

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

Durmuş KILIÇ

**YATILI İLKÖĞRETİM BÖLGE OKULLARI İLE DİĞER
İLKÖĞRETİM OKULLARININ TOPLUMSAL FONKSİYONLARINI
GERÇEKLEŞTİRME DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
(Erzurum Örneği)**

DOKTORA TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ
Yrd.Doç.Dr. Selami SÖNMEZ

T 105202

ERZURUM-2001

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

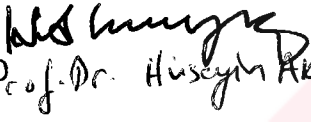
Bu çalışma, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalının Eğitim Programları ve Öğretimi Dalında jürimiz tarafından Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Y.Doç.Dr. Selami SÖNMEZ

Danışman/ Jüri

Jüri

Prof.Dr. Hüseyin AKYÜZ

Jüri

Yrd.Doç.Dr. Kemal DURUKAN

Yukarıdaki imzalar, adı geçen öğretim üyelerine aittir...../..../.....

Prof.Dr. Bilge SEYİDOĞLU

Enstitü Müdürü

I
ÖZET
DOKTORA ÖZETİ

YATILI İLKÖĞRETİM BÖLGE OKULLARI İLE DİĞER İLKÖĞRETİM OKULLARININ
TOPLUMSAL FONKSİYONLARINI GERÇEKLEŞTİRME DÜZEYLERİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI (Erzurum Örneği)

Durmuş KILIÇ

Danışman: Yrd.Doç. Dr. Selami SÖNMEZ

2001- Sayfa..162.....

Jüri: -----

Bu araştırma, Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile diğer(normal) İlköğretim okullarının toplumsal fonksiyonlarını gerçekleştirme düzeylerinin karşılaştırılması amacıyla yapılmıştır. Araştırmada, İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının toplumsal amaçlara ulaşabilme düzeylerinin ne olduğu incelenmiştir. Araştırmanın teorik temellerini ortaya koyabilmek için, ilköğretim ve yatılı ilköğretim bölge okullarının tarihçesi incelenmiştir. Ayrıca İlköğretim uygulamaları ile ilgili olarak yasal dayanaklardan, Anayasa, Milli Eğitim Temel Kanunu, İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Milli Eğitim Şura Kararları ile Kalkınma Planlarına da araştırmada yer verilmiştir.

Araştırmanın evrenini Erzurum merkez ve ilçelerinde bulunan İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının tamamı, örneklem ise, Erzurum merkezinde bulunan ve seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilen 6 ilköğretim okulu ile, ilçelerde bulunan 6 yatılı ilköğretim bölge okullarının tamamından oluşturulmuştur. Bu şekilde örnekleme 262 öğretmen ve 803 öğrenci alınmıştır.

Araştırmada elde edilen veriler yüzde(%), frekans(f), ve Khi-kare X^2 ile analiz edilip yorumlanmış ve bazı önerilerde bulunulmuştur.

Sonuçta, ilköğretimin toplumsal fonksiyonlarını gerçekleştirme düzeyleri açısından ilköğretim okulları lehine önemli farklılıklar gözlenmiştir.

II

ABSTRACT

Ph. D.Thesis

A COMPARATIVE STUDY ON THE LEVEL OF REALISING THE SOCIAL FUNCTIONS OF PRIMARY AND BOARDING PRIMARY SCHOOLS

Durmuş KILIÇ

Supervisor: Yrd.Doç.Dr. Selami SÖNMEZ

2001-Pages 162

Jury : Yrd. Doç.Dr. Selami SÖNMEZ

.....
.....

The study has been carried out to investigate the comparison in realising the social function of primary schools and boarding primary schools. It has been focused on the extent to which these schools fulfilled the social goals.

To provide a necessary theoretical background to the study, the historical development of the primary and regional boarding schools has been included. Some legal documents, which are essential to the study have also been included.

The study covers two aspects: The first phase covers a descriptive section to explore primary and boarding primary schools.

The second phase of the study is empirical and has included all 6 primary schools in Erzurum and 6 regional boarding schools in the surrounding towns. Total 262 teachers and 803 students participated in the study.

The data were analysed using frequency (f), percentage (%) and chi-square (X^2). Based on the findings, some important recommendations have been generated.

The results of the study suggest some important evidence about the realisation of the social function; most of them prove that the primary schools are more successful.

III ÖNSÖZ

21.Yüzyılda, uyum içinde yaşayacak insanı yetiştirme sorumluluğunu taşıyan eğitim sistemi, amaçları ve davranışlarıyla bu görevi başaracak düzeye ulaşmak zorundadır.

Günümüzde okulların bu amaçlar doğrultusunda öğrencilerine belli bir takım temel davranışları kazandırma etkinliği ile toplum ve çevreye uyum sağlayan, yeniliklere ve gelişmelere açık, görev ve sorumluluklarını bilen bireyler yetiştirme gibi görevleri vardır.

Bu görevlerin yerine getirilebilmesi için hemen her ülke genelde ilköğretimi zorunlu eğitim kapsamı içerisine almıştır. İlköğretim süreci içerisinde her Türk çocuğuna iyi bir vatandaş olmak için gerekli temel bilgi,beceri,davranış ve alışkanlıkları kazandırmak;onu milli ahlak anlayışına uygun olarak yetiştirmek,onu ilgi ve kabiliyetleri yönünde yetiştirerek hayata ve üst öğrenime hazırlama gibi amaçları vardır.

Araştırma,ilköğretim ve yatılı ilköğretim bölge okullarının toplumsal fonksiyonlarını gerçekleştirme düzeylerini karşılaştırmak amacıyla yapılmıştır.

Araştırma süresince çalışmalarımı sabırla yönlendiren, araştırmanın her safhasında değerli yardımlarını esirgemeyen Hocam Yrd.Doç. Dr.Selami SÖNMEZ'e, motive edici desteğini her zaman hissettiğim çok kıymetli hocalarım Prof. Dr. Hikmet Y.CELKAN'a, Prof.Dr. Hüseyin AKYÜZ'e, Prof. Dr.Mustafa ERGÜN'e, ayrıca çalışmamın her safhasında değerli görüşlerini esirgemeyen Prof.Dr.Remzi Y. KINCAL'a sonsuz teşekkürler ediyorum. Araştırmanın istatistiki işlemlerinde değerli katkıları olan Meslek Yüksek Okulu Bilgisayar Bölüm Başkanı Yrd. Doç. Dr. Dursun KAYA beye, tezin yazımında yardımcı olan Süleyman ŞENGÜL beye, araştırmanın değişik safhalarında değerli fikirlerini aldığım Yrd.Doç.Dr. Oğuz GÜRBÜZTÜRK'e, Yrd.Doç.Dr. Hasan ŞEKER'e, Yrd.Doç.Dr. Muhsine BÖREKÇİ'ye, Yrd.Doç.Dr.Leyla TERCANLI'ya, anketlerin uygulanışında gösterdikleri titizlik ve yardımseverlikten dolayı ilköğretim okulu müfettiş,yönetici,öğretmen ve öğrencilerine,sınıf öğretmenliği son sınıf öğrencilerine ve araştırmanın değişik safhalarında yardımlarını gördüğüm ve burada ismini anmadığım bütün dostlara, sabır ve desteklerinden dolayı aileme sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

IV
İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ	I
ÖZET	II
ABSTRACT.....	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
KISALTMALAR.....	V
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem.....	1
1.2. İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Tarihçesi.....	8
1.2.1. İlköğretim.....	8
1.2.2. İlköğretimin Önemi.....	9
1.2.3 İlköğretimin Amaç ve Görevleri.....	10
1.2.4. Ülkemizde İlköğretimin Gelişimi ve Sorunları.....	13
1.2.5. Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Tarihi Gelişimi.....	18
1.2.6. Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve Diğer (Normal) İlköğretim Okulları ile İlgili Yurt Dışı ve Türkiye'deki Çalışmalar.....	35
1.2.6.1. Yurt Dışı Çalışmaları.....	35
1.2.6.2. Türkiye'deki Çalışmalar.....	37
1.2.7. Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Kuruluş Amacı.....	45
1.2.8. Önemi.....	46
BÖLÜM II	48
YÖNTEM.....	48
2.1. Problem Durumu.....	48
2.2. Araştırmanın Amacı.....	48
2.3. Sayıtlar.....	49
2.4. Sınırlılıklar.....	49
2.5. Evren.....	49

2.7. Tanımlar	50
2.8. Araştırmanın Yöntemi.....	52
2.9. Veri Toplama Araçları.....	52
2.10. Verilerin İstatistiksel Analizi.....	53
BÖLÜM III.....	55
BULGULAR VE YORUMLAR.....	55
3.1. Örneklemle İlgili Bulgular.....	55
3.2. Araştırmanın Amaçlarını Gerçekleştirme İle İlgili Bulgular.....	60
3.3. Örneklem Katılan Öğrencilerin Araştırmanın Amaçlarını Gerçekleştirme Düzeylerini Belirleme İle İlgili Bulgular	89
BÖLÜM IV.	117
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	117
4.1. Sonuçlar.....	117
4.2. Öneriler.....	130
KAYNAKLAR.....	133
ÖZGEÇMİŞ.....	141
EKLER.....	142
EK-1 Yatılı İlköğretim ve İlköğretim Okullarının Toplumsal Fonksiyonlarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Karşılaştırılması Öğretmen Anket Formu.....	142
EK-2 Yatılı İlköğretim ve İlköğretim Okullarının Toplumsal Fonksiyonlarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Karşılaştırılması Öğrenci Anketi.....	146
EK-3 Araştırma İzin Belgesi.....	150

VI
KISALTMALAR

- M.E.B** : Milli Eğitim Bakanlığı
İ.O. : İlköğretim Okulu
Y.İ.B.O. : Yatılı İlköğretim Bölge Okulu
D.P.T. : Devlet Planlama Teşkilatı
F : Frekans
P : Anlamlılık Düzeyi

VII
TABLOLAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo I.1. İller Bazında Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Okul, Öğrenci ve Öğretmen Sayıları.....	43
Tablo I.2. İl Bazında İlköğretim Okullarının Öğretim Şekline Göre Derslik ve Öğrenci Sayıları (1999-2000 Öğretim Yılı).....	47
Tablo II.1. İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Görevli Öğretmen ve Öğrencilerin Dağılımı.....	55
Tablo II.2. İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Mesleki Kıdemleri ve Cinsiyetlerine Göre Dağılımları.....	56
Tablo II.3. Örnekleme Alınan Okullardaki Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	57
Tablo II.4. Okullardaki Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı.....	57
Tablo II.5. Örnekleme Giren Okullardaki Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	58
Tablo II.6. Örnekleme Giren İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki Öğrencilerin Sınıflara Göre Dağılımı.....	58
Tablo III.1. Türk Milletinin Milli Değerlerini Kavratma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçerir Dağılım.....	61
Tablo III.2. Türk Milletinin İnsani Değerlerini Kazandırma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçerir Dağılım.....	62
Tablo III.3. Memleket menfaatlerine Aykırı Propagandalara Karşı Olmayı sağlama Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşleri ile İlgili Dağılım.....	63
Tablo III.4. Temel Demokratik İlkeleri Öğrenme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşleri Dağılımı.....	64
Tablo III.5. Temel Demokratik İlkeleri Davranışa Dönüştürme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçeren Dağılım.....	65
Tablo III. 6. Bilim ve Tekniğin Önemini Kavrama Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçeren Dağılım.....	66

VIII

Tablo III.7. Ülkemizdeki Olayların Yanı Sıra, Diğer Ülkelerdeki Olay ve Gelişmelerinde İzlenmesi Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçeren Dağılım..67

Tablo III. 8. Başkaları İle İyi İlişkiler Kurma ve İşbirliği İçinde Olma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini Gösteren Dağılım.....68

Tablo III. 9. Öğrencileri Çevreleriyle Etkileşim İçinde Olan Bireyler Olarak Yetiştirme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini İçeren Dağılım.....69

Tablo III.10. Kişisel ve Toplumsal Problemlerin Çözümünde Bilimsel İlkeleri Uygulama Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini İçeren Dağılım.....70

Tablo III.11.Sosyal Hayatın Gerektirdiği Toplumsal Kurallara Uyma Alışkanlığı Kazandırma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçeren Dağılım.....71

Tablo III.12. Öğrencilere Planlı çalışma Alışkanlığı Kazandırma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçeren Dağılım.....72

Tablo III.13.Öğrencilerin Sorumluluk Alma, Bağımsız ve Ekip Halinde Çalışma Yeterliliğini Geliştirme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini İçeren Dağılım.....73

Tablo III.14.Öğrencilerin Gelecekteki Mesleğini Seçmesine Yardım Etme Amacını Gerçekleştirmeye yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini İçeren Dağılım..... .74

Tablo III. 15. Öğrencileri Bilimsel ve Teknolojik Gelişmelerden Haberdar Etme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini İçerir Dağılım.....75

Tablo III. 16. Öğrencileri İyi Bir Tüketici Olarak Yetiştirme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini İçeren Dağılım.....76

IX

Tablo III.17. Sağlık Hizmetleri Sunma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini İçeren Dağılım.....77

Tablo III. 18. Eğitim Durumlarının, sorunlarının ve Çözüm Yollarının Görüldüğü Toplantıları Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçeren Dağılım.....78

Tablo III.25.Okulunuzun Sahip Olduğu Kaynakların Öğrencilerinizin Toplum Hayatına Uyma Amacını Gerçekleştirmesine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı.....79

Tablo III.20. Eğitsel Kol Çalışmalarını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini İçeren Dağılım.....80

Tablo III. 21. Öğrencilerin Kişisel Problemleriyle İlgilenme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşleri Dağılımı.....81

Tablo III. 22. Okul- Aile İşbirliğini Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçeren Dağılım.....82

Tablo III. 23. Fırsat Eşitliğini Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini Gösteren Dağılım.....83

Tablo III.24.Okulun Fiziki Kapasitesinin Çevreden Gelebilecek Öğrenci Sayısını Karşılama Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçeren Dağılım.....84

Tablo III. 25. Çevrenin Ekonomik Durumuna Katkı Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçeren Dağılım.....85

Tablo III.26. Yatılı Bölge ve İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin, İlköğretimin Toplumsal Amaçlarını Gerçekleştirme Düzeyleri İle İlgili Önerilerini Gösteren Dağılım.....86

Tablo IV. 1. Türk Milletinin Milli Değerlerini Kazandırma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini İçeren Dağılım90

Tablo IV.2. Türk Milletinin İnsani Değerlerini Kazandırma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini İçeren Dağılım.....91

Tablo IV. 3. Memleket Menfaatlerine Aykırı Propagandalara Karşı Olmayı Sağlama Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösteren Dağılım.....92

Tablo IV. 4. Temel Demokratik Değerleri Öğretme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösteren Dağılım.....93

Tablo IV.5. Temel Demokratik Değerleri Davranışa Dönüştürme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösteren Dağılım.....94

Tablo IV. 6. Bilim ve Tekniğin Önemini Kavratma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösteren Dağılım.....95

Tablo IV.7. Türkiye'deki Olayların Yanı Sıra, Diğer Ülkelerdeki Olay ve Gelişmelerinde İzlenmesi Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösteren Dağılım.....96

Tablo IV. 8. Başkaları İle İyi İlişkiler Kurma ve İşbirliği İçinde Çalışabilen Vatandaşlar Olarak Yetiştirme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösteren Dağılım.....97

Tablo IV. 9. Çevre İle Etkileşim İçinde Olan Bireyler Olarak Yetiştirme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösterir Dağılım.....98

Tablo IV. 10. Kişisel ve Toplumsal Problemlerin Çözümünde Bilimsel İlkeleri Uygulayacak Şekilde Yetiştirme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini İçeren Dağılım.....99

Tablo. IV. 11. Sosyal Hayatın Gerektirdiği Toplumsal Kurallara Uyuma Alışkanlığı Kazandırma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösterir Dağılım.....100

Tablo IV. 12. Planlı Çalışma Alışkanlığı Kazandırma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösterir Dağılım.....101

Tablo. IV. 13. Sorumluluk Alma, Bağımsız ve Ekip Halinde Çalışma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini İçeren Dağılım.....102

Tablo. IV.14. Gelecekteki Mesleğini Seçmesine Yardım Edecek Temel Bilgi ve Verileri Elde Etmesine ve Meslek Seçimine Yardımcı Olma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösterir Dağılım.....103

Tablo IV. 15. Bilimsel ve Teknolojik Gelişmelerden Haberdar Etme Amacının Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini İçeren Dağılım.....104

Tablo IV. 16. Öğrencilere Sağlık Hizmetleri Sunma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösterir Dağılım.....105

Tablo IV. 17. Eğitim Durumunun, Sorunlarının ve Çözüm Yollarının Görüşüldüğü Toplantıları Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösterir Dağılım.....106

Tablo IV. 18.Okulunuzun Sahip Olduğu Kaynaklar, Toplum Hayatına Uyum Sağlama Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösterir Dağılım.....107

Tablo IV. 19.Okulunuzda Yapmış Olduğunuz Eğitsel Kol alışmaları İle evrenin İlgisi ve İhtiyaçları Arasındaki İlişki Derecesini Gösterir Dağılım..... 108

Tablo IV. 20.Kişisel Problemlerinizi ile İlgilenme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik ğrenci Görüşlerini İçerir Dağılım.....109

Tablo IV. 21.Toplumsal Ortamı Olumsuz Etkileyebilecek Disiplin Problemleri İle ilgili Amacı Gerçekleştirmeye Yönelik ğrenci Görüşlerini İçerir Dağılım..... 110

Tablo IV. 22.Okul- aile İşbirliği Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik ğrenci Görüşlerini İçeren Dağılım..... 111

Tablo IV.23.ğrenci Sayısının Yeterli Düzeyde Olmasına Yönelik Amacı Gerçekleştirmeye Yönelik ğrenci Görüşlerini İçerir Dağılım.....112

Tablo IV.24. Çevrenin Ekonomik Durumuna Katkı Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik ğrenci Görüşlerini İçerir Dağılım.....113

Tablo IV. 25.Yatılı İlköğretim Bölge ve İlköğretim Okulu ğrencilerinin İlköğretimin Toplumsal Amaçlarını Daha Yeterli Düzeyde Gerçekleştirebilmesi için Yaptıkları nerileri Gösterir Dağılım.....114

BÖLÜM I.

GİRİŞ

1.1. Problem

Ülkemizde, en çok tartışılan ve tenkit edilen hususlardan biri eğitim problemidir. Bu konu ile ilgisi olsun olmasın birçok kimse eğitim sistemimizin bozukluğundan, çağa uygun olmadığından, memur zihniyetli insan yetiştirdiğinden ve yeterince milli olmadığından bahsetmekte, kendine göre bir eğitim felsefesi geliştirmektedir. Hatta ülkede meydana gelen bütün sıkıntıların temelinde eğitim sistemi ve nitelikli insanın yetiştirilemediği kanaati vardır.

Gerçekten de eğitimin çeşitli tür ve kademelerine ilişkin sorunlara çözüm bulma çabaları Osmanlının Yenileşme döneminden bu yana devam etmektedir. Ancak bugüne kadar yapılan uygulamalar ve çareler sorunları yeterince çözememiş, toplumumuz bunun bedelini ödemek zorunda kalmıştır.

Bu yüzden eğitim gibi çok az şeyin bilindiği bir alanda iddialı olmamak ve gelecekteki sorunları çözmek için bilimsel yaklaşımın gereği olan sabır, zaman ve emek isteyen tutuma daha fazla itibar etmek uygun olur. (Bilgen, 1986, s.8).

Ekonomik ve toplumsal kalkınmanın en önemli amaçlarından birisi yeterli nitelik ve sayıda insan gücü yetiştirmektir. Bu eğitimin de temel hedefidir. (Adem, 1997, s.4-16). Eğitim, sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmanın önemli bir faktörüdür. Ülkelerin ekonomik, teknik ve sosyal yönden ilerlemesi o ülkenin nitelikli insan gücü kaynağına bağlıdır. İnsan gücünün oluşturulması da eğitimin işidir. Bir toplumun gelişmişliği o toplumdaki bireylere sunulan hizmet ile ölçülmektedir. Devletin sunduğu hizmetlerden en önemlisi de eğitim hizmetidir.

Eğitim, toplumsal değerleri ve davranışları bireye öğretirken ona ihtiyaç duyduğu nitelikleri kazandırır. Eğitim ve öğretim bireyi toplumsallaştırıp ihtiyaç

duyduğu üretim sistemleri için bilgi, beceri ve davranışları kazandırır. Eğitim etkinlikleri, bir toplumun aynası gibidir. Bu nedenle hemen her ülke, hedeflediği ekonomik ve sosyal gelişmişlik gücüne ulaşmak ya da bu düzeyini sürdürmede eğitimi itici güç olarak kullanmaktadır(Aralpcan, 1998, s.1).

Toplumumuzun kalkınması, çağdaş medeniyetler seviyesine çıkarılması Cumhuriyet döneminden sonra kurulan hemen bütün hükümetlerin ortak amacıdır.Toplumun sosyo-ekonomik yönden kalkınması ve ileri medeniyetler seviyesine ulaşmasının yegane yollarından birisi nitelikli insan yetiştirmekten geçer. Eğitim, insan gücünün etkili ve verimli bir şekilde geliştirilmesi için yapılan geleceğe yönelik önemli bir yatırımdır .

Son asırlarda bilgi birikimi hızla artmakta ve öğrenim süreleri uzamaktadır. Bu sürelerin uzamasına paralel olarak, örgün eğitimin ülke çapında düzenli bir şekilde yapılması gündeme gelmektedir.

Eğitim sistemimizin ilk basamağını oluşturan ilköğretimin iki temel amacı bireyleri hayata ve bir üst öğretim kurumuna hazırlama olarak kabul edilebilir. Okullaşma oranının diğer öğretim basamaklarından daha fazla olduğu ve toplumun bütün kesimine ulaşabilen tek kurum olduğu düşünülürse ilköğretimin toplumun ihtiyaçları bakımından taşıdığı önem daha da belirginleşir.

Hayata uyumu ve üst öğrenim kurumuna geçişi sağlama, teknolojinin toplum ve birey üzerindeki etkilerinden haberdar olabilme, problem çözmede, bilimsel ilkelere uyabilme gibi amaçları gerçekleştirebilmek için beş yıllık ilkokul yeterli görülmemektedir. (Erden, 1991, s.10-11). Temel eğitim ihtiyacının ülkelerin ekonomik ve toplumsal gelişmelerine paralel olarak artmasının kaçınılmaz olduğunu belirtmektedir.

Hatta İngiltere ve Fransa'da zorunlu eğitimin 15-16 yaşlarına kadar sürdüğü görülmektedir.İrlanda da ise 16 yaşındaki çocukların 1988-1989 öğretim yılında %87, 5'i tam gün eğitim görmektedir. (Greaney, 1992, s.97-108).

Sekiz yıllık eğitimin toplumun bütün bireyelerine sağlanması, Yatılı İlköğretim Bölge Okulları'nın da öncelikle Doğu ve Güneydoğu bölgelerimiz

olmak üzere ülke çapında yaygınlaştırılmasının, yaşanan çağa, çağın getirdiği teknolojik yeniliklere ve günlük hayata uyumu kolaylaştıracağı, sosyal huzur ve refaha katkı sağlayacağı söylenebilir. Ayrıca eğitimde fırsat eşitliğine (özellikle kız öğrenciler açısından) sekiz yıllık eğitim süreci, ilköğretimin zorunluluğu ve yaygınlaştırılmasıyla katkı sağlayabilir.

Hiçbir sistem boşlukta yer almaz, her sistemin ya girdi, ya işlem ya da çıktılar ile diğer sisteme ya da sistemlere bağlı olduğu bilinmektedir. Eğitim sistemi, ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim gibi birbirine bağlı sistemler bütünü olarak düşünülürse, bu sistem içerisinde istenmeyen bir durum yaşıyorsa, kaynağını çocuğu aileden alıp eğitim sistemine ilk girdi olarak katan ilköğretimde bulabiliriz(Sönmez, 1987, s.10).

Bu açıdan okulsuz yerleşim birimlerinde bulunan öğretim çağındaki çocukların okul ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulmuş olan Yatılı İlköğretim Bölge Okulları, sistemden, yönetimden ve çevreden kaynaklanan nedenlerden ötürü problemler yumağı olarak görülmektedir.Eğitim sistemine ilk girdiği sağlayan ilköğretimdeki bu problemleri görmezlikten gelmek, bu okulların sancılarını dindirmeyecektir.

Beşinci ve Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planlarında; değerli milli varlığımız ve kalkınmanın sürükleyici faktörü olan insan unsurunun, eğitim sisteminin her kademesinde, her türlü değişmelere uyum sağlayacak temel bilgi ve kültürü kazanacak şekilde yetiştirilmesinin esas alındığı belirtilmiş ve niteliğin yükseltileceği ifade edilmiştir.

Okulun en önemli hedefi, ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına esas teşkil edecek bilgi ve beceriye sahip, sosyal yeterliliği, sorumluluk duygusu, manevi değerleri, istendik bilgileri, toplumun düşünme duygusunu ve iyi bir yurttaşlık özelliklerin oluşturabilecek bir eğitim ortamı gerçekleştirerek, eğitilmiş insan gücünün yetiştirilmesini sağlamaktır .Okulun belirlenen bu hedeflere

ulaşmasını sağlayacak sihirli modeller ne yazık ki henüz bulunamamıştır. Ancak, bilim adamlarının, Milli Eğitim Bakanlığının bu konular üzerindeki çalışmaları süratle devam etmektedir.

Kalkınma planlarında, her kademedeki eğitim kalitesini yükseltmek için ciddi hedef ilke ve politikalarının belirlendiği, gerekli tedbirlerin alınmaya çalışıldığı ve bunun sonucu olarak Milli Eğitim Bakanlığı, YÖK, DTP, ve Dünya Bankası Eğitim Misyonu temsilcileriyle “Eğitimde kalite yükseltme”ye yönelik proje çalışmalarının başlatıldığı görülmektedir.

Ülkemizde eğitim programları ne kadar iyi belirlenirse belirlensin, bu hedefleri gerçekleştirecek, öğrenme yaşantılarının sağlanamadığı ve uygulamalarda görülen sorunların sebepleri bilimsel araştırmalarla ortaya konulup çözülemediği, gerekli tedbirler alınmadığı sürece Türk Milli Eğitiminin sancuları sona ermeyecektir(Dikmen, 1990, s.30-31).

İnsanın çevresiyle denge kurmasında, sosyalleşmesinde eğitimin payı büyüktür. Eğitim, günümüzde eğitimciler tarafından davranış değiştirme süreci olarak kabul görmektedir(Taba.1962).Eğitim bazı kaynaklarda ise ‘bireyin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci’(Ertürk, 1994, s.12) olarak tanımlamaktadır.

Bireyin davranışlarındaki bu değişme, bireyin yeni davranışlar kazanması şeklinde olabileceği gibi, istenmeyen davranışların değişikliğe uğraması şeklinde de olabilir. Öğretim, gelişigüzellikten uzak, planlı ve maksatlı davranış değiştirme süreci niteliğini kazanmış dinamik bir bütündür. Bireylere istenilen davranışları, belli düzeylerde ve verimli bir şekilde kazandırmaya çalışan kurumlar ise okullardır.

Okullar bu istenilen değişiklikleri kasıtlı ve planlı olarak meydana getirmekle görevlidir. Okul, belli bir program uyarınca işletilmekte olan davranış değiştirme kurumudur. (Özçelik, 1987, s.6). Eğitim programları ise okulların davranış değiştirme amacı ile göstereceği çabaların bir planıdır.

Günümüzde hızla değişen toplumsal ihtiyaçların karşılanması için gerekli olan bilgi, beceri ve tutumların kazandırılması görevi, okullara verilmiştir. Okullar bireylere, temel bilgileri kazandırmak, meslek edindirmek, vatandaşlık bilinci vermek, sağlıklı yaşama kurallarını öğretmek, boş zamanlarını faydalı kullanmalarını sağlamak, ahlakî karakter kazandırmak gibi amaçları üstlenmiştir. (Arends, 1988, s.7).

Mümtaz TURHAN'IN ifade ettiği gibi "İyi bir ilkokula sahip olmayan bir ülkenin eğitim sisteminin doğru ve düzgün bir şekilde işlemesi mümkün değildir." (Akyüz, 1983, s.135) . Bize göre de Türkiye'de İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının hem öğrenci açısından, hem okulun amacını gerçekleştirme açısından faydalı kurumlar haline getirilmesi ve iyi işletilmesi gerekir.

Çünkü, İlkokulları sağlam ve köklü bir yapıya kavuşturmanın gerekliliği tartışılmaz. Bu kurumlar öğrencinin gerek zekâ ve gerekse şahsiyeti açısından tekamül ve terakkisinin en hızlı bir faaliyet içerisinde olduğu devresine tekabül eder. Bu çağda çocuğun bir dakikasını onun ruhsal ve bedensel gelişimi için değerlendirmek gerekmektedir. (Sönmez, 1999, s.77). Bu anlayışın İlköğretimin ve Yatılı İlköğretim Okulu öğrencilerinin de gelişim seviyelerine uygun olduğu ifade edilebilir.

Ülkemizde eğitimin yaygınlaştırılması, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması ihtiyacından doğan Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının yukarıda belirtilen fonksiyonları ne derece gerçekleştirdiği de araştırma konusu olarak ortadadır. Bu okullar gerçekten fırsat eşitliğini sağlayabilmekte midir?

Eğitimde fırsat eşitliğini engelleyen bazı faktörler mevcuttur: (Celkan, 1991, s.81).

- 1-Ekonomik faktörler
- 2-Coğrafi faktörler
- 3-Toplumsal faktörler
- 4-Siyasal faktörler

5-Biyolojik faktörler

Ülkemizde küçük yerleşim birimlerinin çokluğu, eğitim hizmetlerinin yaygınlaştırılmasını güçleştirmektedir. Küçük birimlere eğitim hizmetlerinin (öğretmen, bina, araç-gereç)yeterli seviyede götürülmesi eğitim ekonomisi açısından pahalı olmakta, maliyeti azaltırken sunulan hizmetin niteliği düşmekte ya da hiç hizmet götürülememektedir. Bunların sonucu olarak 'eğitimde fırsat eşitliği' sağlanamamaktadır. Özellikle kırsal kesimlerde, vatandaşların isteklerine uyularak ve çok defa politik amaçlarla, çok az öğrencili, bina ve öğretmenlerden mahrum (bir müdür bir mühür) örneği ile açılan ortaokullarda nitelikli kişilerin yetiştirilmesi bir yana, geleneksel bir öğretimi sürdürmekte bile güçlük çekilmektedir. (Sağlamer, 1980, s.-8) İlköğretimin 1997'den sonra sekiz yıllık zorunlu eğitime geçişiyle bu okulların yapısında da birçok değişiklik olmuştur.

Yedinci Milli Eğitim Şurasında; eğitimin bireyler arasında fırsat eşitliği ve bölgeler arasında sosyal adalet ilkelerine uygun yapılabilmesi için, her yerleşim biriminin ihtiyacı olan okul türünün ve öncelik sırasının belirlenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Kırsal alanlara götürülecek hizmetlerde etkinliği sağlamak için dağınık yerleşmelerin merkezi olabilecek yerlerde, ilköğretim ikinci kademe öğretimin toplu olarak götürülmesi ve çeşitli programları uygulanabilecek nitelikte olması öngörülmektedir. (7.Milli Eğitim Şurası;1989, s.82)

Ülkemizde İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Okulları 1997 tarihinden itibaren bundan önceki şura kararlarını da dikkate alarak hızla artmaya devam ediyor. Resmi ve özel kuruluşların maddi ve manevi desteğinin bu artışa katkıları büyük olmuştur. Ancak nitelik ve nicelik yönünden bir uyum probleminin olduğu da bir gerçektir.

Tanzimat'tan bu yana fark edilen ancak bir türlü çözüm yolu bulunamayan sorun, eğitimdeki nitelik yetersizliğidir. Türk eğitim sistemine yön verenler, nitelik problemini çözmek için batıyı örnek almışlar; batıda ne kadar

çeşit ve türde okul varsa onları açmaya çalışmışlardır. Nitelikli insan yetiştirmek nicelikte aranmıştır. Bu hata günümüzde de devam etmektedir.

Çağımızdaki hızlı bilimsel ve teknolojik gelişmeler sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda köklü değişmelere neden olmakta ve gelişmelerin sonucu olarak hayat giderek daha karmaşık hale gelmektedir. Değişmelerin ortaya çıkardığı yeni durumlara uyum için eğitimin önemli bir araç olduğu düşünülürse, eğitim sisteminin ve eğitim kapsamının da bu ihtiyaçlar doğrultusunda sürekli değerlendirilmesi ve uyarlanması gerekmektedir. (Doğan ve ark.1986, s.2). Nitekim Yatılı İlköğretim Bölge Okulu uygulamasının nitelik yönünden geliştirilmesi, toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek kapasite ve özellikle artırılmasına bağlıdır.

Bu gerekçe ile İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okulları'nın bilimsel araştırmalarla mevcut durumları ortaya konulmalı, problemleri doğru teşhis edilmelidir.

Toplumsal sistemin toplum kültürünü, toplum kültürünün de okul kültürünü etkilediği görüşünden hareket ederek, eğitim sisteminin amacına ulaşabilmesi için, klasik bilgilerle değil, bilimsel araştırmalara dayanan yöntemlerle yürütülmesi ancak eğitimde yapılacak her değişikliğin toplum kültürüne uygun olup olmadığına dikkat edilmesi gerekmektedir. (Ataunal, 1998, s.18).

Tüm toplumsal sistemler gibi, eğitim sistemi de sorunsuz değildir. Etkili olmak isteyen bir eğitim sistemi sorunları zamanında ve sağlıklı olarak tanımlayıp çözmek zorundadır. (Ataklı, 1999, s.68).

Türk Eğitim Sistemi içerisindeki sorunlar İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarını da fazlasıyla etkilemektedir.

Bu araştırma ile, büyük çoğunluğu kalkınmada öncelikli illerin okulsuz yerleşim birimlerinde bulunan öğrenim çağındaki çocukların okul ihtiyacını karşılamak amacıyla kurulan Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile Diğer

İlköğretim Okullarının Toplumsal Fonksiyonlarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Karşılaştırılması amaçlanmıştır.

I.2. İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Tarihçesi

I.2.1. İlköğretim

İlköğretim 6-14 yaş grubundaki öğrencilere temel becerileri kazandırarak onları hayata ve bir sonraki eğitim kurumlarına hazırlayan bir eğitim devresidir. Ülkemizde uzun yıllar beş yıllık ilkokul ve üç yıllık ortaokullardan meydana gelen bu kurumlar, 1997 yılında 8 yıllık kesintisiz ve zorunlu eğitim kademesi haline getirilmiştir. Yeni yasaya göre “İlköğretim kurumları 8 yıllık okullardan oluşur. Bu okullarda kesintisiz eğitim yapılır ve bitirenlere İlköğretim diploması verilir.” (Erden,1998.s.174-175).

Bazı gelişmiş ülkelerdeki zorunlu eğitim uygulamalarına bakıldığında; Avusturalya’da öğrenciler 15-16 yaşlarına kadar okullarda tutulmaktadır ve 6 ile 15-16 yaşlar arası ilk ve ortaokul zorunludur. (Williamson, 1991, s.5-22).

İngiltere’de de 5-16 yaşları arası zorunlu eğitim vardır. (Bennett, 1991, s.61-78). Bu ülkelerde 4 yaşındaki çocukların %60’ı ilkokullarda eğitim görmektedir. Fransa’da 5 yıllık ile 4 yıllık ortaokul zorunludur. (Levitt, 1991, s.79-96), İrlanda da ise 16 yaşındaki çocukların 1988-1989 öğretim yılında %87.5’i tam gün eğitim görmektedir. (Greaney, 1991, s.97-108.-Şeker, 1993, s.78).

Zorunlu eğitim, örgün eğitimin en fazla önem verilen bölümünü ifade eder. Bireyin belli bir çağda belli bir sürede eğitim almasını öngörür. Milli Eğitim Kanunu’nun genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak genel ve temel nitelikli bir eğitim süreci olan zorunlu ilköğretimle çocukların iyi insan, iyi yurttaş olarak yetişmeleri, kendileri ve toplum yaşamları için gerekli genel bilgi, tavır, tutum

ve davranışlar ile ekonomik anlamda üretkenlik kazanmaları amaçlanmaktadır.

Bu amaçlara ulaşabilmek için;

a. İlköğretimin niteliğinin yükseltilmesi,

b. Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile Pansiyonlu İlköğretim Okullarının yatılılık kapasitelerinin artırılması gerekmektedir.(M.E.B., 1999, s.60-61).

Aşağıdaki tablo, bu amaca ne kadar yaklaşıldığı konusunda fikir verebilir:

(1999-2000 Öğretim Yılı İlköğretimde Okul, Öğrenci ve Öğretmen Sayıları)

İlköğretim Okulu	Okul Sayısı	Toplam	Erkek Sayısı	Kız Sayısı	Öğretmen Sayısı
	15 561	8 490 258	4 561 929	3 928 329	274 204

Not: Sayısal veriler 1Ekim 1999 tarihi itibarıyla alınmıştır(M.E.B., 1999, s.19).

I.2.2. İlköğretimin Önemi

İlköğretim eğitim sisteminin temel taşıdır. Bu eğitim kademesinde çocuğa toplum içinde diğer bireylerle uyum içinde yaşama kural ve becerileri ile yaşamlarını daha iyi bir biçimde sürdürmeleri için gerekli temel bilgi ve beceriler kazandırılır. Bu nedenle tüm ülkelerde ilköğretim çocuklar için zorunlu hale getirilmiştir.

İlköğretimin birinci kademesinde çocuklar okuma-yazma, okuduğunu anlama ana dilini doğru kullanma, temel matematiksel işlemler, önemli toplumsal ve doğal olaylar hakkında temel bilgiler edinirler. Bu bilgi ve beceriler çocuğun gelecekteki öğrenmeleri için temel teşkil eder. İlköğretimin ikinci kademesinde ise öğrenciler hayata ve bir üst öğrenim kademesine hazırlanır.

Özellikle eğitim imkanlarının sınırlı ve ilköğretimden sonra örgün eğitimi terk etme oranının yüksek olduğu az gelişmiş ve Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelere, toplumdaki bireylerin en azından temel bilgi ve becerilerle donanmış

hale getirilmesi açısından ilköğretim kademesinin eğitim sistemi içinde ayrı bir önemi vardır. Bu özelliklere sahip ülkelerde ilköğretimin temel bilgi ve beceriler kazandırdıktan sonra, ikinci kademe onları mesleğe hazırlamak gerekmektedir. (Erden, 1998, s.175.)

Sekiz yıllık zorunlu eğitimin yerine getirmesi beklenen temel işlev, toplumun tüm bireylerin çağın gerektirdiği yeniliklere ve günlük hayata uyumu sağlayabilen bireyler yetiştirmektir. Ayrıca eğitimde fırsat eşitliğine katkı sağlaması da beklenmektedir.

Dil eğitiminin sağlanması, anadilin öğretilmesi, ilköğretimin ülkemiz açısından diğer bir fonksiyonu olarak değerlendirilebilir. Demokratik bir toplumsal yaşayışı esas alan eğitim felsefemizin gereği olan demokrasinin işlenmesinin kişiler arası etkin bir iletişimle yakından ilgili olduğunu belirten Beydoğan, “..... kederde, kıvançta, tasada ortak bireyler yetiştirmek istiyorsak, öncelikle toplumu oluşturan bireylerin birbirlerini anlamalarını sağlamak ve yaşantılarını ortak hale getirmek durumundayız” demekle, bunun sağlanabilmesinin bireylerin anadilini etkili şekilde kullanmasıyla mümkün olabileceğini belirtmektedir. (Beydoğan, 1993, s.43.)

Ülkemiz açısından önemi vurgulanan sekiz yıllık ilköğretim okullarının niteliğini artırmak ise hem devletimizin, hem de bütün ilgili kurumlarımızın öncelikli görevleri arasında yer almalıdır.

I.2.3. İlköğretimin Amaç ve Görevleri:

14.6.1973 tarihli Milli Eğitim Temel Kanununa göre ilköğretim kurumlarının amaç ve görevleri şunlardır.

1-Her Türk çocuğuna iyi vatandaş olmak için gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıklar kazandırmak, onu milli ahlak anlayışına uygun olarak yetiştirmek.

2-Her Türk çocuğunu ilgi, istidat ve kabiliyetleri yönünde yetiştirerek hayata ve üst öğrenime hazırlamaktır.

Türk Milli Eğitiminin genel amaçları, ilköğretim basamağında, aşağıda belirtilen amaçlar çerçevesi içinde gerçekleştirilmeye çalışılır.

A-Kişisel Bakımdan;

B-İnsanlık İlişkileri Bakımından;

C-Ekonomik Hayat Bakımından;

D-Toplum Hayatı Bakımından;

Bu araştırmanın konusuyla ilgili olduğu için, İlköğretimin toplumsal amaçlarının belirtilmesi gerekmektedir. İlköğretim ve Eğitim Kanununa göre:

İlkokul çocuğa, Türkiye Cumhuriyeti'nin insan haklarına dayanan milli, demokratik, laik ve sosyal bir devlet olduğunu, Türkiye Devleti'nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün teşkil ettiğini ve dünya milletleri ailesinin şerefli ve yapıcı bir üyesi olduğunu kavratmayı amaç bilir. Buna göre ilköğretim görmüş bir yurttaş:

1.Şerefli bir tarihe sahip büyük bir milletin evladı olmanın gururunu duyar.

a.Türk Milletinin milli, ahlakî ve insanî değerlerini kavrar ve her hareketinde bu ilkeleri uygulamaya çalışır.

b.Memleket menfaatlerine aykırı propagandalara karşı bulunur.

2.Demokrasi ilkelerini kavramaya başlamıştır; bütün ilişkilerinde bu ilkeleri uygulamaya çalışır.

a.Her insanın bir değer olduğuna inanır.

b.İnsanların kanunlar karşısında eşit olduklarını kabul eder.

c.Kanun ve nizamlara, bunların temsilcilerine saygılıdır.

ç.Yurttaşlık görev ve sorumluluklarının neler olduğunu bilir.

d.Toplum menfaatlerini kendi menfaatlerinin üstünde tutar.toplum yararına olan her türlü kuruluşu korur, onların gelişmesine yardımcı olur.

e. Bireyin refaha kavuşabilmesi, için önce toplumun kalkınması gerekliliğine inanır.

f. Demokrasinin sadece bir idare şekli olmayıp; herkesin karşılıklı hak ve sorumluluklar taşıdıkları, birbirinin görüş ve inanışlarını saygı ile, hoşgörülülükle karşıladıkları bir yaşama şekli olduğu düşüncesini benimser.

3. Toplumların ilerleme ve yükselmesinde bilim ve tekniğin önemini kavramıştır.

a. Bilim ve tekniğin bütün insanların ortak malı olduğuna inanır.

b. Bilim ve teknik alanında devam eden buluşların, insanların daha sağlıklı, daha rahat ve mutlu yaşamalarına yardım ettiğini bilir.

c. Bilim ve teknik alanlarında devam eden çalışmalarla insanın bazı tabiat kuvvetlerine karşı nasıl hakim olduğunu anlar. Bu alanlarda buluşları olan, insanlığa hizmet etmiş bilginleri tanır ve takdir eder.

ç. Edindiği bilgi ve becerilerle içinde yaşadığı çevreyi daha iyi yaşanılır bir hale getirmek ister.

4. Memleketin yakın ve uzak komşu memleketler ve dünya milletleri ile olan ilişkileri hakkında seviyesine uygun bir bilgi kazanmıştır.

a. Haberleşme ve ulaştırma araçlarının gelişmesi sayesinde dünya milletlerinin nasıl birbirine yaklaştığını bilir.

b. Dünya milletlerinin birbiriyle barış içinde yaşamak için kurdukları kurumların araç ve çalışmaları hakkında temel bilgilere sahip olur.

“Yurtta Sulh, Cihanda Sulh” ülküsüne bağlıdır ve çağdaş uygarlık seviyesine ulaşma ülküsünü gerçekleştirmeye çalışır (MEB, 1995, s.19).

1.2.4. Ülkemizde İlköğretimin Gelişimi ve Sorunları

Selçuklu İmparatorluğunda olduğu gibi Osmanlı İmparatorluğunun geleneksel eğitim politikasında da, eğitim işleri devlet işlerinden ayrı ve vakıflara bağlı bir hizmet olarak yürütülmüştür. (Cicioğlu, 1985, s.3.)

İlköğretim, “Mekteb-i İbtidaiyye” ve “Mekteb-i Rüştîye” okul kademelerinden oluşmaktaydı. Mekteb-i İbtidaiyyenin süresi üç yıl olup bütün kız ve erkek çocuklar için zorunlu idi. Bu okullarda okuma, yazma, hesap, tarih, din bilgisi, coğrafya v.b. dersler okutulmaktaydı. Yine süresi üç yıl olan Mekteb-i İbtidaiyye’ye dayalı olan Mekteb-i Rüştîyelerde de Türkçe, Arapça, Kur’an okuma Farsça, Sağlık, Geometri, Din Bilgisi, Türk ve İslam Tarihi, Güzel Yazı gibi dersler okutulmaktaydı. (Cicioğlu, 1985. s.13.)

Osmanlı döneminde uzun yıllar ihmal edilen ilkokullar 19. Yüzyılın başlarından itibaren önem kazanmaya başlamıştır. İlkokulların parasız ve zorunlu olması ilk kez II. Mahmut döneminde 1826 yılında yayınlanan bir ferman ile duyurulmuştur. Bu amaca ulaşmak için yapılan tüm çalışmalara karşın Cumhuriyetin ilanına kadar ilkokulların ülke çapında yaygınlaştırılması sağlanamamıştır.

Fermanda, çocuklara okutulacak derslerin Kur’an, sonra her çocuğun yeteneğine göre Tecvit, İlmihal gibi risaleler, İslam’ın Şartları ve din dersleri olduğunu görüyoruz. (Akyüz, 1993, s.131-132).

Tanzimat döneminin başlangıcında Sıbyan Mektepleri çoğaltılarak, herkesin bu okullarda okutulması düşünülmüş, eğitim yaygınlaştırılmaya çalışılmıştır.

1846’da yayınlanan Meclis-i Maarifin talimatnamesine göre 6 yaşında olan çocukların okula zorunlu olarak gönderilmesi, gönderilmeyenler hakkında ceza uygulanması öngörülmektedir. Öğretim süresi 4 yıl olan bu okullarda öğretim metodunda da değişiklik yapılmıştır. Yazı dersine okuma ile birlikte başlanması, çocukların Türkçe okumaya alıştırılması gibi. Bu okullarda yazı

dersi için gereği kadar levhalar ve taş tahtalar verilmesi, harflerin yazdırılması uygun görülmüştür (Atuh, 1930, s.92-104).

Tanzimat döneminde sıbyan mekteplerinin programlarında çok önemli değişikliklerin olmadığı, öğretmen yetiştirme probleminin de ele alınmadığı görülmektedir. İlköğretimde daha ciddi adımlar Tanzimat dönemi sonunda Saffet Paşa'nın Maarif Nazırlığı zamanında çıkarılan "Maarifi Umumiye Nizamnamesi" ile yapılmıştır.

Buna göre, her köyde en az bir sıbyan mektebi açılacak, masraflarını öğretmen maaşlarını toplum karşılayacaktır. Öğretmenler yapılacak nizamnameye göre seçilip atanacaklardır. Öğretim süresi dört yıl olacaktır. Bir yerde iki sıbyan mektebi varsa bunlardan birisi kızlar, öteki ise erkeklere ayrılacaktır. İlköğretimin zorunluluğuna uymayanlar için para cezası uygulanacaktır. Kızların 6-10, erkeklerin 7-11 yaşları arasında okula devam etmeleri zorunlu olarak görülmüştür. (Akyüz, 1993, s.140-141).

1876 tarihli Kanun-i Esasiye 'de de İlköğretimin zorunlu olduğu ile ilgili bilgiler mevcuttur.

I.Meşrutiyet döneminden sonra, okullarda sayısal artış gözlenmiş, II. Abdülhamit devrinde ise nitelik yönü niceliğe feda edilmiştir. (Celkan, 1991, s.139).

1892 tarihinde ilkokullar için çıkarılan talimatla İstanbul ve kasaba İptidai Mekteplerinin 3 yıl, köy okullarının dört yıl olduğu anlaşılmaktadır. 1892 tarihinde İstanbul kasabalarında ve köylerinde ilkokullarında okutulan dersler arasında farklılıklar bulunmaktadır. Derslerin okuma, yazma ve Kur'an üzerinde yoğunlaştığı görülmekte, hayata yönelik derslerin yok denecek kadar az olduğu dikkati çekmektedir.

1908-1918 yılları arası eğitim modelinde, eğitimde millilik, İlköğretim mecburiyeti, yeni tip öğretmen yetiştirme gayretleri, müspet ilimlerin orta ve yüksek öğretim kurumlarında okutulmaya başlanması devrin karakteristik özelliğidir. (Celkan, 1991, s.139).

Dönemin Eğitim Bakanı Emrullah Efendi, 1910 yılında yaptığı konuşma ve beyanatta ilk mektep muallimlerine ihtiyaçları olduğu bu sayının 70.000 olduğunu, maarif binalarının temeli ilk tahsildir diyerek maarif ihtiyaçlarını göstermektedir. (Atuh, 1930, s.92-104).

Emrullah Efendi İlköğretim reformunda şu esasları ileri sürmüştür:

- 1- Tahsilin ücretsizliği
- 2- Tahsil yükümlülüğü

1913'de İlköğretim geçici kanunu çıkarılmış (Tedisat-ı İptidaiye Kanunu Muvakkati) İlköğretimin parasız olduğu ilk kez bu kanunla kabul edilmiştir. Kanunla iptidai ve rüşti adlarıyla mevcut olan okullar birleştirilmiş ve Mekteb-i İptidaiye Umumiye adını almıştır. (Akyüz, 1993, s.241) .

Cumhuriyetin ilanından sonra ilkokulların parasız ve zorunlu olması konusu yeniden ele alınmış ve ilköğretimin 7-14 yaş çocukları için parasız ve zorunlu olduğu ifadesi 1924 Anayasasının 87. Maddesinde yer almıştır. Bu ilkeye 1961 ve 1982 Anayasalarında da yer verilmiştir.

1924 tarihli "Tevhid-i Tedrisat Kanunu" ile Türkiye Cumhuriyetinde okul kuruluş sistemi, ile ilgili ilk köklü değişiklikler olmuştur. Bu kanunla laik, demokratik, birlik okulunun temeli atılmıştır. (Cicioğlu, 1985, s.19).

22 Mart 1926 tarih ve 789 sayılı "Maarif Teşkilatı Kanunu" ile Cumhuriyet eğitim ve öğretim sistemi hazırlanmıştır. Bu kanunun beşinci maddesinde ilköğretim okulları aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

- 1-Şehir ve kasaba gündüzlü,
- 2-Şehir ve kasaba yatılı
- 3-Köy gündüzlü
- 4-Köy yatılı mektepleri

Cumhuriyet dönemindeki İlköğretimi bir köy eğitimi problemi olarak görmüşlerdir. Çünkü nüfusun büyük bir bölümü köylerde yaşamaktaydı. Onun için köylerde açılan okulların öğretmen ihtiyaçlarını karşılamak için, askerliğini başarıyla bitirmiş olanları eğitmen kurslarından geçirerek bunlara köy okullarında

görev verilmiştir. Daha sonra köy okulları öğretmenli, eğitimli öğretmenli ve eğitimli olmak üzere 19.6.1924 tarih ve 4274 sayılı “Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilat Kanunu” ile yeniden düzenlenmiştir. Bu kanunla ayrıca pansiyonlu ve pansiyonsuz Bölge Köy Okulları açılmıştır. Bu okulların açılma amacı, üç yıllık eğitimli okuldan mezun olan öğrencilerin dördüncü ve beşinci sınıfları okuma imkanı verebilmek içindir(Cicioğlu,1985,s.35).

Ayrıca tek öğretmenli okulların öğrencileri öğretmenin bildiği tek bir sanattan fazla bir şey öğrenemeyecekleri için yeteneği olan çocukların bölge okullarında eğitim görmeleri arzulanmış ve bütün köy okulları bir bölge okuluna bağlanmaya çalışılmıştır.

14.06.1973 tarihinde 1739 sayılı “Milli Eğitim Temel Kanunu” ile kabul edilen kanunla Türk Milli Eğitim Sistemi yeni baştan düzenlenmiştir. Bu kanunla Türk Milli Eğitim Sistemi örgün ve yaygın olmak üzere iki ana bölüme ayrılmış; örgün eğitim, okulöncesi eğitim, temel eğitim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarından oluşmuştur.

Yine bu kanunla, eğitimin amaç ve ilkesi, genel yapısı, öğretmenlik mesleği, okul bina ve tesisleri, eğitim araç ve gereçleri, devletin eğitim ve öğretim alanındaki görev ve sorumluluğu bir sistem bütünlüğü içinde yer almıştır.

İlköğretim, beş yıllık ilk ve üç yıllık ortaokullar birleştirilerek sekiz yıllık Temel Eğitim Okulu adı almıştır. Ancak bugün kanunun bu maddesi tüm yurttan zorunlu temel eğitim olarak uygulanamamaktadır. (Cicioğlu, 1985, s.78)

19.yüzyılın başlarından beri eğitim gelişmesi yolunda süregelen çalışmalar daha çok sayısal gelişmeyi sağlamak için yapılmıştır. Komisyonlar kurulmuş, konferanslar verilmiş, yabancı eğitimciler çağrılmış, raporlar yazılmış, kanun ve yönetmelikler çıkarılmış, fakat eğitim politikasının ana amacı; “hep daha fazla okul”, ”daha fazla öğretmen”, “daha fazla öğrenci” olmaktan öteye geçememiştir. İlkokullarımızda çocuklarımıza bazı bilgileri ezberletmek ve onlara toplum değerlerini aktarmak yeterli görülmüştür

Bütün bunlar gösteriyor ki; ilköğretimdeki gelişmeler nitelik yönünden çok nicelik yönünde olmuştur.

18-22 Temmuz 1988, 12. Milli Eğitim Şurasında sekiz yıllık ilköğretime geçişin bir program ve sistem bütünlüğü içinde uygulanması kararlaştırılmıştır.

Ülkemizde zorunlu ilköğretim uzun yıllar 5 yıl olarak uygulanmıştır. İlköğretim süresinin 8 yıl olması 1961 yılında Temel Eğitim Yasası ile kabul edilmiştir. İlköğretim uygulaması ilk kez 1981-82 öğretim yılında 10 okulda başlatılmıştır. İlköğretim okullarının sayısı 1993-94 öğretim yılında 7618'e ulaşmıştır. M.E.B.'liği bu dönemde 8 yıllık ilköğretim programı hazırlayarak ilköğretimin gelişmesine destek vermiştir. Ancak gerçek anlamda kesintisiz ve zorunlu 8 yıllık ilköğretime geçiş için gerekli yasal düzenlemeler 1997 yılında yapılarak uygulamaya 1997-98 öğretim yılından itibaren başlanmıştır. (Erden, 1998, s.176).

Sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim uygulaması, kuşkusuz toplumumuz için çok önemli bir adımdır. Bu adım ülkemizde coşkuyla karşılanmış, adeta ülke çapında bir seferberlikle, ilköğretimin yaygınlaştırılması amacıyla bütçede büyük bir fon oluşturulmuştur. Ancak, özellikle gönüllü kuruluşların ve tüzel kişilerin gösterdikleri çabalar değerlendirildiğinde, bu işe gönül verenlerin ilköğretimin yaygınlaştırılmasının okul yapılması ile çözülebileceği sonucunu çıkarttıkları gözlenmektedir..

Oysa, Türkiye'de 1924 yılından beri 5 yıllık ilkokulların yaygınlaştırılması için büyük bir çaba harcanmış ve 1980'li yılların ortasında ülkemizde okulsuz köy kalmamıştır. Ancak göçler nedeniyle, bazı büyük şehirlerimizde özellikle gecekondu bölgelerinde okul binası açığı bulunmaktadır. Bu açığın da kısa zamanda tamamlanması beklenmektedir.

Ülkemizde 8 yıllık ilköğretim uygulanmasında karşılaşılan en önemli sorun, eğitimin zorunlu olmasını sağlamaktır. Bir eğitim kademesinin zorunlu olması o öğretim kademesindeki yaş grubundaki tüm öğrencileri okullandırmak,

diğer bir deyişle de ilköğretimi yaygınlaştırmak demektir. Devlet yeni yasa ile bu sorumluluğu üstlenmiştir. (Erden, 1998, s.176).

Ülkemizde ilköğretimin yaygınlaşması ile demografik ve sosyal yapı arasında sıkı ilişki bulunmaktadır. Ancak, demografik ve sosyal yapıdan kaynaklanan sorunlar çözülebilir ya da bu yapıya uygun bir model geliştirilirse ilköğretim yaygınlaşabilir. Türkiye’de ilköğretimin yaygınlaşmasını engelleyen en önemli olgular göç, gecekondular ve hızlı nüfus artışı ile birlikte nüfusun bölgelere dengesiz dağılımıdır. (Erden, 1998, s.177-178.). Türkiye’nin bu yapısı eğitim sistemimizi ve ilköğretimi olumsuz yönde etkilemektedir.

I.2.5. Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Tarihi Gelişimi

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğine göre Yatılı İlköğretim Bölge Okulu: “Nüfusu az veya dağınık yerleşim birimlerinde aynı yönetim altında kurulan, sekiz yıllık parasız yatılı ilköğretim kurumu...”(M.E.B.,1993,s.7) olarak tanımlanmaktadır.

Bu tanım doğrultusunda, genel kırsal kesimde okulu bulunmayan köy ve köy altı yerleşim birimlerinde bulunan çağ nüfusu ile yoksul ailelerin çocuklarına ilköğretim hizmetlerini götürebilmek amacıyla yatılı okullar açılmıştır. Bu okullarda öğrenim gören öğrencilerin her türlü giderleri devlet tarafından karşılanmaktadır.

Yatılı okul anlayışının batı dünyasında somut örneklerini İsviçreli eğitimci Pestalozzi’de (1746-1827) görmekteyiz.1768-1774 yılları arasında ‘Üretime dayalı eğitim’ anlayışı ile yola çıkıp başarısızlığa uğrayan Pestalozzi, 1775 yılında kurduğu çiftliğini Yoksullar Bakım Yurdu haline sokmuştur. 50 kadar yoksul çocuğu himayesine alarak, bizzat kendi çalışmaları yoluyla kendi geçimlerini sağlayacak bir yetiştirme sistemi uygulamaya çalışmıştır.

Nevhof’daki ‘Yetiştirme Yurdu’ öğretim ile üretici işin (tarla çalışmaları, iplik eğirme vb.) birleştirilmesi ilkesine dayanmaktadır. Bu üretici işlerden

sağlanan gelirler, yetiştirme yurdunun masraflarını karşılayacaktı. Çocuklar burada tam bir aile atmosferi bulmuş olacaktı. Çocuklar tarlada pamuk yetiştirme işlerinde çalışmakta, aynı zamanda da belirli temel dallarda derslere devam etmektedirler. Pestalozzi'nin 'Yoksullar Yurdu' (Aytaç, 1980, s.259) teşebbüsüne başarısızlığa uğradı ve 1780'de bu kurumu kapatmak zorunda kaldı.

Türk Eğitim Sisteminde Köy Enstitüleri de 1943 yılından itibaren bu işi denemeye başlamış, devlet bütçesinden yardım almadan, öğrencilerin üretime bizzat katılmalarını sağlayarak, geçimleri ve masrafları karşılanmak istenmiştir.

Batı dünyasında 19. yüzyılın son çeyreğinin de kurulan " Kır Eğitimi Yurdu" akımları ve anlayışlarının Türk eğitim sistemi içindeki TONGUÇ 'un ifadesiyle "Eğitmen Yurtları"dır. Bu okullar yatılı okullardır.

1908 yılında Meşrutiyet ilan edildikten sonra, öğretime büyük önem vermek bilincine varılmıştır. Medreselerden toplanan 900 öğrenci, hiç sınava alınmadan öğretmen okuluna kaydedildi. Hatta, sultanilerde parasız okuyan öğrenciler, öğretmen olmaya zorlanmıştır. (Aytekin, 1991, s.155-156). Öğretmen okullarında yatılılık bu zamanda başlamıştır. Sathi Bey de, bu suretle öğrencilerin perişanlıktan kurtulduğunu söylemektedir.

Köye göre öğretmen yetiştirme düşünceleri çerçevesinde öğretmen okullarında yatılılık 1909'a kadar yoktu. 1909'dan sonra yatılılık ortaya çıkmıştır (Binbaşıoğlu, 1995, s.33). 1913 yılında çıkarılan "Tedrisat-ı İptidaiye Muvakkati"de (Geçici İlköğretim Yasası) her il merkezinde yatılı bir ilköğretim okulu ve gerekli görülen yerlerde de birer yatılı Kız Öğretmen Okulu açılmasını öngörmüştür.

İlköğretimi yaygınlaştırabilmek için bu gerekli idi. 1914'de Kastamonu Milletvekili İsmail Mahir Efendi her il ve sancakta, köy çocuklarına özgü yatılı okullar açılmasını, buralara her köyden bir kız bir erkek çocuk alınmasını istemiştir. (Binbaşıoğlu, 1995, s.16).

İsmail Mahir Efendinin Türk Eğitim Tarihindeki yeri ve rolü, dünya eğitim tarihindeki H.Pestalozzi'nin yeri ve rolüne benzetilebilir. Pestalozzi,

Napolyon ordularının Rusya savaşında öksüz, yetim bıraktığı çocukları, bir okul açarak eğittiği gibi, İsmail Mahir Efendi de Trablus ve Balkan savaşları sırasında öksüz kalan binlerce çocuğu yoksulluktan kurtarıp ülkeye kazandırmak için, başta dostu sadrazam Talat Paşa olmak üzere, devletin yetkilileriyle görüş birliğine vararak, Darüleytam(Yetimler Yurdu)'ın açılmasını sağlamıştır.

Meşrutiyet döneminde, bu dönem eğitimcilerinden Manastır Darulmuallimini müdürü Ethem Nejat, köy yaşamını uygarlaştırmak için ilkokullarının basit uzmanlık okulları ve yatılı olarak yeniden düzenlenmesini ister.

Ethem Nejat'ın basit uzmanlık okulları dediği okullar, Rüştiyelileri de içine alacak ve 6 yıl halinde şöyle düzenlenecektir:

İlk 4 yıl her okulda ortak ve genel bir eğitim-öğretim izlenmeli, 5. yıldan itibaren bazı dersler yine ortak olarak görülmekle beraber, okulun yer aldığı bölgenin ekonomik hayatına göre basit uzmanlık sıfatlarına ayrılmalıdır.Tarım, sanat, ticaret gibi.

Onun yatılı okullar önerisi ise, bu basit uzmanlık okullarının köylerde yatılıya dönüştürülmüş biçimlerinden başka bir şey değildir. Ancak bunlar, mıntıka (bölge) okullarından farklıdır ve mümkünse her köyde kurulacaktır. Yatılı köy okullarının ruhu tarım olacaktır(Akyüz, 1992, s.258)

Meşrutiyet döneminde köy eğitimi konusunda tarıma dayalı köy ilköğretim yatılı okullarının açılması fikrine alternatif olarak bir örnekte M.Şemsettin GÜNALTAY'ın 1914'te yayınladığı görüşlerde vardır.

M. Şemsettin GÜNALTAY, birkaç tane idadinin isminin değiştirilmesiyle veya şehirlerde memur çocukları için her şeyi okumak, fakat hiçbir şeyi öğretmemek şartıyla faydasız birkaç mektep açmakla Anadolu'nun uyandırılmayacağını belirterek, en iyi tedbirin köyün durumunu iyileştirecek en acil tedbirlerden biri mıntıka (bölge) mekteplerinin açılmasıdır şeklinde fikir beyan etmiştir. Bunlar birkaç köyün çocuklarına yatılı ilkokul eğitimi verecek, ziraat öğreteceklerdir. Köylü çocuklarını köylerinde mesut yaşatacak, tüketici

değil, üretici olacak biçimde yetiştirmeliyiz. (Akyüz, 1992, s.259) düşüncesindedir.

Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının temellerinin atılmasında Kazım Karabekir Paşanın da katkıları vardır.

Milli mücadele döneminde 15. Kolordu Komutanı olarak Doğuya tayin edilen Kazım Karabekir Paşa, oralarda bakımsız ve ermeni mezalimi sonucu yetim kalmış Türk çocukları ile karşılaşmıştır. Zamanın şartlarında bir kolordu komutanı ve daha sonra Doğu cephesi komutanı olarak kendisine verilen yetkilerle bu çocuklarla ilgilenmiş ve bunlar için eğitim kurumları tesis etmiştir. Bunlar:”Sanayi Mektebi, Leyli Eytam İptidai Mektebi, Sarıkamış Ana Mektebi”dir.(Köstüklü, 1985, s.31).

Yatılı Öksüzler İlkokulu diyebileceğimiz bu okulların mevcudu 1919’da bine yaklaştığı ve öğrencilerin kimsesiz köy çocuklarının yanında subay, memur, sosyal statüsü yüksek olan aile çocukları da bulunuyordu. (Dikmen, 1990, s.160).

Nitekim, Kazım Karabekir Paşa, bir eserinde (Özergin, 1995, s.8) “baba ve anadan mahrum bir halde toplanan bu çocukları ve zekaları göze çarpanları muntazam bir tahsil vermek üzere diğerlerinden ayırdım”demektedir.

Bu okulda okuyan öğrenciler öğrenim ve yaş durumlarına göre üç sınıfa ayrılarak öğretime 1 Ekim 1919 ‘da başlarlar. Okul subay yetiştiren okullar için ilk kaynak olmuştur. Adı geçen Leyli Eytam İptidai Mektebine gidemeyecek yaşta olan çocuklar için de okulöncesi eğitimi yapacak olan “Erzurum ve Sarıkamış Ana Mektebi” kurulmuş ve Ocak 1920’de eğitim ve öğretime başlamıştır. (Özergin, 1995, s.10).

Kazım Karabekir Paşa, ‘Çocuk Davamız’ adlı eserinde, yoksul ve bakımsız çocukları devlet himayesine alarak memleketin diğer çocukları gibi başarılı ve hayat mücadelesine kudretli kılacak maddi ve fikri bir talim ve terbiye ile donatmak istediğini belirtmektedir. Kazım Karabekir aynı eserinde, her gittiği yerde mektepleri dolaşıp bakımsız çocuklara mümkün olan yardımı temin etmekten büyük zevk duyduğunu ifade etmektedir. Kazım Karabekir;”fakat asıl

küçük yaşından beri idealim olan bir çocuklar kasabası ve burada bakımsız çocuklardan bakımlı bir çocuk ordusu teşkilini fiiliyat sahasına çıkarmaya ve kendimin de bu arada mürebbi ve muallim gibi çalışacağıma Mütarekede Erzurum'da muvaffak oldum. Doğu zaferini başardıktan sonra da Sarıkamış'ı bir çocuklar kasabası haline koymayı başardım” (Özergin,1995, s.10-11) demektedir.

Görülmektedir ki, planlı ve programlı olarak yatılı ilköğretim okullarının kurulup, uygulamaya geçirilmesinde Kazım Karabekir Paşa'nın “Darüleytam” Yetimler Yurdu projesi ilk adımlardan biridir.

Atatürk'ün 1 Mart 1923 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisini açış konuşmasında, İlköğretim Yatılı Okullarına ihtiyaç duyulduğunu belirtmesi üzerine 1923-1933 yılları arasında bütçeleri elverişli alan illerde, 1923-1938 yılları arasında bucak ve ilçe merkezlerinde, 1940'lı yıllardan sonra da merkezi durumda olan köylerde gündüzlü- pansiyonlu okulların açılmasına başlanmıştır. (Dikmen, 1990, s.4)

Cumhuriyetin ilanından sonra 22 Mart 1926 tarihinde 789 sayılı Maarif Teşkilatına Dair Kanun çıkarılmış, bu kanun ile eğitim sistemine yeni bir biçim verilmiştir. Kanununun 5. maddesine göre İlköğretim Okulları şöyle sınıflandırılmıştır:(Cicioğlu, 1985, s.32)

- 1-Şehir ve Kasaba Gündüzlü
- 2-Şehir ve Kasaba Yatılı
- 3-Köy Gündüz Mektepleri
- 4-Köy Yatı Mektepleri

Bu kanuna göre, gündüz okulları illerin özel idare bütçeleri ile açılmaktadır. Şehir ve kasabalardaki yatılı okullar kimsesiz çocukların eğitimi için “Maarif Vekaleti” tarafından açılmaktadır. Belediye ve mahalli idareler aranılan şartları yerine getirip, bakanlıktan izin alarak okul açabilmektedir. Köy Yatı Mektepleri, okulu olmayan yerlerdeki çocukların eğitimi içindir. Bu

okulların gerek genel, gerek özel bütçelerle açılabilmesi ve idare olunabilmesi de kanun hükmüyle belirlenmiştir. (Cicioğlu, 1985, s.37).

Cumhuriyetin ilanı ile başlayan eğitim ve öğretime ağırlık verme çalışmaları her yurttaşın zorunlu ilköğretimden geçmesini anayasa gereği olarak ele almıştır. Türk köylüsü yoksulluktan, bilgisizlikten kurtulmadıkça devrimler başarılı olmayacaktır. Köye koşmak, kötü kurtarmak en büyük idealdir. Sorun ne kadar iyi niyetle çözümlenmek istenirse de günün şartlarına göre imkansızdır. Çünkü nüfusun büyük bir kısmı köylerde dağınık olarak yaşamaktadır. Coğrafi farklılık, nüfus dağılımı, ulaşım zorlukları, savaştan yeni çıkmış bir ülkenin ekonomik sorunlarının olması nedeniyle köy eğitimi sorunu tam olarak aşılamamıştır.

1926 yılında 789 sayılı “Maarif Teşkilatına Dair Kanun”la kurulması öngörülen Köy Yatılı Mektepleri 8-10 okulsuz köyün çocuklarını bir köyde toplama esasına dayanmaktadır. Yatılı Mektepleri, uygulamada bazı zorlukları gidermektedir. Yeni okul binası, yeni yatakhane yapılması gibi masraflar ortadan kalkmakta, bir öğretmenden daha çok sayıda çocuğu okutmak için yararlanılabilmekteydi. Ama köyler arasındaki ulaşım sorunu büyük zorluk yaratmıştı. Yatılı Mektepleri denemesi beklenen başarıyı gösterememiştir. Ankara, Ardahan gibi bir iki bölgenin dışına da çıkamamıştır. Daha sonraları bu okullar bölge okulları biçimine dönüştürülmüştür. (Orhan, 1972, s.5)

Köy okulları, 19.6.1942 tarih ve 4274 nolu “Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilatı Kanunu” ile yeni bir şekil almıştır. Bu kanunla köy eğitimcilerinin görev ve yetkileri açık ve geniş olarak belirtilmiş, köy öğretmen ve eğitimlerine eşit haklar tanınarak görev bölümü yapılmıştır. 4274 sayılı kanuna göre köylerde açılması istenen ilköğretim okulları ve kursları şunlardır:

- 1-Eğitmenli Köy Okulları
- 2-Öğretmenli Köy Okulları
- 3-Öğretmenli ve Eğitmenli Köy Okulları

4-Pansiyonlu ve pansiyonsuz Köy Okulları (Bu okulların durumları ve arazisi maksada elverişli olduğu takdirde, nahiye merkezinde açılması tercih olunur)

5-Akşam Okulları

6-Köy ve meslek kursları

Bu okullar ve kurslar, yönetim, öğretim, eğitim, tarım, sanat, sağlık korunması, çocuk bakımı ve köy halkını yetiştirme yönünden sırasıyla aşağıda yazılı mercilere bağlıdır.

1-Bölge Gezici Öğretmenlikleri ve Gezici Baş Öğretmenlikleri

3-Bölge Köy Enstitüsü Müdürlükleri

4-Kaza Maarif Memurlukları

5-Vilayet Maarif Müdürlükleri

1942 yılında kadar, köylerde açılmış olan okulların yaklaşık olarak yarısına yakını üç sınıflı eğitimli, geri kalanı da beş sınıflı öğretmenli veya öğretmenli- eğitimli okullardır. 1937'de çıkarılan 3238 sayılı Köy Eğitim Kanunu üç sınıflı okullardan mezun olanlara dördüncü ve beşinci sınıflarda okuma imkanı verebilmek için özellikle üç sınıflı okulların çoğunlukla buldukları bölgelerde bu okullar pansiyonlu ve pansiyonsuz "Köy Bölge Okulları" kapsamına alınmıştır. Bu çalışmalar 1952 yılına kadar devam etmiş, 1952 yılında çıkarılan 6239 sayılı kanunla Köy Enstitüleri Öğretmen Okulları birleştirilmiştir. Bununla enstitülere bağlı Bölge Okulları çalışmaları da durdurulmuştur. (Cicioğlu, 1985, s.52).

Bu sırada Pansiyonlu Bölge Okulları'nın çalışmaları devam etmiştir. Bu zamana kadar açılan Pansiyonlu Bölge Okulları şunlardır:

1948 yılında Tunceli - Nazimiye, 1949'da Diyarbakır - Çermik, Bitlis - Ahlat ve Van - Merkez İşkale Bölge Okulları ilköğretim okullarına bağlı olarak açılmıştır. 1949-1960 yılları arasında Adana- Ceyhan, Tunceli- Ovacık olmak üzere 5 okul daha hizmete açılmıştır. (Orhan, 1972, s.17).

Bölge okullarının bucak merkezlerinde açılabilmesi için gezici öğretmen veya başöğretmen, ilköğretim müfettişi ve köy enstitülerinden görevlendirilen bir yönetici ve öğretmenin kuracakları komisyonun vereceği olumlu raporun Bakanlıkça onaylanması gerekmektedir. Hazırlanacak raporlarda açılacak olan okulun bölgesi, bölgeye giren köylerin sayısı, okulun tipi ve bölgenin haritasının belirtilmesi istenmektedir. Ayrıca okulun bulunduğu bucak merkezi hakkında da bazı bilgiler istenmektedir.

Pansiyonlu ve Pansiyonsuz Bölge Okullarına alınacak öğrencilerde şu özellikler dikkate alınmıştır:

1-Köy hesabına okutulacak uygun çocuklar

2-Kendi hesaplarına yatılı olarak okuyacak öğrenciler

Bu öğrencilerin seçiminde, sağlıklı ve yetenekli köylü çocukları olmasına dikkat edilmektedir. Ayrıca gazi ve şehit çocukları, köyün genel hizmetlerinde çalışanların çocukları öncelikli olarak bu okullara alınmaktadır. (Aralapcan, 1998, s.7).

Köyün hesabına okuyan öğrencilerin yatak ve yiyecek, ısınma ve aydınlanma ihtiyaçları Köy Kanunu hükümlerine göre bağlı buldukları köylerin ihtiyar meclisince, kendi hesaplarına okuyan öğrencilerinin ki ise öğrenci velileri tarafından okulun açılmasından 15 gün önce karşılanmaktadır. Bu ihtiyaçlar toplandıktan sonra bunların korunması, yöntemi ile ilgili konularda öğretmen veya eğitimci ilgilenmektedir. (Cicioğlu, 1985, s.53).

222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun 9. maddesine göre, "Nüfusun az ve dağınık olduğu yerlerde köyler guruplaştırılarak, merkezi durumda olan veya durumu uygun bulunan köylerde İlköğretim Bölge Okulları ve bunlara bağlı pansiyonlar, guruplaştırmanın mümkün olmadığı yerlerde ise Yatılı İlköğretim Bölge Okulları veya Gezici okullar açılır. Gezici okullarda gezici öğretmenler görevlendirilir. Şehir ve kasabalarda da ihtiyaca göre yatılı ve pansiyonlu okullar kurulabilir" denilmektedir. Bu yasa ile Yatılı İlköğretim Bölge Okulları gündeme gelmiştir. İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nda Bölge Okulları

tekrar ele alınmış, Köy Yatılı Mekteplerinin devamı olarak eğitim ve öğretimi sürdürmeleri uygun görülmüştür. 222 Sayılı Kanuna göre açılan Bölge Okullarının amaçları şunlardır: (Resmi Gazete, 1961. sayı:10705).

1-Nüfusu dağınık olan yerleri okula ve öğretmene kavuşturmak

2-Belli köylerde Türk dilini ve kültürünü yayma faaliyetine yardımcı olmak.

3-Köylerde özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocuklar ile okulöncesi eğitimi için sınıflar açılmasını sağlamak.

4-Çevrenin, sağlık, tarım, halk eğitimi ve her türlü kalkınma faaliyetine bir merkez olma görevi yapmak.

5- İlkokulu bitiren çocuklar için zorunlu öğretim çağ dışına çıkıncaya kadar tamamlayıcı kurslar ve sınıflar açmak ve bölge koşullarına göre çocuklara pratik bilgiler kazandırmak, bu çocuklardan yetenekli olanlara ileri öğrenim imkanları hazırlamak.

6-Bağımsız eğitimli okullardan mezun olan çocukların beş sınıflı ilkokulları bitirmelerini sağlamak.

7-Tek öğretmenli ilkokullarda okuyan öğrencilerin birkaç öğretmeni bulunan okullardan yararlanmalarını sağlamak.

8-Çevre öğretmenlerinin birleşip görüştükleri ve deneyimlerini paylaştıkları bir yer olmak ve öğretmenlerin işbaşında yetiştirilmelerine hizmet etmek.

29 Ocak 1961 tarihinde Milli Eğitim Planlama Kurulu kurulmuştur. Bu kurulun hazırladığı raporda Yatılı Bölge Okullarına da yer verilmiştir. Yatılı Bölge Okullarının durumları incelenmiş, gelişimi 10 yıllık bir plana bağlanmıştır. Bu planda 4.943.000 çocuğun okutulması, köylerde 17.702 yeni okul binası yapılması hedeflenmiştir. Yatılı Bölge Okullarının yapımında okulsuz yerleşim birimlerinin çocuk sayısı fazla olanlar ve Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinin öncelikle tercih edileceği belirtilmiş, Bölge Okullarının sayısının 54'e çıkarılacağı planlanmıştır(Orhan, 1972, s.57).

Yatılı Bölge Okulları öncelikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu İllerinde kurulmuştur. 1964 yılında çıkarılan eğitim programında bu okulların nüfusu 250 'den az olan köylerde açılmasına, okulsuz köylerin çok olduğu bölgelerde hazırlanacak plana göre Bölge Okulları açılmasına karar verilmiştir. Böylece 32 Bölge Okulu 1964 yılında eğitime başlamıştır.

Çevrenin imkanları göz önünde tutularak Bölge Okullarında mesleğe hazırlayıcı kurslar ve sınıflar açılmıştır. Köyün ihtiyaçlarını gidermek, çocuklara çevre koşullarına göre meslek edindirmek için açılan kursların alanları; tarım ve hayvancılık, sanat dalları, ticaret, sağlıktır.

Bölge Okullarında açılmak istenen tamamlayıcı sınıflar ve kursların 16.5.1963 tarihli Talim Terbiye kararına göre amaçları şöyledir:

a-İlköğretim çağı içinde veya dışında bulunan, fakat üst dereceli bir öğrenim kurumuna devam etmeyen yurttaşların genel bilgisini artırmak; bölge özelliklerine kendilerine iş ve üretim hayatında yararlı olacak bilgi ve becerileri kazandırmak.

b-Gerek ilkokul sınıflarında, gerek tamamlayıcı sınıf ve kurslarda Türkçe, Türk Tarihi ve Yurttaşlık Bilgisi derslerinde milli duyguları geliştirip pekiştirecek konulara geniş ölçüde yer vermek.

c-İlkokul mezunları arasından seçilecek yetenekli öğrencilere daha ileri öğrenim imkanı sağlamak üzere, merkezi durumda bulunan bazı bölge okullarında ortaokul sınıfları da açarak, bu sınıflara devam edecek öğrencilerin aynı zamanda iş ve üretim hayatı ile ilgili bir alanda da yetiştirilmesini sağlamak.

1967 yılında eğitim kademelerinde nitelik yönünden gelişmeyi öngören önlemlerle ilgili bazı çalışmalar yapılmış olmakla birlikte bunlar uygulamaya esas olacak sonuçlara vardiırlamamıştır. Bu önlemlerden bir kısmının gerçekleşemeyeceği, bir kısmının da ileri yıllara kayacağı anlaşılmaktadır. Maliyet ve alan standartlarını belirleyecek bir örgüt kurulamamış, projelendirme ve uygulama konularında maliyet düşürücü bir arada ele alınması için gösterilen

çabalar sonuca ulaşamamıştır. Maliyet konusundaki çalışmalar arasında ihtiyaç duyulan programların hazırlanması konusunda gelişmeler sağlanmıştır.

Yatılı Bölge Okulları nüfusu ilkokul yapılabilecek büyüklükte olmayan köylerin okul ihtiyacını karşılamak amacıyla kurulmaya devam edecek ve yer seçimi bölge planlaması içindeki şehirleşme istikametleri o bölgenin endüstriyel gelişmesi ve bütün sektörlerin birbirlerini tamamlayan yatırımları değerlendiren araştırmalar sonucunda yapılacaktır.1968-1972 döneminde Yatılı Bölge Okulları'nda ortaokul bölümü eğitim hizmeti vermeye başlayacaktır. Bu okulların kapasiteleri 500 öğrencilik olacaktır.(DPT.Kalkınma Planı 1967-s-168)

Yatılı Bölge Okulları kapasitelerinin 1972 yılında 30.000 'e çıkarılması ikinci plan döneminde öngörülmüş 85 okul programa alınmışsa da 1972'de programa alınan 5 merkezi okul hariç, yapım işlerinin ağır yürümesi sonucu 1971-1972 öğretim yılında Yatılı Bölge Okulu sayısı 51, öğrenci kapasitesi 19.755 olmuştur. Halbuki Milli Eğitim Reformu Stratejisi'nde "Temel eğitimin birinci kademesi 1977'de çağ nüfusunun % 100'ünü, ikinci kademesi ise 1977'de % 50'sini, 1995'te %75'ini kapsayacak şekilde geliştirilecektir" denilmektedir.(DPT Stratejisi 1973, s.735).

İlköğretimde İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde % 100 olarak düşünülen okullaşma hedefine Üçüncü ve Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı dönemlerinde de ulaşamamıştır.1977-1978 öğretim yılında %87.5 okullaşma oranı ile 5.384.000 öğrenciye eğitim öğretim hizmeti sunulmuş, yaklaşık 1.000.000 çocuk yine ilköğretimden yoksun bırakılmıştır.

Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde okul sayılarındaki %72'lik bir artış olmuş, 1973-1974 öğretim yılında faal ilkokul sayısı 1977-1978 öğretim yılında 43.526'ya yükselmiştir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nde kırsal kesimde alt yapı tesislerinin yetersizliği ve köylerin dağınk olması nedeniyle okullaşma hızında öngörülen artış sağlanılmamıştır.1977-1978 öğretim yılında mevcut derslik sayısı 124.715'tir. Bu dersliklerin 118.680'i planlı, 6.045'i ise geçici binalarda bulunmaktadır.

Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında, Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı dönemindeki gelişmelerle ilgili şu değerlendirmeler yapılmıştır.

Eğitim sistemini kendi iç yapısından gelen sınırlamalar, eğitimin tüm bireylere dengeli ve verimli bir biçimde yaygınlaştırılmasını engellemekte, bu sınırlamalar eğitime ayrılan kaynakların sosyal adaleti ve fırsat eşitliğini gerçekleştirecek şekilde dengeli kullanılması ve eğitimin içeriğinin toplumun değişen koşullarına uyacak bir biçimde geliştirilmesi şeklinde somutlaşmaktadır.

Artan öğrenci sayısını karşılamak için yeni fiziki kapasite yaratılmasında gecikmeler, mahalli binalarda yetersiz koşullarda açılan okullar, öğretmenlerin yurt düzeyindeki dengesiz dağılımı, eğitim standardını ilkokuldan başlayarak etkilemekte ve bu nitelik düşüklüğü eğitimin tüm kademelerini belirgin bir şekilde etkilemektedir. (DPT 4.5 Yıllık Kalkınma Planı 1979-s-148).

Programsız açılan okullar, fizik kapasitenin yetersizliği nedeniyle artan ikili öğretim, nitelik ve dağılım yönünden öğretmen dengesizliğinin bazı illerde önemli boyutlara ulaşması öğretimin niteliğinde bölgeler arasında ve aynı bölgede kır-kent arasında farklılaşmaya yol açmaktadır. (Sağlamer, 1980, s.7).

Gerekli yatırımların zamanında yapılmaması ilkokul yapımında fiyat artışları nedeniyle maliyetlerin standartları aşmış olması ve özel idare ödeneklerinin yetersizliği sonucu kır kesiminde büyük kentlere paralel olarak ikili ve üçlü öğretim giderek artmıştır.

Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde sürdürülen dengesiz ve düzensiz okul açma politikası sonucu bazı bölgelerde ikili öğretim artarken, kırsal bölgelerde bir veya iki öğretmenle açılan ortaokullarda atıl kapasite yaratılarak eğitimin niteliği düşürülmüştür. Kırsal bölgelerdeki ortaokul sorununun çözümlenmesi için dağınık yerleşim birimlerindeki öğrencilerin merkezi okullarda toplanması; ortaokullaşmanın sağlanması için de "Merkezi Ortaokul Bölgelerinin" oluşturulması kararı alınmıştır.

Kırsal alanların gelişiminin sağlanabilmesi için Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planında; "Kırsal alanlarında 35.057'si köy seviyesinde olmak üzere

86.149 yerleşme ünitesine götürülecek temel alt yapı ve iktisadi hizmetlerin yaygınlaştırılması hizmet verimliliğini temin için merkez köylerin araç olarak kullanılması sağlanacaktır” denilmektedir.

Söz konusu kalkınma planlarının uygulandığı dönemde sayısal artış olmasına rağmen nitel gelişmelerin yeterli düzeyde olduğu söylenemez. Bunun başlıca nedenleri ilköğretimde yeni fizik kapasite yaratılmasında sınırlılık, derslik ve okul sayılarının yetersizliği, öğretmen dağılımındaki dengesizliğin yanı sıra ilkokul programlarının temel eğitimin amaçlarına uygun şekilde geliştirilememiş olması araç ve gereç eksikliğidir. Bölgeler arası kır-kent arasındaki nitelik farkları devam etmiştir. (Aralpcan, 1998, s.13).

Türkiye’de planlı dönemde; ilköğretim tüm çağ nüfusuna yaygınlaştırılması, 26.3.1971 Nihat ERİM Hükümeti programında “8 yıllık okulların deneme olarak kurulması için gerekli hazırlıklara hemen başlanacağı” belirtilmiştir. 1974 yılına kadar deneme okullarının sayısı 42’ye yükseltilmiştir.

İlköğretimin sekiz yıla çıkarılmasını öngören, Milli Eğitim Temel Kanunu 1973 yılında yürürlüğe girmiş, DPT’nin öncülüğünde İçişleri, Köy İşleri, Tarım ve Sağlık Bakanlıklarının katılımıyla tamamlanmıştır. Türkiye’de yaklaşık 4200 merkezi köy belirlenmiş, böylece kent ve köyde yaklaşık 4500 temel eğitim okulu kurulacağı anlaşılmıştır. 1993 yılında Bakanlar Kurulu merkezi köyleri yeniden belirlemiş, 10. Milli Eğitim Şurası (23-26 06.06.1981) 8 yıllık ilköğretimin ülke düzeyine yaygınlaştırılması, eğitim haritasının yapılması, ilköğretim bölgelerinin oluşturulması konuları ele alınmıştır.

1990’lı yıllara gelindiğinde hâlâ ilköğretim sorunu çözülememiştir. Küçük yerleşim birimlerinde özellikle köylerdeki okullaşma oranı kentlere göre düşüktür. Okulsuz yerleşim birimlerinin okullaştırılması için çözüm olarak görülen Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında sayısal artışlar sağlanmasına karşın, eğitimin yaygınlaştırılmasında plan hedeflerine ulaşılamamıştır.

1995 yılı Plan Bütçe Komisyonu’nda Milli Eğitim Bakanı Nevzat AYZAŞ şöyle demektedir: (1995 Bütçe Raporu).

Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile küçük yerleşim birimlerindeki Çocuklarımızın büyük bir çoğunluğuna çok rahat bir ortamda okuma imkanı sağlamaya çalışılmıştır. Ayrıca bu yerleşim birimlerindeki çocuklarımıza Öğrenim imkanları sağlamak üzere bir dizi önlemler paketi hazırlanmıştır.

1993-1994 Öğretim yılında 4268 ilköğretim okulunda 2.752.202 öğrenci eğitim görmüştür. Ülkemizdeki sekiz yıllık zorunlu eğitime geçiş için ilköğretim okulları hızla yaygınlaştırılmıştır. Bu amaçla 1994-1995 öğretim yılında 223 ilköğretim okulu ile altı YİBO açılmıştır. Ayrıca 386 ilkokul ile 91 ortaokul ilköğretime dönüştürülmüştür.

1996 Yılı Bütçe Raporun da Milli Eğitim Bakanı Turhan TAYAN'ın Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile ilgili görüşleri şöyledir: (Tayan, 1996, 1996 Bütçe Raporu).

Zorunlu eğitim süresinin 2000 yılına kadar 8 yıl, ondan sonra 11 yıla çıkarılması eğitimde en öncelikli konudur. Bu amaçla 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Konunu ile 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanun da değişiklik Öngören kanun tasarısı hazırlanmıştır. 8 yıllık zorunlu eğitim uygulamasına geçebilmek için yoğun bir çalışma başlatılmıştır. Alt yapının hazırlanması amacıyla ilköğretim okullarının yaygınlaştırılmasına önem ve öncelik verilmiştir.

Ayrıca Olağanüstü Hal Bölgesi kapsamındaki ve mücaviri illerde bulunan zorunlu öğretim çağındaki çocukların eğitim ve öğretim imkanına kavuşturulması amacıyla Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve pansiyonlu okullarda öğrenci kapasitesinin artırılması yoluna gidilmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığının okul, öğretmen ve öğrenci sayısı yönünden % 78'ini oluşturan "İlköğretim Kurumlarının" sorunlarının arttığı veli, öğretmen ve yöneticilerin, başta eğitim finansmanını, fiziki mekan, program, eğitim araçları ve öğretmen yetersizliğinden yakındıkları görülmektedir(Dikmen, 1990, s.32).

Beşinci ve Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planlarında kalkınmanın sürükleyici faktörü olan insan unsurunun eğitimin her kademesinde, temel bilgi

ve kültürü kazanacak şekilde yetiştirilmesinin esas alındığı belirtilmiş ve niteliğinin yükseltileceği ifade edilmiştir.

Kalkınma Planlarında, her kademedeki eğitimin kalitesini yükseltmek için hedef, ilke ve politikaların belirlendiği, gerekli önlemlerin alınmaya çalışıldığı gözlenmektedir. Ancak YİBO'ların gelişimi ile ilgili kesin hedefler bulunmamakta, bu okulların gelişimine yönelik uygulanan politikalar süreklilik göstermemektedir.

Yatılı İlköğretim Bölge Okulları, Yatılı Bölge İlkokulları adı ile kuruldukları yıllarda yalnız ilkokullardan oluşmaktaydı. Bu sebeple 1961 yılından itibaren bu okullar "yönetim, yatılılık, pansiyon ve bütçe uygulamaları" ile ilgili direktifler dışında diğer gündüzlü okullar gibi İlkokullar Yönetmeliği ile yönetilmiştir. 1961 yılında yürürlüğe giren 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununa göre hazırlanan "Bölge İlkokulları Yönetmeliğine" göre yürütülmeye başlanmıştır.

1971-1972 öğretim yılında başlatılan "8 yıllık Temel Eğitim Pilot Uygulaması" üzerine, Bölge İlkokulları Yönetmeliği ilk ve ortaokullardan oluşan sekiz yıllık ilköğretim okullarının yönetim ihtiyaçlarına cevap veremez hale gelmiş, halen idari bir yönetmelik olmadığı için bu okullar Bakanlıkça Valiliklere gönderilen genelgelerle yürütülmeye çalışılmaktadır.

Yatılı İlköğretim Bölge Okuluna öğrenci alırken İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 21. maddesi uygulanır. Buna göre:

a-Yatılı İlköğretim Bölge okullarının öğrenci alacağı bölge, öğretim yılında kayıtlar başlamadan üç ay önce İl Milli Eğitim Müdürleri, İlköğretim Müfettişleri Bölge Gurup Başkanları, Yatılı İlköğretim Bölge Okulları Müdürlerinden kurulacak bir komisyon tarafından tespit edilir.

b-İlçe Milli Eğitim Müdürleri, bölgelerindeki okulsuz yerleşim birimlerinde bulunan zorunlu öğrenim çağındaki çocuklar ile 8. sınıftan mezun

olan öğrencilerin sayısını dikkate alarak 1. ve 6. sınıfa alınabilecek öğrenci sayısını Yatılı İlköğretim Bölge Okulu Müdürleri ile tespit eder.

c-Okulu bulunmayan veya çevresindeki okullara gidip gelmekte güçlük çekilen ve taşınmalı eğitim uygulaması dışında kalan yerleşim birimlerinde ikamet eden zorunlu öğrenim çağındaki çocuklar, Yatılı İlköğretim Bölge Okullarına alınır. Bu okulların 5. sınıfını bitiren çocukların sınavsız 6. sınıfa kayıtları yapılır.

Her yıl belirlenen parasız yatılı ve burslu kontenjanın % 51'i 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu kapsamına giren çocuklara %10'u oturdukları yerde ilkokul ve ortaokul bulunmaması sebebiyle öğrenim hakkından yararlanamayan çocuklara, % 25'i öğretmen çocuklarına ayrılır. (Madde 8.)

İlköğretim ve Ortaöğretim Parasız Yatılı ve Burslu Öğrenci okutma ve bunlara yapılacak sosyal yardımlara ilişkin Kanunun geçici 3. maddesine göre;

“Parasız yatılı okulların kapasitelerinin artırılması maksadıyla beş yıllık bir plan hazırlanır ve bunun uygulanması için bütçede yeterli ödenek ayrılır. Öngörülen kapasiteye ulaşıncaya kadar öğretmen çocuklarından sınavsız olarak parasız yatılı alınacak öğrenciler için boş pansiyon kapasitesinden yararlanılır”.

Yatılı İlköğretim Bölge Okulu'nun 6. sınıfa alınacak öğrencilerin sınavı, kayıt tarihinden başlayarak bir hafta içinde yapılır.

Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında öğrenciye sağlanan imkanlar şunlardır;

- 1- Giyim eşyası
- 2- Kitap, Harçlık
- 3- Muayene ve tedavi giderleri Bakanlıkça karşılanır.
- 4- Beslenme imkanları (Pansiyonlar)

Uygulamaya başladığı yıldan beri gelişmeler gösteren Yatılı İlköğretim Bölge Okulları, çeşitli sosyal yararları yanında maliyet yönünden yüksek (pahalı)

yapılar olmaları nedeniyle ekonomiye küçümsenemeyecek bir yük getirmektedir. (Aralpca, 1998, s, 15).

1961 Yılında Bayındırlık Bakanlığınca ilk Yatılı Bölge Okulu projesi hazırlanarak 10 yerde uygulamaya geçilmiş, sonraki yıllarda ilk proje değişmiştir. 1962 ve 1965 yıllarında yeniden hazırlanan projelere göre Yatılı İlköğretim Bölge Okulları yapımına devam edildi. Ancak inşaat yönteminin seçilerek bu okulların yapılacağı yörelere uygunluğunun etken bir faktör olarak ele alınmayışı, keşif bedelleri ile gerçek maliyetleri arasındaki önemli farklar doğmasına ve maliyetlerin yükselmesine neden olmuştur. (Can, 1965, s.15)

Yatılı Bölge Okulları'nın sosyal yararları açık olmakla beraber bu önemli maliyet yüksekliğinin devam etmesi de söz konusudur. Diğer yandan Yatılı İlköğretim Bölge Okulları Türk Eğitim Sistemi'nin vazgeçilmez bir ögesi niteliğindedir. Bu nedenle hem okul alanlarını küçültücü, hem bir kısım sınırlayıcı, hem de inşaat maliyetlerini düşürücü önlemler alınarak Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının yapım programlarının ekonomiye az yük getirerek önemli miktarda geliştirilmesi zorunludur.

Yatılı İlköğretim Bölge Okulları, okulsuz yerleşim bölgelerindeki çocuklar için açılmıştır. Solak'ın "Yatılı Okullar ve Köy Çocukları" adlı araştırmasında okulsuz köy çocuklarının okutulmasına yönelik olarak açılmış olan Yatılı İlköğretim Bölge Okulları'nda yapılan incelemelerde öğrencilerin büyük bir bölümünün okulu olan köylerden veya köy okuluna çok yakın gidip gelinecek mezralardan alındığını belirtmektedir. Bu durumda Yatılı Bölge Okulları kuruluş yerlerinin doğru seçilmediği ve bu okullarda yapılan harcamaların boşa gittiği söylenebilir. (Solak, 1989, s.40-Aralpca, 1998, s.16).

15. Milli eğitim Şurasında da "İlköğretimde yapılanma ile ilgili olarak Milli Eğitim Temel Kanununun öngördüğü 8 yıllık ilköğretimi sağlayacak sayıda okul kurulamadığı belirtilmektedir. Ayrıca ilkokul, ortaokul, ilköğretim okulu, yatılı ilköğretim bölge okulu, pansiyonlu ilköğretim okulu, genel ve mesleki –

teknik liseler bünyesindeki ortaokullar, ilköğretim kurumlarını oluşturmakta ve sistemi bütünlükten uzaklaştırmaktadır” denilmektedir.

1.2.6. Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve Diğer (Normal)İlköğretim Okulları ile ilgili Yurt Dışı ve Türkiye’deki Çalışmalar:

1.2.6.1. Yurt Dışı Çalışmaları

Warner (1995). Amerikan yerlilerine ait okullarda yaptığı bir çalışmada Yatılı ve Gündüzlü Okullarda çalışanların iş stresini algılama düzeylerini araştırmıştır. 145 denek üzerinden elde ettiği bulgulara göre %64 oranında gündüzlü okullarda çalışanların iş stresini yatılı okullarda çalışanlardan yüksek çıkmıştır.

Martini, M (1994), Fransız Polynesia’sının Marquesas adasında yaşları 9-13 arasında Fransız devlet yatılı okullarına devam eden 100 çocuk üzerinde gözlemlene yoluyla çalışma yapmıştır. Marquesas Adası’ndaki Çocukların grup sürecine katılımları, grubun rol yapısı incelenmiş ve yatılı okullardaki öğrencilerden olumlu yönde daha farklı olduklarını gözlemiştir.

Congress of Bureau of the U.S.(1995) tarafından 7 tane yatılı okulun problemleri üzerinde bir komitenin ortaya koyduğu çalışmada; 1993-1994 öğretim yılında 2623 kayıtlı öğrenci varken, sene sonunda bu sayı 1557’ye indiğini göstermiştir. Bunun nedeni okuldan ayrılmadır. Okuldan ayrılmanın temel sebepleri arasında ciddi duygusal ve sosyal problemler yer almadığı görülmüştür. Yetkili komitenin yaptığı tartışmalarda, bu 7 okula devletin yaptığı yardımlar ile halkın yaptığı yardımlar karşılaştırılmıştır.

Banker (1993), New Mexico’nun dağlık alanlarındaki Hispanos’larla Güney Appolachia insanların eğitim tercihlerini karşılaştırdı. 1890’da misyoner okulu New Mexico’da 1600 Meksika Amerikalısına hizmet etti. 20.yüzyılın

başlarında dağ öğrencileri izole edilmiş tek sınıflı ortaokullardan daha büyük ve iyi döşenmiş yatılı okullara taşındı. Yatılı okulun amacı devlet okul sistemine gelecek öğretmenleri hazırlamaktı. Yatılı okullar 1930' lardan beri gerekliliğini korudu. Bu okullar ve bu çeşit çabalar kültürel kariyerlere, bölgesel şüphelere, belki de en önemlisi misyonerlerin kendi önyargılarının ve etnikçi düşüncelerinin zayıflamasına vesile oldu.

Wires (1994), Yatılı okullarda kalan 197 bulûğ çağı erkek çocukların ego kimlik başarısının her bir boyutunda yatakhane arkadaşlığının 6 ay arayla olmak üzere iki kere işaretlenmesini yapmıştır. Sonuçlar genç ergenlerin kimlik statüsünde, zamanla birlikte gelişmesinde yaş farkının olduğunu göstermekte ve ergenlerin davranış problemleriyle kimlik statüsünün düzeyleri arasında kuvvetli bir ilişkinin olduğunu göstermiştir.

Lomawaima /1994). Yaptığı çalışmada Chılıcco yerli okulu yatılı bir okul olarak 1884'te kurulmuş ve Amerikalı yerlilerinin Amerikan yaşantısına uyum sağlaması amacını güttüğünü ortaya koymuştur.

Von Essen (1993)'in çalışması 19.yüzyılın sonlarında ve 20. Yüzyılın başlarında Hollandalı orta ve ortanın üstü sınıflardaki ergenler arasındaki değişen okul rolünü tanımlamaktadır. 1800'lerdeki ev terbiyesinin yatılı okullara koyma evrimini 1867 ve 1900 tarihleri arasında orta dereceli kız okullarındaki okul yaşı nüfusunun küçük bir bölümünü alarak tartışmaktadır.

Lynch, Patrich, D (1993). Amerikalı Kızılderili anne ve babaların okul seçimindeki tarihsel geçmişini incelemektedir. 19.yy'da Amerikalı Kızılderili anne ve babaların çocuklarını nereye göndereceği konusunda herhangi bir seçimi yoktu. Çocuklar anne ve babalarından zorla alınır ve katı metotlarla dilleri ve kültürleri silinmeye çalışılırdı. Bazı misyoner okulları yerli anne babalardan yanaydılar, çünkü çocuklar o okullardan daha iyi yetiştiriliyorlardı ve Kızılderili Dili yasaklanmıştı. 1904'te federal devlet ayrımcı okullardan çekildi. Anayasa mahkemesi kabilelerin kendi haklarını kullanmaları konusunda kanun çıkarttı. Bu düşünce Kızılderili anne ve babaların çeşitli okullar arasında seçim yapmasına

dayanak oldu. 1970'ten itibaren bu seçim yatılı okulları, devlet okullarını ve kabile olarak kontrol edilen okulları da içerdi. Bir çok açılardan Kızılderili okulları Amerikan eğitim sisteminin bir bölümünü değiştirmek için potansiyel olarak yardımcı olmuştur.

1.2.6.2. Türkiye'deki Çalışmalar

Her toplum, kendi insanını daha iyi yetiştirebilmek için eğitim sistemi kurmaya çalışmıştır. Türk Eğitim Tarihi içerisinde de bu arayış devamlı olmuştur. Bu arayış bugün de sürmektedir.

Planlı kalkınma döneminin başlangıcı olan 1960'tan bu yana eğitim sistemi ile "Sosyal Demir Atma" olarak nitelenen bilimsel araştırmaların sayısı gün geçtikçe artmıştır. Ancak, Yatılı İlköğretim Bölge Okullarını konu alan kapsamlı bir araştırma yapılmamıştır. Yüksek Lisans seviyesinde birkaç tane araştırma yapılmıştır. Bu nedenle, 8 yıllık ilköğretim okulları veya temel eğitim ile ilgili yapılan araştırmaların Yatılı İlköğretim Bölge Okullarını dolaylı olarak ilgilendiren kaynaklardan da yararlanılmıştır.

Tulgar CAN'ın 1965 yılında yaptığı "Yatılı Bölge Okulları" adlı araştırmanın amacı; Yatılı Bölge Okulu yapılarının maliyetinin yüksek olmasına yol açan faktörleri incelemek ve maliyeti düşürme yollarını araştırmaktır. Araştırmada Yatılı Bölge Okulları'nın amaçları sıralanmış, bu amaçlar doğrultusunda yapılmaya başlanılan inşaat yönteminin seçiminde okulların yapılacağı yörelere uygunluğunun etken bir faktör olarak dikkate alınmayışının keşif bedelleri ile gerçek maliyet arasında önemli farklar doğmasına ve maliyetlerin yükselmesine neden olduğu belirtilmiştir. Bu nedenle hem okul alanlarını küçültücü bir kısım sınırlayıcı standartların kabulü, hem de inşaat maliyetlerini düşürücü önlemler alınarak Yatılı İlköğretim Bölge Okulu yapım programlarının ekonomiye az yük getirerek önemli miktarda genişletilmesinin

zorunlu olduğu kanaatine varılmıştır. Sonuç kısmında mevcut projelerle kısa zamanda sayıca artan Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının ekonomik maliyetlerinin büyük sorun yarattığı, böylelikle sorumlu bakanlığın gerek projelendirme gerek inşaat aşmalarında sorunlara yeni yaklaşımla eğilmeleri kaçınılmaz bir zorunluluk olarak gösterilmiştir (Can, 1965- Aralpcan, 1998, s.19).

Ali ORHAN'ın 1971 yılında Eğitim Fakültesinde seminer ödevi olarak hazırladığı "Yatılı Bölge Okulları" araştırmasında Yatılı Bölge Okulları'nın plan hedeflerine göre gelişimi araştırmanın konusunu oluşturmaktadır. Bu araştırmada Yatılı Bölge Okullarının Anayasal ve yasal dayanakları, mali sorunları, eğitim ve öğretim durumları, yönetimi, personel durumu, öğrenci sayısının gelişimi, mezunların ileri öğrenim olanakları ve bugünkü durumu ele alınmıştır. Bu araştırmanın amacı; nüfus yönünden ilkokul açılmaya uygun olmayan yerleşim birimlerindeki çocukların eğitim - öğretim sorununu çözümlenmek için kurulan Yatılı Bölge Okullarının bugünkü durumunu ortaya koymak merkez ve taşra örgütlerinde uygulanacak program ve yöntemlere ışık tutmaktır.

1961-1971 yılları arasında açılan Yatılı Bölge Okullarının incelenmesiyle sınırlı olan araştırmada Yatılı Bölge Okullarının plan hedeflerine göre sayısal gelişimi, bu okullarda açılan kurslar ve bunlara yönelik sorunlar ortaya konulmuştur. Araştırmada bu okulların sorunları dört grupta toplanmaktadır. Bina ve tesis sorunları, döner sermaye sorunları, personel sorunları ve diğer sorunlar. Sonuç olarak; Yatılı Bölge Okulları, gereksinim duyulan bölgelere yeteri kadar açılmamış, açılan amacına uygun işlemediği belirtilmiştir. Araştırmada bu okullara başvuran çocukların tümünün alınmamasının, okulun açılış amacına ters düştüğü belirtilmiştir. Yatılı Bölge Okullarının döner sermaye ile işletilmesi, bu okullara bakanlıkça atanan idarecilerin yüksek öğrenim görmüş olması, okullara rehberlik servislerinin

açılması, okul sayısı artırılarak 8 yıllık eğitime geçilmesi önerilmiştir. (Orhan, 1972- Aralpcan, 1998, s.20).

1977’de konu, Talim ve Terbiye Başkanlığında Emin SAĞLAMER ve Yaşar BAYKUL tarafından yapılan ”Temel Eğitim Okulları Program Taslağının Değerlendirilmesi Üzerine Bir Çalışma” ile de incelenmiştir. Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planının ışığında, Sekiz Yıllık Temel Eğitim Program Taslağının 28 Eylül 1974-1 gün ve 53931 sayılı genelge ile 18 okulda denenmesi ile ilgilidir. Bu çalışmada, Deneme Programı taslağının uygulanacağı okullardan 16 ‘sının Yatılı İlköğretim Bölge Okulu olduğu belirtilmektedir. Ayrıca Şereflikoçhisar Yatılı Bölge Okulunda bir oryantasyon seminerinin düzenlendiğinden, görevli bir ekibin de belirli tarihlerde Silvan, Tatvan, Ahlat, Erciş ve Eleşkirt Yatılı Bölge Okullarında program uygulamasıyla ilgili denetleme yaptıklarından söz edilmektedir.

Hıfzı DOĞAN ve KÜLAHÇI’nın 1986 yılında yaptığı çalışmada 1981-1984 yılları arasında ilköğretim okullarındaki ihtiyaçları belirleme, iş eğitimi çalışmaları ile tüm programın ne oranda bütünleştiğini tespit etme, okullara sağlanan imkanlar ve yapılan çalışmaların araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmada izlenen yöntemi belirlemek için bilgi toplama araçlarını geliştirmek amacıyla üniversite, M.E.B., Devlet İstatistik Enstitüsü ve UNICEF teşkilatı temsilcilerinden oluşan bir ekip kurulmuştur. Belirlenen yöntem, 76 okulda uygulanmıştır. Sonuç olarak, ilköğretim amaçlarının öğretmen ve yöneticilerin yaklaşık yarısı tarafından anlaşıldığı ve eğitim programında yazılı olan amaçların gerçekleşme oranının çok düşük olduğu görülmüştür.

Nihat BİLGEN’in 1986 yılında yaptığı çalışmada ilköğretim okulunu yönetim açısından analiz ederek uygulanmaya kuramsal düzeyde bir çerçeve sağlamak amacıyla teorik bir model geliştirmeyi amaçlamıştır. Araştırma, ilköğretim okulunun, amaç, yapı, süreç ve yönetim işleri boyutlarının kuramsal düzeyde bir kesitini alıp analiz etmeye çalışmıştır. Sonuç olarak, amaçların gerçekleşme düzeyi tespit edilmiş öğrencilerin “araç-gereç kullanımı ve planlı

çalışma alışkanlığını geliştirmede daha etkilidir” yargısının en üst düzeyde gerçekleştiği; “İlköğretim okulu öğrencileri, teknolojik gelişmelerin birey ve toplum üzerindeki etkilerinden haberdar etmek ve onlarda teknoloji kültürü geliştirmede daha etkilidir” yargısının ise en alt düzeyde gerçekleştiği görüşü paylaşılmıştır.

İsmet YALÇIN, 1985 yılında yaptığı, “Ortaokul Sosyal Bilgiler Ders Programının değerlendirilmesi” adlı tezinde, Sosyal Bilgiler dersinin amaçlarında kısmen değişiklik yapılmasını önermiştir.

Sezin SEZER 1987 Yılında yaptığı “İlkokul 3. Sınıf Matematik Programına Göre Ankara’da Farklı Sosyo-Ekonomik Çevre Okullarında Bulunan Öğretim Hizmetinin Programın Bilişsel Hedeflerini Gerçekleştirme Yönünden Etkililik Analizi” adlı araştırmasında giriş davranışlarındaki farklılıkların hedeflere ulaşma düzeylerini etkilediğini belirtmiştir.

Selahattin DİKMEN’in 1990 yılında hazırladığı “Türk Milli Eğitim Sisteminde Yatılı İlköğretim Bölge Okulları Uygulaması, Sorunları ve Fonksiyonel Bir Yapıya Kavuşturulması” konulu araştırmasında “Yönetim Süreçleri” irdelenmiştir. Okulların yönetim, yatılılık, pansiyon ve bütçe uygulamaları ile ilgili yazılı direktifler dışında diğer gündüzlü okullar gibi ilkokullar yönetmeliği ile yönetildikleri, bu geçen süre içinde Yatılı Bölge Okullarının 8 yıllık Yatılı İlköğretim Bölge Okullarına dönüştürüldüğü amaç, öğrenci, kayıt kabul şartlarında, eğitim ve öğretim etkinliklerinde ve yönetim süreçlerinde değişiklik yapılması gereği duyulduğu belirtilmiştir. Sonuç olarak, Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının amaçlarına uygun bir eğitim öğretim vermediği, çoğunlukla kalkınmada öncelikli illerde bulunan Yatılı Bölge Okullarının amaç, yapı ve işleyiş yönünden yenileştirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Fazıl YOZGAT’ın 1990 yılında hazırladığı “İlköğretim Okulu ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Öğrencilerin Psiko-Sosyal Problemlerinin Araştırılması” konulu çalışmasında bu okullardaki öğrencilerin psikolojik ve

sosyolojik problemlerin tespit edilmeye çalışılıp önerilerde bulunulmuştur. Örencilerin psiko-sosyal problemleri 6 alt bölüm halinde incelenmiştir. Sonuçta, öğrencilerin rehberlik ihtiyaçlarının giderilmesi yönünde Rehberlik ve Araştırma Merkezi yetkililerinin bu okullarla daha sıkı bir işbirliği yapması ve daha çok ilgilenmeleri önerilmiştir.

Ragıp CANDAN'IN 1990 yılında, İlkokul beşinci sınıf Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi derslerinin amaçlarını gerçekleştirme düzeylerini incelemiştir. Her iki derste de amaçlara ulaşamadığı tespit edilmiştir.

Nurettin FİDAN, BAYKUL VE ÜLKÜLER'in 1991 yılında yaptıkları araştırmada ilköğretim okullarındaki temel öğrenme ihtiyaçlarının ne derece karşılandığı tespit edilmeye çalışılmıştır. 1523 öğrenci üzerinde yapılan araştırmada en düşük başarı okuduğunu anlama, matematik problemlerini çözmede görülmüştür.

Hasan ŞEKER'in 1993 yılında "İlköğretim Okulu Programlarının Değerlendirilmesi (Erzurum örneği)" adlı yüksek Lisans tezinde ilköğretim okulu programının amaca hizmet etme derecesinin değerlendirilmesi yapılmıştır.

Durmuş KILIÇ'ın 1994 yılında yaptığı "İlkokul 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinin Öğretmenlerin Görüşleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi" adlı Yüksek Lisans tezi vardır. Araştırma Erzurum merkez ilkokullarındaki 5. sınıfa giren sınıf öğretmenlerinin görüşleri çerçevesinde Sosyal Bilgiler Ders Programlarının Değerlendirilmesi yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre meslekî kıdemi 20 yılın üzerindeki öğretmenlerin toplulaştırılmış eğitime karşı oldukları tespit edilmiştir. Müfredat programlarının çok ağır olduğu, ders saatinin artırılması gerektiği üzerinde durulmuştur.

Mehmet GÜVEN'in 1996 yılında hazırladığı "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında ve Ailesi Yanında Kalan Öğrencilerin Benlik Kavrama Düzeyleri" adlı çalışmasında, kendine özgü birtakım özellikleri bulunan Yatılı İlköğretim Bölge Okullarına devam eden öğrencilerle ailesi yanında kalarak yatılı olmayan ilköğretim okullarına devam eden öğrencilerin bazı değişkenlere göre

benlik kavramı düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu iki okul öğrencileri arasında benlik kavramı düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Her iki grupta da, akademik başarı düzeyini orta olarak algılayan öğrencilerin çok iyi ve iyi algılayanlara; okuldaki arkadaş ilişkilerinden memnun olmayanların memnun olanlara; geleceğe ait beklentisi konusunda kaygısı olanların kaygısı olmayanlara göre benlik kavramı düzeyleri daha düşük bulunmuştur.

Hüsniye ARALPCAN'ın 1998 yılında hazırladığı "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Sayısal Gelişimi ve Hizmet Sunduğu Çevre Kulu İlçesi Örneği" adlı çalışmada, bu okulların öğrenci, öğretmen okul, şube sayılarının 1985-1986/ 1994-1995 dönemindeki gelişimi incelenmiştir. Ayrıca bu okulların hizmet sunduğu çevreyi betimleyebilmek amacıyla örnek olarak seçilen Kulu Yatılı İlköğretim Okulu öğrencilerine bilgi toplama aracı uygulanmıştır. Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının sayısal artış gösterdiğinin gözlemlendiği, öğrenci sayısında ise erkek öğrencilerle kız öğrenciler arasında sayısal artış incelendiğinde, erkek öğrenciler lehine bir artışın olduğu, bu da kız ve erkek öğrenciler arasındaki eğitimde fırsat ve imkan eşitsizliğinin iyice arttığı ortaya konmaktadır. II. Kademe öğrenci akışında elde edilen verilere göre maliyet artış katsayısı 1.27 olarak bulunmuş, sınıfta kalma ve okuldan ayrılmanın çok fazla olması nedeniyle öğrenci/ yıl verimliliği 0.62 olarak bulunmuştur. (Aralpcan, 1998).

Bugün okulsuz yerleşim bölgelerine hizmet verebilmek ve bu bölgelerde bulunan öğrencilere fırsat ve imkan eşitliğini sağlamak bir zorunluluktur. Bu amaçları gerçekleştirebilmek için en az maliyetle, en nitelikli eğitim modelinin en kısa zamanda belirlenmesi ve sunulması gerekmektedir. Türkiye'de eğitimi yaygınlaştırmak için okul açmak, taşınmalı eğitim yapmak, uzaktan eğitimi gerçekleştirmek yanında, Yatılı İlköğretim Bölge Okulları'nın da önemi gözardı edilemez. Bu eğitim modellerinin uygulanmasında karşılaşılan sorunların, bilimsel araştırmalarla ortaya konulup, çözüm önerileri alınmak durumundadır.

Türk Eğitim Sisteminin, temel sistemlerinden biri olan İlköğretim sistemindeki sorunlar, kurumlardaki karmaşa, yasa ve yönetmeliklerdeki belirsizlik ve yetersizlik yüzünden gitgide artmaktadır. Sorunların çözümleri zorlaşmaktadır. İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okulları da bu ve benzeri sorunlar içindedir, ayrıca bu sorunlara bilimsel çözümler bulunması zorunludur. Bu araştırmanın problemi, Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile Diğer (normal) İlköğretim Okullarının toplumsal fonksiyonlarını gerçekleştirme düzeylerini karşılaştırmalı olarak incelemektir.

Tablo 1. 1. İller Bazında Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Okul, Öğrenci ve Öğretmen Sayısı

(1999-2000 Öğretim Yılı)

İller	Okul Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretmen Sayısı		
		Toplam	Erkek	Kız	Toplam	Erkek	Kız
Adana	1	698	459	239	25	15	10
Adıyaman	4	1890	1460	430	58	49	9
Ağrı	4	3523	3071	452	109	79	30
Amasya	3	1831	1022	809	72	46	26
Ankara	1	526	372	154	22	17	5
Antalya	2	796	453	343	12	7	5
Artvin	4	1460	913	547	60	47	13
Balıkesir	1	477	294	183	17	13	4
Bingöl	9	4460	3942	518	138	112	26
Bitlis	5	2868	2667	201	92	72	20
Bolu	1	446	227	219	30	20	10
Çanakkale	3	965	583	382	70	49	21
Çankırı	2	483	273	210	34	22	12

Çorum	3	912	619	293	51	33	18
Diyarbakır	9	5418	4726	692	200	124	76
Elazığ	5	1990	1617	373	76	54	22
Erzincan	3	1466	917	549	73	48	25
Erzurum	6	3119	2717	402	95	72	23
Gaziantep	3	1262	1060	202	41	35	6
Giresun	3	896	553	343	45	25	20
Gümüşhane	4	1941	1163	778	95	74	21
Hakkari	5	2091	1863	228	71	61	10
Hatay	3	1881	1289	592	56	43	13
Isparta	1	372	225	147	16	12	4
İzmir	1	1190	674	516	37	23	14
Kars	2	1108	738	370	37	22	15
Kastamonu	6	2447	1569	878	107	81	26
Kayseri	4	1599	1078	521	15	11	4
Kocaeli	1	515	267	248	14	10	4
Konya	3	602	398	204	29	18	11
Malatya	4	2205	1327	878	89	51	38
Manisa	1	440	273	167	17	15	2
K.Maraş	3	2099	1482	617	85	60	25
Mardin	3	2952	2584	368	94	69	25
Muş	11	6169	5000	1169	191	143	48
Niğde	1	0	0	0	10	7	3
Ordu	4	2236	1288	948	62	45	17
Samsun	3	837	580	257	37	27	10
Siirt	7	2296	1984	312	119	94	25
Sinop	2	814	543	271	15	11	4
Sivas	8	3995	2651	1344	135	95	40

Tokat	3	1176	850	326	52	32	20
Tunceli	9	3467	1943	1524	133	104	29
Şanlıurfa	8	5090	4663	427	174	133	41
Uşak	3	1452	859	593	56	37	19
Van	10	6125	5491	634	206	141	65
Yozgat	2	839	554	285	15	12	3
Aksaray	1	491	358	133	22	16	6
Bayburt	1	483	376	107	19	16	3
Kırıkkale	1	217	162	55	13	8	5
Batman	6	4036	2643	1393	113	86	27
Şırnak	4	1944	1467	477	65	44	21
Bartın	1	631	343	288	19	15	4
Ardahan	1	1136	680	93	68	21	13
Karabük	3	1559	879	680	93	68	25
Kilis	1	467	341	126	26	23	3
Toplam	203	102388	76530	25858	3691	2667	1024

1999-2000 öğretim yılında; 203 Yatılı İlköğretim Bölge Okulunda 102.388 öğrenci öğrenim görmekte, 3.691 öğretmen görev yapmaktadır. 17.12.1999 tarihi itibarıyla; 13 Yatılı İlköğretim Bölge Okulu daha açılarak YİBO sayısı 216' ya çıkarılmıştır. (M.E.B., 1999, s.66)

I.2.7. Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Kuruluş Amacı

- 1-Nüfusu dağınık olan yerleri okula ve öğretmene kavuşturmak.
- 2-Belli köylerde Türk dilini ve kültürünü yaymak faaliyetlerine yardımcı olmak.
- 3-Köylerde özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocuklarla okulöncesi eğitimi için sınıflar açılmasını sağlamak.

4-Çevrenin sağlık, tarım, halk eğitimi ve her türlü kalkınma faaliyetlerine bir merkez vazifesi görmek.

5-İlkokulu bitiren çocuklar için zorunlu öğrenim çağı çıkıncaya kadar tamamlayıcı kurslar ve sınıflar açmak ve bölge şartlarına göre çocuklara pratik bilgiler kazandırmak, bu çocuklardan kabiliyetli olanlara ileri öğrenim imkanı hazırlamak.

6-Çevre öğretmenlerin birleşip görüştükleri ve tecrübelerini paylaştıkları bir yer olmak ve öğretmenlerin iş başında yetiştirilmelerine hizmet etmektir.

1.2.8. Önemi

Türkiye’de nüfusun dağılımı bölgelere göre çok farklılık arz etmektedir. Nüfusumuzun önemli bir bölümü hâlâ köy, mezra, kom, yayla gibi yerleşim yerlerinde oturmaktadır. İklimin elverişsiz olduğu yörelerde yollar uzun zaman kapanmakta, buralarda yaşayan insanların yaşamları iyice zorlaşmaktadır. Buralarda yaşayan ilköğretim çağındaki çocukların eğitim ihtiyaçlarının merkezi bir eğitim kurumunda karşılanması gerekmektedir. Bu nedenle nüfusun küçük birimler halinde toplandığı bölgelerde yapılacak olan yatırımların devlete büyük yük getireceği ve ulaşımın zor olduğu yerlere hizmet götürülünceye kadar oralarda yaşayanların mağdur edilmemesi, insan faktörünün iyi değerlendirilmesi için MEB, eğitim ve öğretim hizmetlerini belli merkezlerde toplulaştırmak amacıyla bölgeye ait Yatılı İlköğretim Okulları açmıştır.

Bazıları yatılı, bazıları gündüzlü öğretim yapan Yatılı İlköğretim Bölge okullarının çoğunluğu kalkınmada öncelikli illerin okulsuz yerleşim birimlerinde kurulmuştur.

Yatılı İlköğretim Bölge Okulları uygulaması, ülkemizin içinde bulunduğu siyasi, coğrafi ve ekonomik yapısından dolayı eğitimi yaygınlaştırmak için başvurduğu yollardan biridir. Uzaktan eğitim ve taşınabilir eğitim gibi aynı amaçla

uygulanan diğer eğitim türlerine göre maliyeti yüksek olan bu uygulama artarak yaygınlaşmaktadır. Bu nedenle Yatılı İlköğretim Bölge Okulları araştırılması ve incelenmesi gereken bir konu olarak değerlendirilmiştir. Bu araştırma bugüne kadar çok az ölçüde araştırılmış olan böyle bir konuyu gündeme getirmesi açısından önemli bulunmaktadır

Tablo 1. 2. İl Bazında Şehir İlköğretim Okullarının Öğretim Şekline Göre Derslik ve Öğrenci Sayısı (1999-2000 Öğretim Yılı)

İl	Toplam					Normal Öğretim				
	Okul Sayısı	Derslik Sayısı	Öğrenci Sayısı			Okul Sayısı	Derslik Sayısı	Öğrenci Sayısı		
			Top	Erkek	Kız			Top	Erkek	Kız
Erzurum	157	1836	79706	44655	35051	85	869	26992	16287	10705

BÖLÜM II.

YÖNTEM

2.1. Problem Durumu

Yatılı İlköğretim Bölge Okulları İle Diğer (Normal) İlköğretim Okullarının Toplumsal Fonksiyonlarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Karşılaştırılması.

2.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, İlköğretim kurumlarından olup, büyük bir bölümü kalkınmada öncelikli illerde bulunan Yatılı ilköğretim Bölge Okulları İle Normal İlköğretim Okullarının Toplumsal Fonksiyonlarını Gerçekleştirme Düzeylerini karşılaştırmaktır.

Bu temel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

İlköğretimin Toplumsal Fonksiyonları açısından;

1-Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile Normal okulların, “Türk milletinin milli ve insani değerlerini kavrayan, her hareketinde bu değerlere uyma” amacını gerçekleştirme düzeyleri nasıldır?

2-Bu okulların “Memleket menfaatlerine aykırı propagandalara karşı koyma” amacını gerçekleştirme düzeyleri nasıldır?

3-Bu okulların “Demokrasi ilkelerini öğrenip davranışa dönüştürme” amacını gerçekleştirme düzeyleri nasıldır?

4-Bu okulların “Toplumların ilerleme ve yükselmesinde bilim ve teknolojinin önemini kavrama” amacını gerçekleştirme düzeyleri nasıldır?

5-Bu okulların, “Memleketin yakın ve uzak komşu memleketler ve dünya milletleri ile olan ilişkilerle ilgili bilgi verme” amacını gerçekleştirme düzeyleri nasıldır?

6-Bu okulların öğrencilere, “Çevre ile ilgili iyi ilişkiler kurma, işbirliği içinde çalışma ve toplumsal kurallara uyma alışkanlığı kazandırma” amacını gerçekleştirme düzeyleri nasıldır?

2.3. Sayıtlar

1.İlköğretim ve Yatılı Bölge Okullarındaki öğretmen ve öğrencileri hazırlanan anketi cevaplandırırken gerçek uygulamaları ve görüşleri yansıtmışlardır.

2.Hazırlanan anket formlarının kapsam geçerliliğinde başvuru uzmanların kanıları yeterlidir.

2.4. Sınırlılıklar

1.Yatılı Bölge Okulları ile Diğer (Normal) İlköğretim Okullarının Toplumsal Fonksiyonlarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Karşılaştırılması ile sınırlıdır.

2.2000-2001 Öğretim yılında Erzurum İl merkezindeki 6 ilköğretim okulu ile İlçelerdeki Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının (Narman, Horasan, Hınıs, Karayazı, Ilıca, Tekman) öğretmenlerinin tamamına, öğrencilerin 4.5.6.7.8.sınıflarına uygulanan anket formu ile sınırlıdır.

2.5. Evren

Araştırma evrenini, 2000-2001 öğretim yılında Erzurum il ve ilçelerindeki tüm ilköğretim ve Yatılı Bölge Okulları ile bu okullarda görev yapan öğretmen, yönetici ve öğrenciler oluşturmaktadır.

2.6. Örneklem:

Araştırma örneklemini, 2000-2001 öğretim yılında Erzurum ilinde görev yapan öğretmenler arasından seçkisiz (random) yolla seçilen 6 ilköğretim okulu (Mehmetçik, 70.Yıl, 50. Yıl, Ömer Duygun, Ömer Nasuhi Bilmen, Sabancı) öğretmenleri ile, ilçe merkezlerinde bulunan Yatılı Bölge Okullarında (Ilıca, Tekman, Narman, Karayazı, Horasan, Hıms) görev yapan öğretmenlerin tamamına uygulanmıştır. Toplam İlköğretim Okullarında anket uygulanan merkezdeki öğretmen sayısı:154'dür.

İlçelerdeki Yatılı Bölge Okullardaki anket uygulanan öğretmen sayısı:108'dir.

Merkezdeki İlköğretim okullarındaki anket uygulanan toplam öğrenci sayısı:398'dür.

İlçelerdeki Yatılı Bölge Okullarındaki anket uygulanan öğrenci sayısı: 405'dir.

2.7. Tanımlar:

İlköğretim Okulu: İlköğretim çağındaki çocuklara temel eğitim ve iş eğitimi vermeyi amaçlayan 5 artı 3 yıl toplam 8 yıllık okul.

İlköğretim: Örgün eğitimin sekiz yıl süreli kesintisiz yapıldığı ve bitirenlere İlköğretim diploması verildiği eğitim ve öğretim kademesi.

Yatılı Bölge Okulu: Belli bir bölgede nüfusun azlığı itibarıyla okul açılmayan, okul bulunmayan köy, mezra, oba gibi yerleşim yerlerinin ilköğretim çağındaki çocukların okuduğu okul.

Yatılı İlköğretim Bölge Okulu:Nüfusun az ve dağınık yerleşim birimlerinde kurulan sekiz yıllık ilköğretim kurumu(21308 sayılı, 7.8.1992 tarihli Resmi Gazete).

YİBO 1. Kademe: Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının İlkokul kısmı.

YİBO 2.Kademe : Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Ortaokul bölümü.

Parasızlık Yatılılık: Öğrencilerin okul hayatı boyunca barınma, beslenme ve sağlık masraflarının devletçe sağlandığı okul.

Gündüzlü Öğrenci: Barınma beslenme giderlerinin ailesi tarafından karşılanan öğrencilik durumu.

İlköğretim Kurumları:Resmi ve özel ilkokullar, ortaokul, ilköğretim okulu ve Yatılı İlköğretim Bölge Okulları.

Mezra: Belli köy muhtarlığına bağlı fakat muhtarlık merkezine uzak mahalle.

Oba: Çadır halkı, göçebe ailesi, göçebelerin bir zaman için konakladıkları yer.

Kom: Bir köy muhtarlığına bağlı, köy sınırları içinde olup tarlası başında oturan küçük aileler topluluğu.

2.8. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma, İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Toplumsal Fonksiyonlarını Gerçekleştirme Düzeyleri'ni ortaya çıkararak, toplumsal amaçların ne ölçüde gerçekleştiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu nedenle araştırma yöntemi olarak survey (betimleme) kullanılmıştır. Survey yöntemi; olayların, objelerin varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların "ne olduğunu betimlemeye, açıklamaya çalışan incelemelerdir." Bunlar nedir? Sorusuna cevap bulmaya yöneliktir. Bununla mevcut durumlar, koşullar özellikler aynen ortaya konulmaya çalışılır. (Kaptan, 1981, s.93). Survey tipik olarak geçerli bir duruma ilişkin tam gerçekleri ve sayıları elde etmenin bir yolunu oluşturmaktır. (Karataş, 1984, s.93). Survey yöntemi Türkçe literatürdeki alan araştırması yerine kullanılmaktadır. Survey veya alan araştırmasının değişik kriterlere dayandığını, kriter olarak "konu alanı" alındığında alan araştırması; okul araştırması, toplum araştırması, değerlendirme araştırması ve saha araştırması adlarını da aldığı görülür.

2.9. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada kullanılan veriler, özel olarak geliştirilmiş bir anketle toplanmıştır. Bir kopyası Ek'lerde verilecek olan anket formu Yatılı İlköğretim Bölge Okulların ve Diğer (Normal) İlköğretim Okullarında görev yapan öğretmenlerle ilgili kişisel bilgilere ve bu okulların toplumsal fonksiyonlarını gerçekleştirme düzeylerine yönelik görüşlere katılıp katılmadıklarını ortaya çıkarmayı amaçlamıştır.

Anket geliştirilirken İlköğretim okulları ile ilgili araştırmalar taranmış, Eğitim Sosyolojisinin teorik temellerine ilişkin literatür taranması yapılıp, elde edilen verileri kullanarak bu araştırma için özel sorular yazılmıştır.

Sorular hakkında alan uzmanlarının eleştirileri alınmış ve anket yeniden düzenlemiştir. Yeniden düzenlenen anket taslağı 30 kişilik bir denek grubuna uygulanarak, soruların anlaşılabilirliği, alanı ne ölçüde kapsadığı ve sıralama yönünden uygunluğu test edilip uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

İlköğretim ve Yatılı Bölge Okullarına ilişkin yönetim metinleri (Kanun, Tüzük, Yönetmelik v.b.) incelenmiştir.

Yatılı İlköğretim Bölge Okulları İle Diğer (normal) İlköğretim Okullarının toplumsal amaçlarını gerçekteşirme düzeylerini incelemek maksadıyla yapılan bu araştırmada kullanılmak üzere öğretmen ve öğrencilere yönelik anket geliştirildi. Geliştirilen anket deneme ve düzeltilmeler yapıldıktan sonra, Erzurum ilinde seçkisiz örnekleme (Random) yöntemiyle ilçelerindeki 6 Yatılı İlköğretim Okulu ile Erzurum merkezdeki 6 İlköğretim Okulunda uygulanmıştır. Toplanan veriler gözden geçirilip, Khi-kare(X^2) değerı anlamlı bulunan tablolarla analiz edilip yorumlarda bulunulmuştur.

2.10. Verilerin İstatistiksel Analizi

Yatılı İlköğretim Bölge Okulları İle Diğer (normal) İlköğretim Okullarının Toplumsal Fonksiyonlarını Gerçekteşirme Düzeylerini karşılaştırmak için hazırlanan anket formlarının istatistiksel analizi Atatürk Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığının, bilgi işlem makineleri ile işleme tâbi tutulmuştur. Bu analizler sırasında, frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları alma; Khi-kare(X^2) hesapları yapılmıştır.

Verilerin analizinde kullanılan Khi-kare test istatistiğinin formülü:

$$\text{Khi-kare} = \frac{(f_b - f_q)^2}{F_b}$$

Formülü kullanılmıştır. (Akhun, 1988,s,13-15).

Bu istatistiksel işlemler bilgisayarda sosyal bilimler için geliştirilen SPSS For Widows 6.0 paket programı ile yapılmıştır. Amaçların gerçekleşme düzeylerinin test edilmesinde en düşük anlamlılık düzeyi 0,05 ve 0,01 olarak kabul edilmiştir. Serbestlik derecesi ise Khi-kare (X^2) için $(n-1) (k-1)$ olarak belirlenmiştir.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde toplanan verilerin yöntem bölümünde açıklanan tekniklerle yapılan analizler sonucu araştırmanın örneklerini ve amaçlarıyla ilgili bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

3.1. Örneklemle ilgili Bulgular

İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında görevli öğretmen ve öğrencilerin okullara göre dağılımları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo II.1. İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Görevli Öğretmen ve Öğrencilerin Okullara Göre Dağılımları

Okullar	Öğretmen		Öğrenci	
	f	%	f	%
70.Yıl İ.O.	21	8	64	8
Ömer Nasuhi Bilmen İ.O.	25	9,4	66	8,3
Sabancı İ.O.	31	12	67	8,3
Ömer Duygu İ.O.	22	8,4	66	8,2
50.Yıl İ.O.	23	9	68	8,4
Mehmetcik	32	12,2	66	8,2
Ilıca Y.İ.B.O.	15	6	69	9
Horasan Y.İ.B.O.	19	7	67	8,3
Narman Y.İ.B.O.	15	6	68	8,4
Karayazı Y.İ.B.O.	19	7	67	8,3

Tekman Y.İ.B.O.	19	7	17	8,3
Hınıs Y.İ.B.O.	21	8	67	8,3
TOPLAM	262	100	803	100

Örneklerimizde 6 İlköğretim Okulu, 6 Yatılı İlköğretim Bölge Okulu bulunmaktadır. İlköğretim okullarında 154, Yatılı Bölge Okullarında 108 öğretmen anketimizi cevaplandırmıştır.

Anketlerimize Erzurum Şehir merkezinde 6 ilköğretim okulunda toplam 398 öğrenci, ilçelerimizdeki Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında ise toplam 405 öğrenci cevaplamıştır. Her iki okulda anketimizi cevaplayan öğrenci sayısı 803, öğretmen sayısı 262'dir.

Tablo II.2. İlköğretim ve Yatılı Bölge Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Mesleki Kıdem ve Cinsiyetlerine Göre Dağılımı:

Öğretmen Cinsiyeti	Mesleki Kıdem											
	1-5 Yıl		6-10 Yıl		11-15 Yıl		16-20 Yıl		21 ve Yuk.		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	55	51,4	24	22,4	11	10,2	4	4	13	12	107	100
Erkek	81	52,3	27	17,4	9	5,9	13	8,3	25	16,1	155	100

Tablo incelendiğinde öğretmenlerin, ortalama %52'sinin 1-5 yıl arası; ortalama %20'sinin 6-10 yıl arası; ortalama % 8'inin 11-15 yıl arası; ortalama % 6.5'inin 16-20 yıl arası; % 14'ünün 21 ve yukarıları mesleki kıdeme sahip oldukları görülmüştür.

Tablo II. 3. Örnekleme Alınan Okullardaki Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı:

	Bayan		Erkek		Toplam	
	f	%	F	%	f	%
Y.İ.B.O.	26	24,3	81	52,2	107	100
İ.O.	81	75,7	74	47,8	155	100
Toplam	107	100	155	100	262	100

Tabloda görüldüğü gibi Y.İ.B.O.'larda bayan öğretmen 26 (%24,3); İlköğretim okullarında 81 (%75,7); Y.İ.B.O.'larda erkek öğretmen 81 (%52,2); İlköğretim Okullarında 74 (%47,8) 'dir.

Tablo II. 4. Okullardaki Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlere Göre Dağılımı:

Öğretmen	Mesleki Kıdem											
	1-5 Yıl		6-10 Yıl		11-15 Yıl		16-20 Yıl		21 ve Yuk.		Toplam	
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O.	78	73	14	13	2	1,9	4	3,7	9	8,4	107	100
İ.O.	54	34,9	38	24,5	16	10,3	16	10,3	31	20	155	100

Tablo incelendiğinde Y.İ.B.O.'larındaki öğretmenlerin %73'ü 1-5 yıl arası meslekî kıdeme sahipken, ilköğretim okullarında aynı kıdemdeki öğretmenlerin ortalama oranı %35 civarındadır. Buradan anlaşılıyor ki; Y.İ.B.O.'larındaki öğretmenler daha az tecrübelidir. Bulgulara göre Y.İ.B.O.'larındaki öğretmenlerin bir bölümü asker öğretmenlerdir.

Tablo II. 5. Örnekleme Giren Okuldaki Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı:

Okul	Cinsiyet				Toplam	
	Kız		Erkek			
	f	%	F	%	f	%
Y.İ.B.O.	90	22	315	78	405	100
İ.O.	203	51	195	49	398	100

Tabloda görüldüğü gibi, ankete cevap veren 405 öğrenciden Y.İ.B.O.'lardaki öğrencilerin %22'si kız; %78'i erkek öğrencidir. İlköğretim okullarından anketi cevaplandıran öğrencilerden %51'i kız, %49'u erkektir. Toplam 398 kişidir.

Tablo II.6. Örnekleme Giren İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki Öğrencilerin Sınıflara Göre Dağılımı:

Okul	4.Sınıf		5.Sınıf		6.Sınıf		7.Sınıf		8.Sınıf		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O.	62	15	95	24	83	20	85	21	80	20	405	100
İ.O.	73	18	83	21	82	21	76	19	84	21	398	100

Tablo II. 6 incelendiğinde Y.İ.B.O.'larındaki 4.sınıftaki öğrenciler %15, 5.sınıf % 24, 6.sınıf % 20, 7. sınıf % 21, 8. sınıf % 20 örneklerimize giren anketi cevaplamışlardır. Y.İ.B.O.'larındaki toplam ankete katılan öğrenci sayımız 405'tir.

İlköğretim Okullarından ise; 4. sınıf % 18, 5. sınıf % 21, 6.sınıf % 21, 7.sınıf % 19, 8. sınıftan % 21 oranında anketlerimizi cevaplandırmışlardır. Toplam anketimize katılan öğrenci sayısı 398'dir. Her iki okulumuzdan örneklerimize katılan öğrenci sayısı 803'tür.

3.2. Araştırmanın Amaçlarını Gerçekleştirme İle İlgili Bulgular:

Örnekleme katılan İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki öğretmenlerin, “İlköğretimin Toplumsal Amaçlarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Karşılaştırılması” amacıyla hazırlanan anketleri cevaplandırmışlardır. Okulun İlköğretim veya Yatılı İlköğretim Okulu olmasının toplumsal amaçları gerçekleştirme düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır? Sorusuna araştırmada cevap aranmıştır.

Amaçların gerçekleşme düzeyleri tablolarda 1., 2., 3. şeklinde sayı ile gösterilmiştir.

1. Tamamen
2. Kısmen
3. Hiç

anlamalarında kullanılmıştır.

Yatılı Bölge Okulları ile merkezdeki İlköğretim okullarının “İlköğretimin Toplumsal Amaçlarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Karşılaştırılması” yapılp, bu okullar arasında amaçları gerçekleştirme dereceleri birbirinden bağımsız olup olmadığı bulgular kısmında açıklanmıştır.

Her iki okuldaki öğretmenlere birinci soru olarak şu soru sorulmuştur:

1-Okulunuz sizce, Türk Milleti'nin millî değerlerini kavrama amacını gerçekleştirmede etkili midir?

İlköğretim ve Yatılı Bölge Okullarındaki öğretmenlerin bu soruya verdikleri cevaplar ve anlamlılık düzeyleri Tablo III.1’de verilmiştir.

Tablo III. 1. Türk Milleti'nin Milli Değerlerini Kavratma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	28	25,7	73	67	8	7,3	109	100
İ.O	75	49	69	45,1	9	5,9	153	100
Toplam	103	39,3	142	54,2	17	6,5	262	100

$$n= 262 \quad X^2 = 14.642 \quad sd= 2 \quad p< 0.01$$

Tablo III. 1 incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki öğretmenler, okulunuz Türk Milleti'nin milli değerlerini kavrama amacını gerçekleştirmede etkili midir sorusuna % 25,7 oranında tamamen, % 67 kısmen, % 7,3 oranında hiç seçeneğini işaretlemişlerdir.

İlköğretim Okullarındaki öğretmenlerin ise % 49'u tamamen, % 45,1'i kısmen, % 5,9 hiç seçeneğini işaretlemişlerdir.

Öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında, okulların Türk Milleti'nin milli değerlerini kavrama amacını gerçekleştirme düzeyleri Khi-kare (x^2) tekniği ile test edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve $p< 0.01$ anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmuştur. Yani iki okul arasında bu görüş farklılaşmaktadır.

2- Okulların, Türk Milletinin insanî değerlerini kazandırmada ne derece etkili olduğu, verilen cevaplar ve anlamlılık düzeyleri Tablo III.2'de gösterilmiştir.

Tablo III. 2. Türk Milleti'nin İnsani Değerlerini Kazandırma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	26	23,9	71	65,1	12	11	109	100
İ.O	62	40,5	79	51,6	12	7,8	153	100
Toplam	88	33,6	150	57,3	24	9,2	262	100

n= 262

$X^2 = 7.990$

sd= 2

p< 0.05

Tablo III. 2'de görüldüğü gibi, Yatılı Bölge Okullarındaki öğretmenler, okulunuz Türk Milleti'nin insani değerlerini kazandırmada ne derece etkilidir, sorusuna % 23,9 tamamen, % 65,1 kısmen, % 11 oranında hiç cevabını vermiştir. İlköğretim Okullarındaki öğretmenlerin % 40,5'i tamamen, % 51,6'si kısmen, % 7,8 'si hiç cevabını vermişlerdir.

Öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında, okulların Türk Milleti'nin insani değerlerini kazandırmadaki etki derecesi ile ilgili amacını gerçekleştirme düzeyleri Khi-kare (x^2) tekniği ile test edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve p< 0.05 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmuştur. İlköğretim Okulları Y.İ.B.O.'larına göre daha avantajlı görülmektedir.

3- Öğretmenlerin, okulunuz memleket menfaatlerine aykırı propagandalara karşı olmayı sağlayacak etkinlikleri ne ölçüde gerçekleştirmektedir? sorusuna verdikleri cevaplar ve anlamlılık düzeyleri Tablo III. 3'de verilmiştir.

Tablo III. 3. Memleket menfaatlerine Aykırı Propagandalara Karşı Olmayı Sağlama Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşleri İle İlgili Dağılım:

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	32	29,4	62	56,9	15	13,8	109	100
İ.O	76	49,7	58	37,9	19	12,4	153	100
Toplam	108	41,2	120	45,8	34	13	262	100

n= 262

$X^2 = 11,464$

sd= 2

p< 0.01

Tablo III.3'deki dağılım incelendiğinde, Yatılı İlköğretim Bölge Okulundaki öğretmenlerin, memleket menfaatlerine aykırı propagandalara karşı olmayı sağlayacak etkinlikleri, okulunuzun ne ölçüde gerçekleştirdiğini; % 29,4 oranında tamamen, % 56,9 kısmen, % 13,8 oranında hiç cevabını işaretlemişlerdir. Aynı soruya merkezdeki ilköğretim öğretmenlerinin cevabı ise % 49,7 tamamen, % 37,9 kısmen, % 12,4 oranında hiç şeklinde cevap vermişlerdir.

Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde okulların memleket menfaatlerine aykırı propagandalara karşı olmayı sağlayacak etkinlikleri gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare (x^2) test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu 2 sd'si ve p< 0.01 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmuştur.

4. Öğretmenlerin, Okulunuz temel demokratik ilkeleri öğrenmenizde hangi ölçüde etkilidir? sorusuna verdikleri cevaplar ve anlamlılık düzeyleri Tablo III.4'de verilmiştir.

Tablo III. 4. Temel Demokratik İlkeleri Öğrenme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşleri Dağılımı:

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	18	16,5	78	71,6	13	11,9	109	100
İ.O	56	36,6	83	54,2	14	9,2	153	100
Toplam	74	28,2	161	61,5	27	10,3	262	100

$$X^2 = 12.674$$

$$sd= 2$$

$$n= 262$$

$$p< 0.01$$

Tablo III.4'deki veriler incelendiğinde Yatılı Bölge Okullarındaki öğretmenlerin temel demokratik ilkeleri kazandırmada okullarının ne ölçüde etkili olduğuna % 16,5 tamamen, % 71,6 kısmen, % 11,9 hiç cevabını vermişlerdir. İlköğretim okullarında ise temel demokratik ilkeleri kazandırmada % 36,6 tamamen, % 54,2 kısmen, % 10,3 hiç oranında gerçekleştirildiği işaretlenmiştir.

Öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında, Yatılı Bölge Okulları ile merkezdeki İlköğretim Okullarının temel demokratik ilkeleri gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare (x^2) test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu 2 sd'si ve $p < 0.01$ anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmuştur. Bulgulardan, ilköğretim okullarında Yatılı Bölge Okullarına göre temel demokratik ilkeleri kazandırma yaklaşık % 50 oranında daha yüksek bulunmuştur.

5. Öğretmenlere, Okulunuzun temel demokratik ilkeleri davranışa dönüştürmede hangi ölçüde etkilidir? sorusuna verdikleri cevaplar ve anlamlılık düzeyleri Tablo III. 5'de verilmiştir.

Tablo III. 5. Temel Demokratik İlkeleri Davranışa Dönüştürme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçeren Dağılım:

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	F	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	12	11	77	70,6	20	18,3	109	100
İ.O	38	24,8	101	66	14	9,2	153	100
Toplam	50	19,1	178	67,9	34	13	262	100

n= 262

$X^2 = 10.728$

sd= 2

p< 0.01

Tablo III. 5’de öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı Bölge Okullarındaki öğretmenlerin kendi okullarının temel demokratik ilkeleri davranışa dönüştürmede hangi ölçüde etkili olduğunu % 11 oranında tamamen, % 70,6 kısmen, % 18,3 oranında hiç seçeneğini işaretlemişlerdir. Aynı soruya ilköğretim okullarındaki öğretmenlerin %24,8’i tamamen, % 66 kısmen, 9,2’si hiç cevabını vermişlerdir.

Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde; Yatılı Bölge Okulları ile ilköğretim Okullarının temel demokratik ilkeleri davranışa dönüştürme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare (x^2) test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd’si 2 ve 0, 01 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmuştur.

Bulgulara göre, merkezdeki ilköğretim okulları Yatılı İlköğretim Bölge Okullarından daha fazla demokratik ilkeleri davranışa dönüştürmede etkili olmaktadır.

6. Öğretmenlere, okulunuzun bilim ve tekniğin önemini kavrama için yürüttüğü faaliyetlerde ne ölçüde etkilidir? Sorusuna verdikleri cevaplar ve anlamlılık düzeyleri Tablo III. 6’da gösterilmiştir.

Tablo III. 6. Bilim ve Tekniğin Önemi Kavrama Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçeren Dağılım:

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	F	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	9	8,3	68	62,4	32	29,4	109	100
İ.O	36	23,5	95	62,1	22	14,4	153	100
Toplam	45	17,2	163	62,2	54	20,6	262	100

$n= 262$ $X^2 = 15.574$ $sd= 2$ $p< 0.001$

Öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Okullarının, bilim ve tekniğinin önemini kavratmak için yürüttüğü faaliyetlerde büyük farklar ortaya çıkmıştır. Yatılı okullarda, bilim ve tekniğin önemini kavratmak için yürüttüğü faaliyetlerde ne ölçüde etkili olduğuna % 8,3 tamamen, % 62,4 kısmen, %29,4hiç seçeneği işaretlenmiştir.

İlköğretim okulu öğretmenleri ise aynı soruyu 23,5 oranında tamamen, % 62,1 kısmen, % 14,4 hiç seçeneğini işaretlemiştir.

Öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının bilim ve tekniğin önemi kavrama amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare (x^2) test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu 2 sd'si ve 0, 001 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmuştur. İlkokul arasında bilim ve tekniğin önemini kavratmak için yürüttüğü faaliyetlerde önemli farklılık bulunmaktadır.

7. Öğretmenlere okulunuz, Türkiye'deki olayların yanı sıra, diğer ülkelerdeki olay ve gelişmelerinde izlenmesi gerekliliğini hangi ölçüde kazandırmaktadır? Sorusu yöneltilmiş, alınan cevaplar ve anlamlılık düzeyleri Tablo III.7'de verilmiştir.

Tablo III.7. Ülkemizdeki Olayların Yanı Sıra, Diğer Ülkelerdeki Olay ve Gelişmelerinde İzlenmesi Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçeren Dağılım:

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	7	6,4	65	59,6	37	33,9	109	100
İ.O	31	20,3	91	59,5	31	20,3	153	100
Toplam	38	14,5	156	59,5	68	26	262	100

n= 262

 $X^2 = 12.998$

sd= 2

p< 0.01

Tablo III. 7'de öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde Yatılı Bölge Okullarında Türkiye'deki olayların yanı sıra diğer ülkelerdeki olaylar ve gelişmelerin izlenmesi gerekliliğini kazandırmada, % 6,4 tamamen, % 59,6 kısmen, % 33,9 hiç seçeneğini işaretlemişlerdir. Aynı soruya merkezdeki İlköğretim okulu öğretmenlerinin % 20,3'ü tamamen, % 59,5'i kısmen, 20,3 'ü hiç seçeneğini işaretlemişlerdir.

Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının Ülkemizdeki Olayların yanı sıra diğer ülkelerdeki olay ve gelişmelerinde izlenmesi gerekliliğini gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare (x^2) test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonucu 2 sd'si ve 0, 01 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmuştur. Tablo 13'den anlaşılmaktadır ki Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okulları arasında 7. amacı gerçekleştirme düzeyleri arasında öğretmen görüşleri açısından büyük fark görülmektedir.

8. Başkaları ile iyi ilişkiler kurma ve işbirliği içinde çalışabilen vatandaşlar olarak yetiştirme amacını gerçekleştirmede Yatılı İlköğretim ile İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı, Öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo III. 8' de gösterilmiştir.

Tablo III. 8. Başkaları İle İyi İlişkiler Kurma ve İşbirliği İçinde Olma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini Gösteren Dağılım:

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	24	22	68	62,4	17	15,6	109	100
İ.O	71	46,4	68	44,4	14	9,2	153	100
Toplam	95	36,3	136	51,9	31	11,8	262	100

n= 262

$X^2 = 16.662$

sd= 2

p< 0.001

Öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının öğrencileri başkaları ile iyi ilişkiler kuran ve işbirliği içinde çalışabilen vatandaşlar olarak yetiştirmede hangi ölçüde etkili olduğuna % 22 oranında tamamen, % 62,4 oranında kısmen, % 15,6 oranında hiç görüşündedirler.

İlköğretim Okulu öğretmenleri ise aynı soruya % 46,4 oranında tamamen, % 44,4 oranında kısmen, % 9,2 oranında ise hiç şeklinde cevap vermişlerdir.

Öğretmenlerin görüşleri dikkatle incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının başkaları ile iyi ilişkiler kuran ve işbirliği içerisinde çalışabilen vatandaşlar olarak yetiştirme amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare (x^2) test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu 2 sd'si ve 0, 001 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmuştur. Bulgulara göre Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okulları arasında 8. amacı gerçekleştirme düzeyleri arasında büyük fark bulunmaktadır.

9.Öğretmenlere okulunuz öğrencileri çevreleriyle etkileşim içinde olan bireyler olarak yetiştirmede ne kadar etkilidir? sorusu sorulmuş ve öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo III.9’da gösterilmiştir.

Tablo III 9. Öğrencileri Çevreleriyle Etkileşim İçinde Olan Bireyler Olarak Yetiştirme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	16	14,7	79	72,5	14	12,8	109	100
İ.O	62	40,5	82	53,6	9	5,9	153	100
Toplam	78	29,8	161	61,5	23	8,8	262	100

n= 262

$X^2 = 21.488$

sd= 2

p< 0.001

Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının, öğrencileri çevreleriyle etkileşim içinde olan bireyler olarak yetiştirmede ne kadar etkili olduğuna %14,7’si tamamen, %72,5’i kısmen, %12,8’i hiç şekilde cevaplandıkları görülmektedir.

Merkezdeki normal ilköğretim okullarında çalışan öğretmenler ise, aynı soruya %40,5 oranında tamamen, %53,6 oranında kısmen, %5,9 oranında ise hiç şekilde işaretledikleri görülmektedir.

Tablo III. 9’daki öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının, öğrencileri çevreleriyle etkileşim içinde olan bireyler olarak yetiştirme amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu 2’ sd’si ve 0.001 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmuştur.

Diğer bir anlatımla YİBO. ile İlköğretim Okulları arasında 9. amacı gerçekleştirme düzeyleri arasında istatistikî olarak büyük fark vardır.

10."Öğrencilerin kişisel ve toplumsal problemlerinin çözümünde bilimsel ilkeleri uygulayabilme" amacının gerçekleşme düzeyi ile Yatılı İlköğretim ve İlköğretim Okullarında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı, öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo III.10'da verilmiştir.

Tablo III. 10. Kişisel ve Toplumsal Problemlerin Çözümünde Bilimsel İlkeleri Uygulama Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	9	8,3	64	58,7	36	33	109	100
İ.O	30	19,6	106	69,3	17	11,1	153	100
Toplam	39	14,6	170	64,9	53	20,5	262	100

n= 262

$X^2 = 23.654$

sd= 2

p< 0.001

Tablo III. 10'daki dağılım incelendiğinde Yatılı Bölge Okullarının, öğrencilerinin kişisel ve toplumsal problemlerinin çözümünde bilimsel ilkeleri uygulamada hangi ölçüde etkili olduğuna öğretmenlerin %8,3'i oranında tamamen, %58,7oranında kısmen, %33 oranında hiç, cevabını verdikleri görülmektedir.

İlköğretim Okullarında çalışan öğretmenler ise aynı soruya %19,6 oranında tamamen, %69,3 oranında kısmen, %11,1 oranında hiç şeklinde cevap vermişlerdir.

Öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının, öğrencilerin kişisel ve toplumsal problemlerinin çözümünde bilimsel ilkeleri uygulayacak şekilde yetiştirme amacını

gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu 2 sd'si ve 0.001 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmuştur.

11."Sosyal hayatın gerektirdiği toplumsal kurallara uyma alışkanlığı kazandırma" amacının gerçekleşme düzeyi ile İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo III.11'de verilmiştir.

Tablo III.11.Sosyal Hayatın Gerektirdiği Toplumsal Kurallara Uyma Alışkanlığı Kazandırma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	24	22	77	70,6	8	7,3	109	100
İ.O	44	28,8	99	64,7	10	6,5	153	100
Toplam	68	26	176	67,2	18	6,9	262	100

n= 262

$X^2 = 1.508$

sd= 2

p>0.05

Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde Yatılı Bölge Okullarının, sosyal hayatın gerektirdiği toplumsal kurallara uyma alışkanlığı kazandırmada ne kadar etkili olduğunu sorusunu %22'si tamamen, %70,6'sı kısmen, %7,3'ü hiç şeklinde işaretledikleri görülmektedir.

Merkezdeki normal ilköğretim okullarındaki öğretmenler ise aynı soruya %28,8 oranında tamamen, %64,7 oranında kısmen, %6,5 oranında hiç seçeneğini işaretlemişlerdir.

Tablo 18'deki öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının sosyal hayatın gerektirdiği toplumsal kurallara uyma alışkanlığı kazandırma amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki

Khi-kare test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve 0, 05 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmamıştır.

12. "Öğrencilere planlı çalışma alışkanlığını kazandırma" amacının gerçekleşme düzeyi ile ilköğretim ve yatılı ilköğretim Bölge okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını öğretmenlerin verdikleri cevaplar, Tablo III. 12 "da verilmiştir .

Tablo III.12. Öğrencilere Planlı alışma Alışkanlığı Kazandırma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	31	28,4	70	64,2	8	7,3	109	100
İ.O	49	32	94	61,4	10	6,5	153	100
Toplam	80	30,5	164	62,6	18	6,9	262	100

n= 262

$X^2 = 407$

sd= 2

p>0.05

Öğretmenlerin öruşleri incelendiğinde Yatılı Bölge Okullarının öğrencilere planlı çalışma alışkanlığı kazandırma amacını gerçekleştirmeye yönelik ne kadar etkili olduğu %28,4 oranında tamamen, %64,2 oranında kısmen, %7,3 oranında ise hiç cevabını işaretlemişlerdir.

Normal ilköğretim Okullarında alışan öğretmenler ise aynı soruya, %32 oranında tamamen, %61,4 oranında kısmen, %6,5 oranında hiç cevabını vermişlerdir.

Tablo III.12'deki öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde Yatılı ilköğretim Bölge Okulları İle ilköğretim Okullarının öğrencilere planlı çalışma alışkanlığını kazandırma amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan Analiz sonucu sd'si 2 ve 0.05 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmamıştır. Yani iki okul arasında fark yok, benzerlik vardır.

13. “Öğrencilerin sorumluluk alma, bağımsız ve ekip halinde çalışma yeterliliğini geliştirme” amacının gerçekleşme düzeyi ile Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını öğretmenlerin verdikleri cevaplar, Tablo III.13’de gösterilmiştir.

Tablo III. 13.Öğrencilerin Sorumluluk Alma, Bağımsız ve Ekip Halinde Çalışma Yeterliliğini Geliştirme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	25	22,9	69	63,3	15	13,8	109	100
İ.O	46	30,1	93	60,8	14	9,2	153	100
Toplam	71	27,1	162	61,8	29	11,1	262	100

n= 262 $X^2 = 2.482$ sd.2 p>0.05

Tablo III. 13’de öğretmenlerin görüşlerine dikkatle bakıldığında Yatılı İlköğretim Bölge Okulu, öğrencilerin sorumluluk alma, bağımsız ve ekip halinde çalışma yeterliliğini gerçekleştirme amacına yönelik soruya %22,9’u tamamen, %63,3 ‘u kısmen, %13,8 ‘i hiç seçeneğini işaretlemişlerdir.

İlköğretim Okullarındaki öğretmenler aynı soruya %30,1 oranında tamamen, %60,8 oranında kısmen, %9,2 oranında hiç seçeneğini işaretlemişlerdir.

Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının öğrencilerinde sorumluluk alma, bağımsız ve ekip halinde çalışma yeterliliğini geliştirme amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu

sd'si 2 ve 0.05 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmamıştır. Okullar arasında farkın olmadığı, benzerlik olduğu görülmektedir.

14. "Öğrencilerin gelecekteki mesleğini seçmesine yardım etme amacını gerçekleştirme düzeyi ile İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını, öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo III.14'de gösterilmiştir.

Tablo III. 14. Öğrencilerin Gelecekteki Mesleğini Seçmesine Yardım Etme Amacını Gerçekleştirmeye yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	12	11	66	60,6	31	28,4	109	100
İ.O	34	22,2	84	54,6	35	22,9	153	100
Toplam	46	17,6	150	57,3	66	25,2	262	100

n= 262

$X^2 = 5.695$ sd.2

p>0.05

Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde Yatılı Bölge Okullarının, öğrencilerin gelecekteki mesleğini seçmesine yardım etme amacını gerçekleştirmede ne derece etkilidir sorusuna %11 oranında tamamen, 60,6 oranında kısmen, %28,4 oranında ise hiç seçeneğini işaretlemişlerdir.

Merkezdeki İlköğretim okullarında çalışan öğretmenler ise aynı soruya %22,2 oranında tamamen, %54,6 oranında kısmen, %22,9 oranında ise hiç, cevabını vermişlerdir.

Tablo III. 14'de öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve İlköğretim Okullarının, öğrencilerin gelecekteki

mesleğini seçmesine yardım etme amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare test tekniği ile analiz edilmiştir.Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve 0.05 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmuştur.

15 “Öğrencileri bilimsel ve teknolojik gelişmelerden haberdar etme” amacını gerçekleştirme düzeyleri ile İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı, öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo III.15’de gösterilmiştir.

Tablo III. 15. Öğrencileri Bilimsel ve Teknolojik Gelişmelerden Haberdar Etme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini İçerir Dağılım

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	9	8,3	69	63,3	31	28,4	109	100
İ.O	37	24,2	88	57,5	28	18,3	153	100
Toplam	46	17,2	157	59,9	59	22,5	262	100

n= 262 $X^2 = 12.457$ sd.2 p< 0.01

Tablo III. 15’deki öğretmenlerin görüşleri dikkatle incelendiğinde, öğrencileri bilimsel ve teknolojik gelişmelerden haberdar etme amacını hangi ölçüde gerçekleştirdiğine yönelik soruya, Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki öğretmenlerin%8,3’ü tamamen, %63,3’ü kısmen, %28,4’ü hiç cevabını vermişlerdir.

İlköğretimdeki öğretmenlerin aynı soruya %24,2 oranında tamamen, %57,5 oranında kısmen, %18,3 oranında hiç seçeneğini işaretlemişlerdir.

Öğretmenlerin cevapları incelendiğinde Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının öğrencilerini bilimsel ve teknolojik gelişmelerden haberdar etme amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi –kare test

tekniki ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu 2' sd'si ve 0.01 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmuştur. İlköğretim Okulları lehine bu fark oldukça önemli çıkmıştır.

16. "Öğrencileri iyi bir tüketici olarak yetiştirme" amacını gerçekleştirme düzeyleri ile İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı, öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo III. 16'de gösterilmiştir.

Tablo III. 16. Öğrencileri İyi Bir Tüketici Olarak Yetiştirme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	26	23,9	62	56,9	21	19,3	109	100
İ.O	60	39,2	70	45,8	23	15	153	100
Toplam	86	32,8	132	50,4	44	16,8	262	100

n= 262

$X^2 = 6.821$

sd.2

p< 0.05

Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde Yatılı Bölge Okullarının, öğrencilerini iyi bir tüketici olarak yetiştirmede ne derece etkilidir sorusuna % 23,9 tamamen, % 56,9 oranında kısmen, % 19,3 oranında hiç seçeneğini cevaplamışlardır. İlköğretim Okullarında çalışan öğretmenlerin ise aynı soruya % 39,2 oranında tamamen, % 45,8 oranında kısmen, % 15 oranında hiç cevabını vermişlerdir.

Tablo III. 16'daki öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının, öğrencilerini iyi bir tüketici

olarak yetiştirme amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare (χ^2) test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve 0, 05 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmuştur. Diğer bir deyişle iki okul arasında fark vardır.

17. “Öğrencilere sağlık hizmeti sunma” amacını gerçekleştirme düzeyleri ile Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı, öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo III.17’de verilmiştir.

Tablo III. 17. Sağlık Hizmetleri Sunma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.L.B.O	40	36,7	55	50,5	14	12,8	109	100
İ.O	37	24,2	79	51,6	37	24,2	153	100
Toplam	77	29,4	134	51,1	51	19,5	262	100

n= 262

$\chi^2 = 7.613$

sd.2

p< 0.05

Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde Yatılı Bölge Okullarının, öğrencilere sağlık hizmeti sunma amacını ne ölçüde yerine getirmektedir ile ilgili soruya % 36,7 tamamen, % 50,5 oranında kısmen, % 12,8 hiç cevabını vermişlerdir. Merkezdeki normal İlköğretim Okullarında çalışan öğretmenler ise aynı soruya % 24,2 oranında tamamen, % 51,6 oranında kısmen, % 24,2 oranında hiç seçeneğini işaretlemişlerdir.

Tablo III. 17’deki öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı Bölge İlköğretim Okulları ile İlköğretim Okullarının öğrencilere sağlık hizmeti sunma amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve 0, 05 anlamlılık düzeyinde

ilişki anlamlı bulunmuştur. Bu amacın Yatılı Bölge Okullarının lehine gerçekleştiği görülmektedir. Merkezdeki ilköğretim okullarında bu amacın yeterince gerçekleşmediği %72 oranında görülmektedir.

18. “Okulunuz eğitim durumunun, sorunlarının ve çözüm yollarının görüşüldüğü toplantıların hangi ölçüde gerçekleşip gerçekleşmediği ile ilgili Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı, öğretmenlerin verdikleri Tablo III. 18’ de gösterilmiştir.

Tablo III.18. Eğitim Durumlarının, Sorunlarının ve Çözüm Yollarının Görüşüldüğü Toplantıları Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	30	27,5	68	62,4	11	10,1	109	100
İ.O	46	30,1	82	53,6	25	16,3	153	100
Toplam	76	29	150	57,3	36	13,7	262	100

n= 262

$X^2 = 2.809$

sd.2

p> 0.05

Tablo III. 18’deki öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında, eğitim durumunun, sorunlarının ve çözüm yollarının görüşüldüğü toplantıların hangi ölçüde gerçekleştiği sorusuna % 27,5 oranında tamamen, % 62,4 oranında kısmen, % 10,1 oranında hiç cevabını vermişlerdir.

İlköğretim Okullarında çalışan öğretmenler ise aynı soruya % 30,1 oranında tamamen, % 53,6 oranında kısmen, % 16,3 oranında ise hiç cevabını vermişlerdir.

Tablo III. 18’deki öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının eğitim durumlarının, sorunlarının ve çözüm yollarının görüşüldüğü toplantıların gerçekleşme düzeyleri

arasındaki ilişki Khi-kare test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve 0, 05 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmamıştır.

19. “Okulunuzun sahip olduğu kaynakların öğrencilerinizin toplumsal hayata uyum sağlayan bireyler olarak yetiştirilmesi amacına yönelik kullanılıp kullanılmadığı” ile ilgili düşünceleri bakımından Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını tespit etmeye yönelik öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo III. 19’da gösterilmiştir.

Tablo III.19. . Okulunuzun Sahip Olduğu Kaynakların Öğrencilerin Toplumsal Hayata Uyum Sağlama Amacına Yönelik Kullanılıp Kullanılmadığına Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	24	22	63	57,8	22	20,2	109	100
İ.O	41	26,8	88	57,5	24	15,7	153	100
Toplam	65	24,8	151	57,6	46	17,6	262	100

n= 262

$X^2 = 1.320$

sd.2

$p > 0.05$

Tablo III.19’deki öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki öğretmenler, “okulunuzun sahip olduğu kaynakların öğrencilerinizin toplum hayatına uymalarına yönelik amacı hangi ölçüde gerçekleştirmektedir?” sorusuna % 22 oranında tamamen, % 57,8 oranında kısmen % 20,2 oranında hiç cevabını vermişlerdir.

İlköğretim Okullarındaki öğretmenler aynı soruya, % 26,8 oranında tamamen, % 57,5 oranında kısmen, % 15,7 oranında hiç cevabını vermişlerdir.

Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının sahip olduğu kaynakların öğrencileri toplum hayatına uymalarına yönelik amaçlarını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve 0, 05 düzeyinde ilişki anlamlı bulunmamıştır.

20. “Eğitsel kol çalışmalarını gerçekleştirmeye yönelik amaçlara ulaşma düzeyleri ile Yatılı Bölge ve İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı, öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo III. 20’de gösterilmiştir.

Tablo III.20. Eğitsel Kol Çalışmalarını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmenlerin Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	21	19,3	59	54,1	29	26,6	109	100
İ.O	41	26,8	88	57,5	24	15,7	153	100
Toplam	62	23,7	147	56,1	53	20,2	262	100

n= 262

$X^2 = 5.408$

sd.2

p> 0.05

Tablo III. 20’deki dağılım incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Eğitsel kol çalışmalarını gerçekleştirmeye yönelik öğretmenlerin %19,3’ü tamamen, %54,1’i kısmen, %26,6’sı hiç cevabını vermişlerdir.

İlköğretim Okullarındaki öğretmenlerin aynı soruya verdikleri cevaplar ise, %26,8 oranında tamamen, %57,5 oranında kısmen, %15,7 oranında ise hiç şeklindedir.

Öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okulları eğitsel kol çalışmalarını gerçekleştirmeye yönelik amaçlara ulaşma düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd’si 2 ve 0, 05 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmamıştır.

21. Okulunuzda öğrencilerinizin kişisel problemleriyle hangi ölçüde ilgilenilmektedir? Sorusuna Yatılı Bölge ve İlköğretim Okulundaki öğretmenlerin verdikleri cevapları gösterir Tablo III.21’de verilmiştir.

Tablo III.21. Öğrencilerin Kişisel Problemleriyle İlgilenme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşleri Dağılımı.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	34	31,2	54	49,5	21	19,3	109	100
İ.O	51	33,3	88	57,5	14	9,2	153	100
Toplam	85	32,4	142	54,2	35	13,4	262	100

n= 262

 $X^2 = 5.713$

sd.2

p> 0.05

Tablo III.21’ deki dağılım incelendiğinde Yatılı Bölge Okullarının, “öğrencilerin kişisel problemleriyle hangi ölçüde ilgilenilmektedir?” sorusunu öğretmenlerin % 31,2’si tamamen, % 49,5 i kısmen, % 19,3’ü hiç cevabını vermişlerdir.

İlköğretim Okullarında çalışan öğretmenler ise aynı soruya % 33,3 oranında tamamen, % 57,5 oranında kısmen, % 9,2 oranında hiç cevabını işaretlemişlerdir.

Tablo III.21’deki öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının öğrencilerin kişisel problemleriyle ilgilenme amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare (x^2) test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd’si 2 ve 0, 05 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmamıştır.

22. Okulunuzun okul-aile işbirliğini gerçekleştirme düzeyleri ile Yatılı İlköğretim Bölge ve İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı, öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo III.22’de gösterilmiştir.

Tablo III.22. Okul- Aile İşbirliğini Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	10	9,2	60	55	39	35,8	109	100
İ.O	49	32	76	49,7	28	18,3	153	100
Toplam	59	22,5	136	51,5	67	25,6	262	100

n= 262

$X^2 = 22.719$

sd.2

p> 0.001

Tablo III.22'deki dağılım incelendiğinde Yatılı Bölge Okullarının, okul-aile işbirliğini gerçekleştirme düzeylerine hangi ölçüde ulaşılmaktadır, görüşüne öğretmenlerin % 9,2'si tamamen, % 55'i kısmen, % 35,8'i ise hiç seçeneğini işaretledikleri görülmektedir.

Merkezdeki normal ilköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin ise aynı soruya % 32'si tamamen, % 49,7 i kısmen, % 18,3'ü ise hiç cevabını vermişlerdir.

Tablo III.28'deki öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının okul-aile işbirliğini gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve 0, 001 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmuştur.

Diğer bir anlatımla Y.İ.B.O. ile İlköğretim okullarının okul-aile işbirliğini gerçekleştirme düzeyleri arasında istatistiki açıdan büyük fark vardır. İlköğretim Okullarında bu amacın gerçekleşme yüzdesi daha fazladır.

23. Okulunuzun fırsat eşitliğini hangi ölçüde gerçekleştirdiği ile ilgili Yatılı Bölge Okulları ve İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı, öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo III.23'de gösterilmiştir.

Tablo III.23. Fırsat Eşitliğini Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini Gösteren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	43	39,4	40	36,7	26	23,9	109	100
İ.O	74	48,4	60	39,2	19	12,4	153	100
Toplam	117	100	100	100	45	100	262	100

n= 262

$X^2 = 6.085$

sd.2

p> 0.05

Tablo III.23'deki dağılım incelendiği Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının fırsat eşitliğini hangi düzeyde gerçekleştirdiği görüşüne öğretmenlerin % 39,4'ü tamamen, % 36,7'si kısmen, % 23,9'u hiç cevabını vermişlerdir.

İlköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin ise aynı soruya; % 48,4 oranında tamamen, % 39,2 oranında kısmen, % 12,4 oranında ise hiç cevabını vermişlerdir.

Tablo III.23'deki öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının fırsat eşitliğini gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare test tekniği ile analiz edilmiştir.Yapılan analiz sonucu 2 sd'si ve 0, 05 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmuştur. Fırsat eşitliğini gerçekleştirme İlköğretim Okulları lehinde farklılaşmıştır.

24.Okulunuzun kapasitesi çevreden gelebilecek öğrenci sayısını karşılayabilecek yeterlilikte midir? Sorusuna Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğretmenlerinin verdikleri cevap Tablo III.24'da gösterilmiştir.

Tablo III.24.Okulun Fiziki Kapasitesinin Çevreden Gelebilecek Öğrenci Sayısını Karşılama Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	67	61,5	36	33	6	5,5	109	100
İ.O	59	38,6	89	58,2	5	3,3	153	100
Toplam	126	48,1	125	47,7	11	4,2	262	100

n= 262 $\chi^2 = 16.137$ sd.2 p< 0.001

Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının “çevreden gelebilecek öğrenci sayılarını karşılayabilmede ne kadar yeterli olduğu” sorusuna bu okullardaki öğretmenlerin %61,5’i tamamen , %33’ü kısmen, 5,5’i hiç cevabını verdikleri görülmüştür.

Merkezdeki normal ilköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin ise, aynı soruya %38,6 oranında tamamen, %58,2 oranında kısmen ve %3,3 oranında hiç cevabını verdikleri tespit edilmiştir.

Tablo III.24’daki öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının, çevreden gelebilecek öğrenci sayısını karşılama amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu 2’sd’si ve 0, 001 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmuştur.

25. Okulunuzun çevrenin ekonomik durumuna katkı amaçlarını gerçekleştirme düzeyleri ile ilgi olarak Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı, öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo III.25’de gösterilmiştir.

Tablo III.25. Çevrenin Ekonomik Durumuna Katkı Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretmen Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	45	41,3	50	45,9	14	12,8	109	100
İ.O	30	19,6	59	38,6	64	41,8	153	100
Toplam	75	28,6	109	41,6	78	29,8	262	100

n= 262

$X^2 = 29.229$

sd.2

p< 0.001

Öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı Bölge Okullarının çevrenin ekonomik durumuna katkı derecesine yönelik soruya karşılık olarak bu okullardaki öğretmenlerin %41,3'ü tamamen, %45,9'u kısmen, %12,8'i hiç seçeneğini işaretlemişlerdir.

İlköğretim okulu öğretmenlerinin aynı soruya %19,6 oranında tamamen, %38,6 oranında kısmen, %41,8 oranında hiç cevabını vermişlerdir.

Tablo 31'deki öğretmenlerin görüşleri dikkatle incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının çevrenin ekonomik durumuna katkı amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare test tekniği ile analiz edilmiştir. Analiz sonucu 2 sd'si ve 0.001 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmuştur.

Bir başka ifade ile Y.İ.B.O. ile İlköğretim Okullarında çalışan öğretmenlerin bu amacı gerçekleştirmede farklı düşündükleri mevcut istatistikî bilgilerle ortaya konulmuştur.

Tablo III.26. Yatılı Bölge ve İlköğretim Okulu öğretmenlerine, okulunuzun toplumsal amaçlarını daha yeterli düzeyde gerçekleştirebilmesi için ne gibi önerileriniz olabilir? Sorusuna verdikleri cevaplar tablo halinde aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

Öğretmenlerin, İlköğretimin Toplumsal Amaçlarını Gerçekleştirme İle İlgili Önerileri	OKULLAR			
	Y.İ.B.O.		İ.O.	
	f	%	f	%
Sosyal faaliyetlerin geliştirilmesi	15	8	21	12,6
Rehberlik faaliyetlerinin artırılması	14	7,9	30	18
Teknolojik araç ve yöntemlerin tanınması, öğretimde kullanılması.	25	14,1	38	23
Okulun fiziki kapasitesi artırılıp, sınıf mevcutları azaltılmalı	16	9	18	10,8
Eğitim çalışanlarının verimliliği artırılmalı	36	20,3	21	12,5
Yöneticiler atanırken objektif kriterler getirilmeli	7	4	3	2
Fırsat eşitliğinin sağlanması	1	0,5	7	4,1
Amaçlar davranışa dönüştürülebilmeli	4	2	4	2,3
Sağlık ve temizlik kurallarına uyulmalı	2	1	4	2,3
Öğretmenlerin özlük hakları iyileştirilmeli	14	7,9	7	4,1
Personel sıkıntısı giderilmeli	15	8	2	1,1
Asker öğretmen verilmemeli	3	1,6	-	-
Okul aile işbirliği geliştirilmeli	19	11	5	3
Branş öğretmenleri atanmalı	4	2	-	-

Müfredat programları hayata uygun hale getirilmeli	2	1	3	2
Orta kısım ilkokul kısmından ayrı binalarda ders yapmalı	-	-	2	1, 1
İlköğretim Okulları tam gün olmalı	-	-	2	1, 1
Toplam	177	100	167	100

Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve İlköğretim Okulu öğretmenleri, “okulunuzun toplumsal amaçlarını daha yeterli düzeyde gerçekleştirebilmesi için ne gibi önerileriniz olabilir?” şeklindeki soruya karşılık şu önerilerde bulunmuşlardır:

Sosyal faaliyetlerin geliştirilmesine, Yatılı Bölge Okulu öğretmenleri % 8, İlköğretim okulu öğretmenleri % 12, 6 oranında cevap vermişlerdir. Rehberlik faaliyetleri arttırılmalıdır seçeneğini % 7, 9 oranında Y.İ.B.O. öğretmenleri önerirken, % 18 oranında İlköğretim Okulu öğretmenleri istemektedirler.

Teknolojik araç ve gereçlerin tanıtılması, öğretimde kullanılması, bütün öğretmenlerin bu araç ve gereçleri kullanma becerilerinin arttırılmasını Y.İ.B.O. öğretmenleri % 14, 1 oranında isterken, İlköğretim öğretmenlerinin aynı amacı isteme oranları % 23’tür. Okulun fizikî kapasitesi arttırılmalıdır seçeneğini % 9 oranında Y.İ.B.O. öğretmenleri önerirken, % 10, 8 oranında İlköğretim öğretmenleri önermişlerdir. Eğitim çalışanlarının verimliliği arttırılmalıdır önerisini % 20, 3 oranında Y.İ.B.O. öğretmenleri isterken, aynı öneriyi % 12, 5 oranında İlköğretim öğretmenleri istemişlerdir.

Fırsat eşitliğinin sağlanması gerektiği konusunda her iki okul öğretmenleri de yaklaşık % 5 oranında öneride bulunmuşlardır. Amaçların davranışa dönüştürülmesi önerisinde de öğretmenlerin benzer oranları tercih ettikleri görülmektedir. Sağlık ve temizlik kurallarına uyulmalı önerisinde de her iki okul

öğretmenleri de ortalama % 2 oranında görüşe sahiptirler. Öğretmenlerin özlük haklarının iyileştirilmesi önerisine Y.İ.B.O. öğretmenleri % 7, 9 oranında katılırken, İlköğretim Okulu öğretmenlerinin bu amaca yönelik önerisi % 4, 1'dir.

İlköğretimin ikinci kademesinin birinci kademesinden ayrı binada ders işlenmesi gerektiği önerisini ise % 1, 1 oranında ilköğretim okulu öğretmenleri istemektedir.

Personel sıkıntısı giderilmeli önerisini % 8 oranında Y.İ.B.O. öğretmenleri isterken, İlköğretim öğretmenlerinin bu öneriyi isteme oranı % 1, 1'dir. Görülüyor ki Y.İ.B.O.'larında personel ihtiyacı vardır. Asker öğretmen ile Y.İ.B.O.'larındaki öğretmen açığının doldurulmaması % 1, 6 oranında istenmemektedir. İlköğretim Okulu öğretmenlerinin böyle bir önerisi yoktur.

İlköğretim Okullarının tam gün olmasını sadece ilköğretim okulu öğretmenleri istemiştir. Okul - aile işbirliğinin gerçekleştirilmesi önerisi % 19 oranında Y.İ.B.O. öğretmenleri tarafından benimsenirken aynı öneriyi % 3 oranında İlköğretim öğretmenleri benimsemektedir. Y.İ.B.O. 'larında okul-aile işbirliğinin daha az gerçekleştiği görülmektedir.

Müfredat programlarının hayata dönük hale getirilmesi önerisini % 1 oranında Y.İ.B.O. öğretmenleri isterken, % 2 oranında İlköğretim Okulu öğretmenleri istemektedir.

Öğretmenlerin önerileri dikkatle incelendiğinde görülmektedir ki; İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Okullarında çalışan öğretmenler, okulların toplumsal amaçlarını daha yeterli düzeyde gerçekleştirebilmeleri için, rehberlik faaliyetlerine, sosyal faaliyetlere daha fazla zaman ayrılmasını, okulun fizikî kapasitelerinin artırılıp, teknolojik araç ve gereçlerle donatılmasını, öğretmenlerin bu alet ve araçları etkin bir biçimde kullanıp, öğrencilerine uygun ortamlar oluşturmalarına bağlı oldukları görüşündedirler. Ayrıca eğitim çalışanlarının verimliliğini arttırmak gerektiğini, personel açığının kapatılmasını istemektedirler.

3.3. Örnekleme Katılan Öğrencilerin Araştırmanın Amaçlarını Gerçekleştirme Düzeylerini Belirleme İle İlgili Bulgular

Örnekleme katılan İlköğretim ve Yatılı Bölge Okullarındaki öğrencilerin “İlköğretimin toplumsal amaçlarını (toplum hayatı bakımından) gerçekleştirme düzeylerinin karşılaştırılması amacıyla hazırlanan anketleri cevaplamışlardır. Acaba okulların İlköğretim Okulu yada Yatılı Bölge Okulu olmasının bu okulların toplumsal fonksiyonlarını gerçekleştirme düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?

Her iki okuldan 4., 5., 6., 7., 8. sınıf öğrencilerine sorulan sorularla, amaçların gerçekleşme düzeyleri araştırılmıştır. Amaçların gerçekleşme düzeyleri tablolarda 1.2.3 şeklinde sayı ile gösterilmiştir.

1. Tamamen
2. Kısmen
3. Hiç

Anlamlarında kullanılmıştır.

Her iki okuldaki öğrencilere birinci soru olarak şu soru sorulmuştur:

1.Okulunuz sizce, Türk Milletinin milli değerlerini kazandırma amacını gerçekleştirmede ne derece etkilidir?

İlköğretim ve Yatılı Bölge Okullarındaki öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve anlamlılık düzeyleri Tablo IV. 1 de gösterilmiştir.

Tablo IV. 1. Türk Milletinin Millî Değerlerini Kazandırma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini İçeren Dağılım

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	225	63, 8	21	30, 3	24	6	400	100
İ.O	249	62, 9	135	34, 1	12	3	396	100
Toplam	504	63, 3	256	32, 2	36	4, 5	796	100

n= 796

$X^2 = 4, 817$

sd=2

p> 0.05

Tablo IV.1 incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki öğrenciler “okulunuz Türk Milletinin Milli Değerlerini kazandırma amacını gerçekleştirmede etkili midir?” sorusuna % 63, 8 oranında tamamen, % 30, 3 oranında kısmen, % 6 oranında hiç seçeneğini işaretlemişlerdir.

İlköğretim Okullarındaki öğrencilerin aynı soruya karşılık % 62, 9’unun tamamen, % 34, 1’inin kısmen, % 3’ünün hiç cevabını verdikleri görülmüştür.

Öğrencilerin görüşleri incelendiğinde İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okulunda Türk Milletinin Millî Değerlerini kazandırma amacını gerçekleştirme düzeyleri Khi-kare (x^2) test tekniği ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda sd’si 2 ve 0, 05 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmamıştır. Yani iki okul arasında fark yoktur.

2. Türk Milletinin Milli Değerlerini kazandırma amacını gerçekleştirme düzeyi ile Yatılı İlköğretim ve İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı, öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo IV.2’de verilmiştir.

Tablo IV. 2. Türk Milletinin İnsani Değerlerini Kazandırma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	270	66, 7	103	25, 4	32	7, 9	405	100
İ.O	245	61, 6	145	36, 4	8	2	398	100
Toplam	515	64, 1	248	30, 9	40	5	803	100

n= 803

$X^2 = 24, 040$

sd=2

p< 0.001

Tablo IV.2 incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki öğrencilere yöneltilen “okulunuz, Türk Milletinin insani değerlerini kavrama amacını gerçekleştirmede etkilimidir?” sorusuna % 66, 7 oranında tamamen, % 25, 4 oranında kısmen, % 7, 9 oranında hiç cevabının verildiği görülmüştür..

Merkez İlköğretimdeki öğrenciler ise aynı soruya % 61, 6 oranında tamamen, % 36, 4 oranında kısmen, % 2 oranında hiç seçeneğini işaretlemişlerdir.

Öğrencilerin görüşleri dikkate alındığında okulların Türk Milletinin insani değerlerini kavrama amacını gerçekleştirme düzeyleri Khi-kare (x^2) test tekniği ile test edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd’si 2 ve p<0, 001 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmuştur.

3. “Memleket menfaatlerine aykırı propagandalara karşı olmayı sağlama” amacını gerçekleştirme düzeyi ile Yatılı Bölge ve İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı araştırılmış, öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo IV.3’de gösterilmiştir.

Tablo. IV.3 Memleket Menfaatlerine Aykırı Propagandalara Karşı Olmayı Sağlama Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösteren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	201	49,6	141	34,8	63	15,6	405	100
İ.O	146	36,8	147	37	104	26,2	397	100
Toplam	347	43,3	288	35,9	167	20,8	802	100

n= 802

$X^2 = 18,831$

sd=2

p< 0.001

Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki öğrencileri, “okulunuz memleket menfaatlerine karşı olmayı sağlama amacını gerçekleştirmede etkili midir?” sorusuna % 49,6 oranında tamamen, % 34,8 oranında, % 15,6 oranında hiç cevabını vermişlerdir.

İlköğretim Okullarındaki öğrencilerin aynı soruya verdikleri cevaplar % 36,8 oranında tamamen, % 37 oranında kısmen, % 26,2 oranında hiç seçenekleridir.

Öğrencilerin görüşleri incelendiğinde, okulların memleket menfaatlerine aykırı propagandalara karşı olmayı sağlama amacını gerçekleştirme düzeyleri Khi-kare (x^2) test tekniği test edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd’si 2 ve p<0,001 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmuştur.

4. “Temel demokratik değerleri öğretme” amacını gerçekleştirme düzeyi ile Yatılı Bölge Okulu ve İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı, öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo IV.4’ de gösterilmiştir.

Tablo IV.4. Temel Demokratik Değerleri Öğretme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösteren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	228	56, 3	113	27, 9	64	15, 8	405	100
İ.O	251	63, 1	110	27, 6	37	9, 3	398	100
Toplam	479	59, 7	223	27, 8	101	12, 6	803	100

n= 803

$X^2 = 8, 302$

sd=2

p< 0.05

Tablo IV.4’de öğrencilerin görüşleri incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki öğrenciler okulun temel demokratik değerleri öğretme amacını gerçekleştirmede etki derecesine yönelik soruya % 56, 3 oranında tamamen, % 27, 9 oranında kısmen, % 15, 8 oranında hiç cevabını vermişlerdir.

Merkezlerdeki İlköğretim Okullarındaki öğrenciler ise aynı soruya % 63, 1 oranında tamamen, % 27, 6 oranında kısmen, % 9, 3 oranında ise hiç seçeneğini işaretlemişlerdir.

Öğrencilerin görüşleri dikkate alındığında, okulların temel demokratik değerleri öğretme amacını gerçekleştirme düzeyleri Khi-kare(x^2) test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd’si 2 ve p<0, 05 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmuştur.

5. “Temel demokratik değerleri davranışa dönüştürme” amacını gerçekleştirme düzeyi ile Yatılı Bölge Okulu ve İlköğretim Okulu arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı, öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo IV 5’de verilmiştir.

Tablo IV.5. Temel Demokratik Değerleri Davranışa Dönüştürme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösteren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	214	52, 8	123	30, 4	68	16, 8	405	100
İ.O	211	53, 0	141	35, 4	46	11, 8	398	100
Toplam	425	52, 9	264	32, 9	114	14, 2	803	100

n= 803

$X^2 = 5, 433$

sd=2

p> 0.05

Temel demokratik değerleri davranışa dönüştürme amacını gerçekleştirmede Yatılı Bölge Okullarının etki derecesine ilişkin soruyu Tablo 37’de öğrenciler şu şekilde cevaplamışlardır: % 52, 8’i tamamen, % 30, 4 oranında kısmen, % 16, 8’i hiç.

Aynı soruya İlköğretim Okullarındaki öğrencilerin cevabı % 53 oranında tamamen, % 35, 4 oranında kısmen, % 11, 8 oranında hiç şeklindedir.

Öğrencilerin görüşleri dikkate alındığında, Y.İ.B.O.’ları ile İlköğretim Okullarının “temel demokratik değerleri davranışa dönüştürme” düzeyleri Khi-kare (x^2) test tekniği ile test edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd’si 2 ve p>0, 05 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmamıştır.

6. “Bilim ve teknolojinin önemini kavratma” amacını gerçekleştirme düzeyleri ile Yatılı Bölge Okulu ve İlköğretim Okulu arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı, öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo IV.6’da verilmiştir.

Tablo.IV.6 Bilim ve Tekniğin Önemini Kavratma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösteren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	226	55, 8	125	30, 9	54	13, 3	405	100
İ.O	199	50, 1	137	34, 5	61	15, 4	397	100
Toplam	425	53, 0	262	32, 7	115	14, 3	802	100

n= 802

$X^2 = 2, 611$

sd=2

p> 0.05

Öğrencilerin tablo IV.6'daki görüşleri dikkate alındığında “bilim ve tekniğin önemini kavratma” amacını gerçekleştirmekle ilgili soruya, Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğrencilerinden % 55, 8'i tamamen, % 30, 9'u kısmen, %13, 3'ü de hiç cevabını vermişlerdir.

İlköğretim Okullarındaki öğrencilerin aynı soruya cevapları % 50, 1 oranında tamamen, % 34, 5 oranında kısmen, % 15, 4 oranında hiç şeklinde olmuştur.

Yukarıdaki tablo dikkate alındığında Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının bilim ve tekniğin önemini kavratma düzeyleri Khi-kare (x^2) test tekniği ile test edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve 0, 05 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmamıştır.

Yani iki okul arasında bilim ve tekniğin önemini kavratma amacını gerçekleştirme açısından bir fark bulunamamıştır.

7. “Türkiye'deki olayların yanı sıra, diğer ülkelerdeki olay ve gelişmelerin de izlenmesi” amacını gerçekleştirme düzeyleri Yatılı İlköğretim Bölge Okulu ve İlköğretim Okulu arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı Tablo IV.7'de verilmiştir.

Tablo IV.7. Türkiye'deki Olayların Yanı Sıra, Diğer Ülkelerdeki Olay ve Gelişmelerinde İzlenmesi Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösteren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	160	39.6	179	44.3	65	16.1	405	100
İ.O	165	41.5	148	37.2	85	21.4	398	100
Toplam	325	40.5	327	40.8	150	18.7	802	100

n= 802

$X^2 = 5.638$

sd=2

p> 0.05

Tablo IV.7'deki öğrencilerin görüşleri incelendiğinde Türkiye'deki olayların yanı sıra, diğer ülkelerdeki olay ve gelişmelerin de izlenmesi amacını gerçekleştirmekle ilgili soruya Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğrencilerinden %39.6'sı tamamen, %44.3'ü kısmen, %16.1'i hiç, şeklinde cevaplandırmıştır.

Merkezdeki İlköğretim okullarındaki öğrencilerin aynı soruya cevapları %41.5 oranında tamamen, %40.8 oranında kısmen, %18.7 oranında hiç, şeklindedir.

Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim okullarının Türkiye'deki toplumsal gelişmelerin yanı sıra, diğer ülkelerdeki olay ve gelişmelerin de izlenmesi amacını gerçekleştirme düzeyleri Khi-kare (x^2) test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd'sı 2 ve 0.05 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunamamıştır.

8. "Başkaları ile iyi ilişkiler kuran ve işbirliği içinde çalışabilen vatandaşlar olarak yetiştirme" amacını gerçekleştirme düzeyleri Yatılı Bölge ve İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı, öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo IV.8'de gösterilmiştir.

Tablo IV.8. Başkaları İle İyi İlişkiler Kurma ve İşbirliği İçinde Çalışabilen Vatandaşlar Olarak Yetiştirme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösteren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	253	62, 5	98	24, 2	54	13, 3	405	100
İ.O	248	62, 3	107	26, 9	43	10, 8	398	100
Toplam	501	62, 4	205	25, 5	97	12, 1	803	100

n= 803

 $X^2 = 2.426$

sd=2

p> 0.05

Tablo IV.8'deki öğrenci görüşleri incelendiğinde “başkaları ile iyi ilişkiler kuran ve işbirliği içinde çalışabilen vatandaşlar yetiştirme” amacını gerçekleştirmekle ilgili soruya Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğrencilerinin % 62, 5 oranında tamamen, %42, 2 oranında kısmen, % 13, 3 oranında hiç cevabını verdikleri görülmüştür.

Aynı soruya karşılık İlköğretim Okullarındaki öğrencilerinin % 62, 3'ü tamamen, % 26, 9'u kısmen, % 10, 8'i hiç seçeneğini işaretlemişlerdir.

Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının, başkaları ile iyi ilişkiler kuran ve işbirliği içinde çalışabilen vatandaş yetiştirme amacını gerçekleştirme düzeyleri Khi-kare (x^2) test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve 0, 05 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmamıştır.

9. “Okulunuz, çevrenizle etkileşim içinde olan bireyler olarak yetişmeniz ne kadar etkilidir?” sorusuyla bu niteliğin kazandırılması amacını gerçekleştirme düzeyleri ile Yatılı İlköğretim Bölge ve İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı, öğrencilerin cevaplarıyla Tablo IV.9'da gösterilmiştir.

Tablo IV.9 Çevre İle Etkileşim İçinde Olan Bireyler Olarak Yetiştirme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösterir Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	205	50,7	131	32,4	68	16,8	404	100
İ.O	216	54,3	143	35,9	39	9,8	398	100
Toplam	421	52,5	274	34,2	107	13,3	802	100

n= 802

$\chi^2 = 8.628$

sd=2

p< 0.05

Öğrencilerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında “çevrenizle etkileşim içinde olan bireyler olarak yetiştirme” amacını gerçekleştirme düzeyine ilişkin soruya öğrenciler % 50,7 oranında tamamen, % 32,4 oranında kısmen, % 16,8 oranında hiç cevabını vermişlerdir.

İlköğretim Okullarında ise bu soru % 54,3 oranında tamamen, % 35,9 oranında kısmen, % 9,8 oranında hiç biçiminde cevaplandırılmıştır.

Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının çevre ile etkileşim içinde olan bireyler olarak yetiştirme amacını gerçekleştirme düzeylerini Khi-kare (χ^2) test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd’si 2 ve 0,05 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmuştur.

10. “Kişisel ve toplumsal problemlerin çözümünde bilimsel ilkeleri uygulayacak şekilde yetiştirme”- amacını gerçekleştirme düzeyleri ile Yatılı Bölge ve İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı öğrencilerin cevaplarıyla Tablo IV.10’da verilmiştir.

Tablo IV 10. Kişisel ve Toplumsal Problemlerin Çözümünde Bilimsel İlkeleri Uygulayacak Şekilde Yetiştirme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini İçeren dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	215	53, 2	144	35, 6	45	11, 2	404	100
İ.O	208	52, 3	127	31, 9	63	15, 8	398	100
Toplam	423	52, 7	271	33, 8	107	13, 5	802	100

n= 802 $X^2 = 5.512$ sd=2 p> 0.05

Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki öğrencilerin görüşleri dikkate alındığında kişisel ve toplumsal problemlerin çözümünde bilimsel ilkeleri uygulama amacının % 53, 2 oranında tamamen, % 35, 6 oranında kısmen, % 11, 2 oranında hiç düzeyinde gerçekleştirildiği görülmüştür.

İlköğretim Okullarındaki öğrencilerin amacı gerçekleştirme düzeyleri % 52, 3 oranında tamamen, % 31, 9 oranında kısmen, % 15, 8 oranında hiç şeklindedir.

Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının “kişisel ve toplumsal problemlerin çözümünde bilimsel bilgileri uygulayacak şekilde yetiştirme” amacını gerçekleştirme düzeyleri Khi-kare (x^2) test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd’si 2 ve 0, 05 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmamıştır.

11. “Okulunuz size, sosyal hayatın gerektirdiği toplumsal kurallara uyma alışkanlığı kazandırmakta hangi ölçüde etkilidir?” sorusuna Yatılı Bölge Okulu ve İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı, öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo IV.11’de verilmiştir.

Tablo. IV.11 Sosyal Hayatın Gerektirdiği Toplumsal Kurallara Uyma Alışkanlığı Kazandırma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösterir Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	243	60	114	28, 1	48	11, 9	405	100
İ.O	259	65, 2	104	26, 2	34	8, 6	397	100
Toplam	502	62, 6	218	27, 2	82	10, 2	802	100

n= 802

 $X^2 = 4.689$

sd=2

p> 0.05

Tablo IV.11'deki öğrencilerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı Bölge Okulları "sosyal hayatın gerektirdiği toplumsal kurallara uyma alışkanlığını kazandırma amacını % 60 oranında tamamen, % 28, 1 oranında kısmen, % 11, 9 oranında hiç düzeyinde gerçekleştirmişlerdir.

Merkezdeki İlköğretim Okullarındaki öğrenciler aynı soruyu % 65, 2 oranında tamamen, % 26, 2 oranında kısmen, % 8, 6 oranında hiç olarak işaretlemişlerdir.

Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının "sosyal hayatın gerektirdiği toplumsal kurallara uyma alışkanlığı kazandırma amacını gerçekleştirme düzeyleri Khi-kare (x^2) test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve 0, 05 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmamıştır.

12. "Planlı çalışma alışkanlığı kazandırma" amacını gerçekleştirme düzeyleri ile Yatılı Bölge Okulu ve İlköğretim Okulu arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı, öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo IV.12'de gösterilmiştir.

Tablo IV.12. Planlı Çalışma Alışkanlığı Kazandırma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösterir Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	240	59,6	121	30	42	10,4	403	100
İ.O	252	63,3	104	26,1	42	10,6	398	100
Toplam	492	61,4	225	28,1	84	10,5	801	100

n= 801

$X^2 = 1.546$

sd=2

p> 0.05

Tablo IV.12'deki öğrenci görüşleri incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge okullarında “planlı çalışma alışkanlığı kazandırma” amacını gerçekleştirme ile ilgili soru % 59,6 oranında tamamen, % 30 oranında kısmen, % 10,4 oranında hiç şeklinde cevaplandırılmıştır.

İlköğretim Okullarındaki öğrencilerin aynı amacı gerçekleştirme oranları ise % 63,3 oranında tamamen, % 26,1 oranında kısmen, % 10,6 oranında hiç şeklindedir.

Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının “planlı çalışma alışkanlığı kazandırma” amacını gerçekleştirme düzeyleri Khi-kare (x^2) test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve p>0,05 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmamıştır.

13. “Sorumluluk alma, bağımsız ve ekip halinde çalışma yeterliliğini geliştirme” amacını gerçekleştirme düzeyleri ile ilgili Yatılı Bölge Okulu ve İlköğretim Okulu arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo IV.13'de gösterilmiştir.

Tablo. IV.13 Sorumluluk Alma, Bağımsız ve Ekip Halinde Çalışma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	204	50,5	134	33,2	66	16,3	404	100
İ.O	220	55,3	124	31,2	54	13,6	398	100
Toplam	424	52,9	258	32,2	120	14,9	802	100

n= 802

$X^2 = 2.963$

sd=2

p> 0.05

Tablo IV.13’de öğrencilerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı İlköğretim Okullarında, “sorumluluk alma, bağımsız ve ekip halinde çalışma yeterliliğini geliştirme” amacını gerçekleştirme ile ilgili soruya verilen cevaplar, % 50,5 oranında tamamen, % 33,2 oranında kısmen, % 16,3 oranında hiç şeklindedir.

İlköğretim Okullarında ise aynı amacı gerçekleştirme düzeyleri ile ilgili soru, % 55,3 tamamen, % 31,2 kısmen, % 13,6 hiç şeklinde işaretlenmiştir.

Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının “sorumluluk alma, bağımsız ve ekip halinde çalışma yeterliliğini geliştirme” amacını gerçekleştirme düzeyleri Khi-kare (x^2) test tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd’si 2 ve 0,05 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmamıştır.

14. “Gelecekteki mesleğini seçmesine yardım edecek temel bilgi ve verileri elde etmesine ve meslek seçimine yardımcı olma” amacını gerçekleştirme düzeyleri ile Yatılı Bölge Okulları ile İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığına ilişkin öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo IV.14’de gösterilmiştir.

Tablo.IV.14 Gelecekteki Mesleğini Seçmesine Yardım Edecek Temel Bilgi ve Verileri Elde Etmesine ve Meslek Seçimine Yardımcı Olma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösterir Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	206	51	129	31,9	69	17,1	404	100
İ.O	213	53,5	115	28,9	70	17,6	398	100
Toplam	419	52,2	244	30,4	139	17,4	802	100

n= 802 $X^2 = 2.941$ sd=2 p> 0.05

Tablo IV.14'deki öğrencilerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında “ gelecekteki mesleğini seçmesine yardımcı olma” amacını gerçekleştirme % 51 oranında tamamen, % 31,9 oranında kısmen, % 17,1 oranında hiç, seçeneğini işaretlemişlerdir.

İlköğretim Okullarında ise aynı amacı gerçekleştirme % 53,5 oranında tamamen, % 28,9 oranında kısmen, % 17,6 oranında hiç, şeklinde cevaplandırılmıştır.

Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarındaki öğrencilerin görüşleri dikkate alındığında, gelecekteki mesleği seçme ve meslek seçimine yardımcı olma amacını gerçekleştirme düzeyleri Khi-kare (x^2) test tekniği ile test edilmiştir. Yapılan analiz sonucu, sd'si 2 ve 0,05 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmamıştır.

15. “Bilimsel ve teknolojik gelişmelerden haberdar etme” amacını gerçekleştirme düzeyleri ile Yatılı İlköğretim Okulları ile İlköğretim Okulları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı, öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo IV.15'de verilmiştir.

Tablo IV.15. Bilimsel ve Teknolojik Gelişmelerden Haberdar Etme Amacının Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	192	47, 4	143	35, 3	70	17, 3	405	100
İ.O	156	39, 4	164	41, 4	76	19, 2	396	100
Toplam	348	43, 4	307	38, 3	146	18, 2	801	100

n= 801

$X^2 = 5.307$

sd=2

p> 0.05

Tablo IV.15'deki dağılım incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki Öğrencilerin bilimsel ve teknolojik gelişmelerden haberdar olma amacını % 47, 4 oranında tamamen, İlköğretim Okulu öğrencilerinin işaretleme oranı % 39, 4, kısmen seçeneğini Yatılı Bölge Okulu öğrencileri % 35, 3 oranında, İlköğretim Okulu ise % 41, 4, hiç seçeneğini Yatılı Bölge Okulu % 17, 3, İlköğretim Okulu öğrencileri ise 19, 2 oranında işaretlemişlerdir.

Öğrencilerin görüşleri dikkate alındığında, İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında "bilimsel ve teknolojik gelişmelerden öğrencileri haberdar etme" amacındaki gerçekleşme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare (x^2) test tekniği ile edilmiştir. Yapılan analiz sonucu, 2 sd'si ve 0, 05 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmamıştır.

16. Öğrencilere sağlık hizmetleri sunma amacının gerçekleşme düzeyleri ile İlköğretim ve Yatılı Bölge Okullarında olma ile anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı öğrencilere sorulmuş ve cevapları Tablo IV.16'da verilmiştir.

Tablo IV.16. Öğrencilere Sağlık Hizmetleri Sunma Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösterir Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	299	56,7	113	28	62	15,3	404	100
İ.O	188	47,5	114	36,4	64	16,1	396	100
Toplam	417	52,1	257	31,1	126	15,7	800	100

n= 800

$X^2 = 9.724$

sd=2

p< 0.05

Tablo IV.16'ya göre Yatılı İlköğretim Bölge Okulları sağlık hizmetleri sunma amacını % 56,7 oranında tamamen, % 28 kısmen, % 15,3 oranında hiç düzeyinde gerçekleştirmektedir.

İlköğretim Okulu Öğrencileri ise aynı amacın % 47,5 oranında tamamen, % 36,4 oranında kısmen, % 16,1 oranında hiç düzeyinde gerçekleştirildiğini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının sağlık hizmetlerini sunma amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Chi-kare (χ^2) test tekniği ile test edilmiştir.Yapılan analiz sonucu, sd'si 2 ve 0,05 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmuştur.

17. "Okulunuzda eğitim durumunun, sorunlarının ve çözüm yollarının görüşüldüğü toplantıları gerçekleştirme düzeyleri ile İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında olma arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı öğrencilere sorulmuş ve cevapları Tablo IV.17'de verilmiştir.

Tablo IV.17. Eğitim Durumunun, Sorunlarının ve Çözüm Yollarının Görüşüldüğü Toplantıları Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösterir Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	222	55	129	31.9	53	13.1	404	100
İ.O	184	46.3	160	40.3	53	13.4	397	100
Toplam	406	50.7	289	36.1	106	13.2	801	100

n= 801

$X^2 = 6.821$

sd=2

p< 0.05

Tablo IV.17'deki dağılım incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki öğrencilerin, eğitim durumunun, sorunlarının ve çözüm yollarının görüşüldüğü toplantıları gerçekleştirmekle ilgili soruya %55 oranında tamamen, %31.9 oranında kısmen, %13.1 oranında hiç şeklinde cevap verdikleri görülmektedir.

İlköğretim okulu öğrencileri ise aynı soruyu %46.3 oranında tamamen, %40.3 oranında kısmen, %13.4 oranında ise hiç cevabını vermişlerdir.

Öğrencilerin görüşleri dikkate alındığında Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının eğitim durumunun, sorunlarının ve çözüm yollarının görüşüldüğü toplantıları gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Chi-kare(χ^2) test tekniği ile test edilmiştir. Yapılan analiz sonucu, sd'si 2 ve anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmuştur.

18. Öğrencilere, okulunuzun sahip olduğu kaynaklar, toplum hayatına uyum sağlama amacını gerçekleştirme düzeyleri ile İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında olma ile anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı sorulmuş ve cevaplar Tablo IV.18'de gösterilmiştir.

Tablo IV.18. Okulunuzun Sahip Olduğu Kaynakların Öğrencilerin Toplumsal Hayata Uyum Sağlama Amacına Yönelik Kullanılıp Kullanılmadığına Yönelik Öğrenci Görüşlerini Gösterir Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	206	50.9	150	37	49	12.1	405	100
İ.O	186	47	148	37.4	62	15.6	397	100
Toplam	392	48.9	298	37.2	111	13.9	801	100

n= 801 $X^2 = 4.484$ sd=2 p> 0.05

Tablo IV.18'e göre Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğrencilerinden %50.9'u okulun sahip olduğu kaynakların, öğrencilerin toplumsal hayata uyum sağlamalarına yönelik kullanılması amacının tamamen, %37'si kısmen gerçekleştirildiğini, %12.1'i ise hiç gerçekleştirilmediğini belirtmişlerdir.

Aynı soruya İlköğretim Okullarındaki öğrencilerden, %47'si tamamen %37.4'ü kısmen, %15.6 'sı hiç cevabını vermişlerdir..

Öğrencilerin görüşleri incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının sahip olduğu kaynaklar, toplum hayatına uyum sağlama amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare test tekniği ile test edilmiştir. Yapılan analiz sonucu, sd'si 2 ve 0, 05 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmamıştır.

19. Öğrencilerde, "okulunuzda yapmış olduğunuz eğitsel kol çalışmaları ile çevrenin ilgi ve ihtiyaçları arasında ne derece ilişki vardır?" sorusuna Yatılı İlköğretim Bölge ve İlköğretim Okullarında olma ile anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının tespitine yönelik sorulmuş ve cevaplar Tablo IV.19'da gösterilmiştir.

Tablo IV.19.Okulunuzda Yapmış Olduğunuz Eğitsel Kol Çalışmaları İle Çevrenin İlgisi ve İhtiyaçları Arasındaki İlişki Derecesini Gösterir Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	190	46.9	146	36	69	17	405	100
İ.O	192	48.2	148	37.2	58	14.6	398	100
Toplam	382	47.6	294	36.6	127	15.8	803	100

n= 803

$X^2 = 916$

sd=2

p> 0.05

Öğrencilerin görüşleri incelendiğinde; Yatılı İlköğretim Bölge Okulundaki öğrenciler %46.9 oranında tamamen, %36 oranında kısmen eğitsel kol çalışmaları ile çevrenin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılama amacının gerçekleştirildiğini, %17 oranında da gerçekleştirilmediğini düşünmektedirler..

İlköğretim okullarındaki öğrencilerden tamamen seçeneğini işaretleyenler %48.2, kısmen seçeneğini işaretleyenler %37.2, hiç seçeneğini işaretleyenler %15.8'dir.

Tablo IV.19'daki öğrencilerin görüşleri incelendiğinde; Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarında yapmış olduğunuz eğitsel kol çalışmaları ile çevrenin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılama amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare test tekniği ile test edilmiştir.Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve 0, 05 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmamıştır.

20. Kişisel problemlerinizi ile ilgilenme amacını gerçekleştirme düzeyleri ile İlköğretim ve Yatılı Bölge Okullarında olma arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı araştırılmış, sorulara verilen cevaplar Tablo IV.20'de gösterilmiştir.

Tablo IV.20. Kişisel Problemleriniz ile İlgilenme Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini İçerir Dağılım

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	198	49	118	29.2	88	21.8	404	100
İ.O	179	45.3	139	35.2	77	19.5	395	100
Toplam	377	47.2	257	32.2	165	20.7	799	100

n= 799

 $X^2 = 3.306$

sd=2

p> 0.05

Tablo IV.20'deki öğrencilerin görüşleri incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında kişisel problemle ilgilenme amacının öğrencilerin %49'u tarafından tamamen, %29.2'si tarafından kısmen, %21.8'i tarafından da hiç seçeneğinin işaretlendiği görülmektedir.

İlköğretim Okullarındaki öğrencileri aynı soruya %45.3 oranında tamamen, %35.2 oranında kısmen, %19.5 oranında ise hiç yanıtı vermişlerdir..

Öğrencilerin görüşleri dikkate alındığında, Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarının "kişisel problemlerle ilgilenme" amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare test tekniği ile test edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve 0, 05 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmamıştır.

Diğer bir deyişle iki okul arasında, kişisel problemlerle ilgilenme amacını gerçekleştirme düzeyleri arasında bir ilişki yoktur.

21. "Okulunuzda, toplumsal ortamı olumsuz etkileyebilecek disiplin problemleri yaşanmakta mıdır?" sorusuna Yatılı İlköğretim Bölge Okulu ve İlköğretim Okulu öğrencileri Tablo IV.21'e göre şu cevapları vermişlerdir.

Tablo IV.21. Toplumsal Ortamı Olumsuz Etkileyebilecek Disiplin Problemleri İle ilgili Amacı Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini İçerir Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	163	40.2	114	28.1	128	31.6	405	100
İ.O	147	36.9	140	35.2	111	27.9	398	100
Toplam	310	38.6	254	31.6	239	29.8	803	100

n= 803

 $X^2 = 4.636$

sd=2

p> 0.05

Öğrencilerin görüşleri incelendiğinde; Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında toplumsal ortamı olumsuz etkileyebilecek disiplin problemlerinin yaşanmakta oluşuna yönelik soruya %40.2 oranında tamamen, %28.1 oranında kısmen, %31.6 oranında hiç cevabını verdikleri görülmektedir.

İlköğretim okullarındaki öğrenciler aynı soruya karşılık %36.9 oranında tamamen, %35.2 oranında kısmen, %27.9 oranında ise hiç seçeneğini işaretlemişlerdir.

Tablo IV.21'deki öğrencilerin görüşleri dikkate alındığında, İlköğretim veya Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında olma ile toplumsal ortamı olumsuz etkileyebilecek disiplin problemlerinin yaşanmakta oluşu arasındaki ilişki Chi-kare test tekniği ile test edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve 0, 05 anlamlılık düzeyinde ilişki manidar bulunmamıştır.

22. Okulunuzun okul - aile işbirliğini gerçekleştirme amacı ile İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında olma arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı öğrencilere sorulmuş ve cevapları Tablo IV.22'de gösterilmiştir.

Tablo IV.22.Okul- aile İşbirliği Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini İçeren Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	173	42.8	139	34.4	92	22.8	404	100
İ.O	214	54	133	33.6	49	12.4	396	100
Toplam	387	48.4	272	34	141	17.6	800	100

n= 800

$X^2 = 17.998$

sd=2

p<0, 001

Tablo IV.22'deki öğrencilerin görüşleri incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında okul-aile işbirliğini gerçekleştirme amacına yönelik soru %42.8 oranında tamamen, %34.4 oranında kısmen, %22.8 oranında ise hiç şeklinde cevaplandırılmıştır.

İlköğretim okullarındaki öğrenciler aynı soruya %54 oranında tamamen, %33.6 oranında kısmen, %12.4 oranında hiç cevabını vermişlerdir.

Öğrencilerin görüşleri dikkate alındığında, İlköğretim veya Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında olma ile okul-aile işbirliğini gerçekleştirme arasındaki ilişki Khi-kare(x^2)test tekniği ile test edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve 0, 001 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmuştur.

23. "Okulunuzun öğrenci sayısı yeterli düzeyde midir?" sorusunu Yatılı İlköğretim Bölge ve İlköğretim Okulu öğrencilerinin verdikleri cevaplar Tablo IV.23'de gösterilmiştir.

Tablo IV.23.Öğrenci Sayısının Yeterli Düzeyde Olmasına Yönelik Amacı Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini İçerir Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	204	50.4	142	35.1	59	14.6	405	100
İ.O	248	62.5	106	26.7	43	10.8	397	100
Toplam	452	56.4	248	30.9	102	12.7	802	100

n= 802

$X^2 = 11.940$

sd=2

p<0, 01

Öğrencilerin görüşleri incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında öğrenci sayılarının yeterli düzeyde olup olmadığı ile ilgili soruya bu okul öğrencileri %50.4 oranında tamamen, %35.1 oranında kısmen % 14.6 oranında hiç şeklinde cevap vermişlerdir.

İlköğretim Okullarındaki öğrencileri aynı soruya karşılık %62.5 oranında tamamen, %26.7 oranında kısmen, %10.8 oranında hiç seçeneğini işaretlemişlerdir.

Öğrencilerin görüşleri incelendiğinde İlköğretim veya Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında olma ile öğrenci sayısının yeterli düzeyde olup olmadığı amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare(x^2) test tekniği ile test edilmiştir. Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve 0, 01 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmuştur.

24. "Okulunuzun çevrenin ekonomik durumuna katkı derecesi nedir?" Sorusuna Yatılı İlköğretim Bölge ve İlköğretim Okulu öğrencilerinin verdikleri cevaplar Tablo IV.24'de gösterilmiştir.

Tablo IV.24. Çevrenin Ekonomik Durumuna Katkı Amacını Gerçekleştirmeye Yönelik Öğrenci Görüşlerini İçerir Dağılım.

Okullar	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Y.İ.B.O	151	37.4	179	44.3	74	18.3	404	100
İ.O	165	41.5	142	35.7	91	22.9	398	100
Toplam	316	39.4	321	165	141	20.6	802	100

n= 802

$X^2 = 6.592$

sd=2

p<0, 05

Tablo IV.24'daki öğrencilerin görüşleri incelendiğinde Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının çevrenin ekonomik durumuna katkı derecesi ile ilgili soruya %37.4 oranında tamamen, %44.3 oranında kısmen, %18.3 oranında hiç şeklinde cevap verdikleri görülmektedir.

İlköğretim Okullarındaki öğrencilerin aynı soruyu %41.5 oranında tamamen, %35.7 oranında kısmen, %22.9 oranında hiç şeklinde cevaplandıkları görülmektedir.

Öğrencilerin görüşleri dikkate alındığında İlköğretim veya Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının çevrenin ekonomik durumuna katkı amacını gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki Khi-kare(x^2) test tekniği ile test edilmiştir.Yapılan analiz sonucu sd'si 2 ve 0.05 anlamlılık düzeyinde ilişki anlamlı bulunmuştur.

Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve İlköğretim öğrencilerine, Okulunuzun Toplumsal Amaçlarını daha yeterli düzeyde gerçekleştirilebilmesi için ne gibi önerileriniz olabilir? Sorusu sorulmuş ve öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo IV.25' de gösterilmiştir.

Tablo IV.25.Yatılı İlköğretim Bölge ve İlköğretim Okulu Öğrencilerinin İlköğretimin Toplumsal Amaçlarını Daha Yeterli Düzeyde Gerçekleştirebilmesi için Yaptıkları Önerileri Gösterir Dağılım.

Öğrencilerin İlköğretimin Toplumsal Amaçlarını Gerçekleştirme İle İlgili Önerileri	OKULLAR			
	Y.İ.B.O.		İ.O.	
	f	%	f	%
Bilgisayarlı laboratuvarlarda ders işlenmesi	41	13.4	131	30.2
Öğrenci mevcutları az olmalı	7	2	23	5.3
Okulun fiziki kapasitesinin artırılması	28	9	13	3
Çevrenin ve sınıfların temiz olması	79	26	52	12
Okulların kütüphanesinin olması	9	3	19	4.3
Sınıftaki öğrenciler arasında sevgi ve saygı olmalı	15	5	42	3.6
Bütün öğrencilere eşit davranılması	1	0,3	4	0.9
Fen, Sosyal, Matematik, Türkçe derslerinden kurs açılması	-	-	6	1,3
Normal eğitime geçilmesi	-	-	8	2
Dayağa başvurulmaması	9	3	4	0.9
Sağlık hizmetlerine önem verilmesi	6	1.9	21	4.8
Sosyal faaliyetlere yer verme	9	3	85	19.7
Okul aile işbirliği geliştirilmeli	9	3	8	2
Okul araç ve gereçleri tam olmalı	32	10.5	8	2
Sık sık öğretmen değişmemeli	4	1.3	9	2
Öğrenciye ödenen aylıkları zamanında ödenmesi	7	2	-	-

Kız ve erkek öğrencilerin banyolarının ayrı mekanlar olarak düzenlenmesi	5	1.6	-	-
Giyecek vb. yardımların verilmesi	10	3.2	-	-
Suların kesilmemesi	10	3.2	-	-
Yardımcı personelin yetersizliği	17	5.5	-	-
Yatılı lise açılması	6	2	-	-
Toplam	304	100	433	100

Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve İlköğretim Okulları öğrencilerine, Okulunuzun Toplumsal Amaçlarını daha yeterli düzeyde gerçekleştirilebilmesi için şu öneriler dikkati çekmektedir.

Tablo IV.25'deki önerilerden, Bilgisayarlı laboratuvarlarda ders işlenmesi oranı, Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında %13.4 iken, İlköğretim Okullarında %30.2 oranındadır. Okul araç ve gereçlerinin yeterli olması oranı %2 ile İlköğretim Okulları tarafından istenirken, Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında bu oran %10.5 düzeyindedir.

Okulun, çevrenin ve sınıfların temiz olması (%26) Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının en çok istedikleri seçenek iken, aynı öneriyi İlköğretim öğrencileri %12 oranında işaretlemişlerdir.

Sosyal faaliyetlere daha fazla yer verilmesi İlköğretim Okulu öğrencileri tarafından %19.7 oranında işaretlenirken, Yatılı Bölge Okulu öğrencileri bu seçeneği %3 oranında istemişlerdir.

Ayrıca Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğrencileri şu isteklerde bulunmuşlardır:

.Öğrenci maaşlarının zamanında ödenmesi %2 oranında.

.Kız ve erkek öğrencilerin banyolarının ayrı mekanlar olarak tanzim edilmesi %1.6.

- .Suların kesilmemesi % 3.2
- .Giyecek vb. yardımların verilmesi %3.2.
- .Yardımcı personel yetersizliği %5.5.
- .Yatılı lise açılması %2 oranında istenmektedir.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde elde edilen sonuçlar sıralanmış, araştırmanın amaçlarıyla ilgili varılan bulgular doğrultusunda bazı öneriler getirilmiştir.

4.1. Sonuçlar

Öğretmenlerin meslekî kıdemlerine bakıldığında yaklaşık %52'sinin bir ile beş yıl arasında görev yapmakta olduğu, başka bir ifade ile, İlköğretim uygulamasında yeni oldukları söylenebilir. Yatılı İlköğretim veya normal ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin meslekî kıdemlerindeki dağılıma bakıldığında iki okul arasında büyük bir farkın olduğu görülmektedir. Bir ile beş yıl arası meslekî kıdeme sahip öğretmenler %73 oranında Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında görev yaparken, bu oran %35 ile merkezdeki öğretmenlere aittir. Her iki okuldaki oranlardan da anlaşılmaktadır ki bu okullarda, özellikle de Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki öğretmenler görevlerinde oldukça yenidir. Şeker'in (1993, s, 227) yaptığı araştırma ile bu sonuç paralellik göstermektedir.

Örnekleme alınan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, bayan öğretmenlerin Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki oranı yaklaşık %24.3 iken, İlköğretim Okullarında bu oran %75.7'dir. Bayan öğretmenlerimizin merkez İlköğretim okullarında sayıca çok olduğu görülmektedir. Erkek öğretmenlerin okullara dağılımı %52.2 oranında Yatılı Bölge Okulları lehinedir. İlköğretim Okullarında bu oran%47.8'dir.

Örnekleme giren her iki okuldaki öğrencilerin okuldaki öğrencilerin cinsiyetleri açısından dağılım incelendiğinde ortalama YİBO'larındaki erkek

öğrenci oranı %78, kız öğrenci %22 iken; İlköğretim Okullarında bu durum %51 kız, %49 erkek öğrenci şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bu sonuçtan anlaşılmaktadır ki Yatılı İlköğretim Okullarına kız çocuklar yeterince gönderilmemektedir.

Türk milletinin millî değerlerini kavratma amacını gerçekleştirme durumunun yeterli olmadığı yaklaşık %7 oranında her iki okul öğretmenleri tarafından belirtilirken, aynı amacı her iki okulun öğrencileri yaklaşık %63 oranında gerçekleştirdiği yönünde görüş ortaya koymuşlardır. Öğretmenlerle öğrenciler arasında araştırmamıza göre oldukça farklı yaklaşımlar görülmüştür.

Araştırmaya göre İlköğretim Okulu öğretmenleri ile Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğretmenleri, Türk milletinin millî ve insanî değerlerini kavratma amacı konusunda görüş farklılığı içerisindedirler. Yaklaşık %41 oranında İlköğretim okullarının bu amacı gerçekleştirdiği görülürken, YİBO öğretmenlerinin ise, yaklaşık %24'ünün bu amacı gerçekleştirdiğini belirtmişlerdir.

Öğrenciler ise aynı amacı okullarının % 64 dolaylarında tamamen yerine getirdiği, % 30, 9 oranında ise kısmen yerine getirdiği görüşündedirler. Bu amacı gerçekleştirme düzeyleri arasından da öğretmenler ile öğrenciler arasında fark bulunmamaktadır.

İlköğretim Okullarının, Y.İ.B.O'larına göre yukarıdaki amacı gerçekleştirme düzeyleri açısından daha avantajlı olduğu görülmektedir.

İ.O. öğretmenlerinin % 49,7'si memleket menfaatlerine aykırı propagandalara karşı olmayı sağlayacak etkinlikler konusunda okullarının tamamen etkili oldukları görüşündedirler. Bu oran Y.İ.B.O. öğretmenlerinde % 29, 4'dür. Y.İ.B.O.'larında bu amacın % 56,9 oranında kısmen yerine getirildiği görüşündedirler. İlköğretim Okulu öğretmenlerinin bu amacı gerçekleştirme düzeyleri de Y.İ.B.O.'larına göre daha avantajlı görülmektedir.

Y.İ.B.O. ve İlköğretim Öğrencilerinin, memleket menfaatlerine aykırı propagandalara karşı olmayı sağlama amacını, okullarının ortalama 43, 3 oranında tamamen, % 35, 9 oranında kısmen, % 20, 8 oranında hiç şeklinde

gerçekleştirdiklerini ortaya koymaktadır. İki okulun öğrencileri arasında da Y.İ.B.O.'larının % 49, 6 oranında tamamen, bu amacı gerçekleştirdiği görüşü hakimken, % 36, 8 oranında İlköğretim Okullarının bu amacı tamamen gerçekleştirdiği belirtilmektedir.

Öğrencilerin görüşlerine göre, Y.İ.B.O.'larının bu amacı gerçekleştirme düzeyleri İlköğretim Okullarından daha yüksektir.

İlköğretim Okullarında görevli öğretmenlerin % 36,6'sı okulların temel demokratik ilkeleri tamamen kazandırdığını belirtirken, Y.İ.B.O.'ndaki öğretmenler ise % 16,5 oranında tamamen, % 71,6 oranında ise kısmen, % 11,9 oranında ise kazandırmadığı görüşündedirler. Bu amacı gerçekleştirme düzeyleri arasında da İlköğretim Okulları lehine bir sonuç çıkmıştır.

Temel demokratik değerleri davranışa dönüştürme oranlarına bakıldığında, İlköğretim Okulunda görev yapan öğretmenlerin % 24,8'si tamamen, seçeneğini işaretlerken, YİBO'larındaki öğretmenler ise % 11 oranında kısmen seçeneğini işaretlemişler, % 18,3 oranında ise hiçbir şekilde bu amacı gerçekleştirmediği yönünde görüş belirtmişlerdir.

Temel demokratik değerleri öğretme ve davranışa dönüştürme amacını gerçekleştirme düzeyleri konusunda İlköğretim Okulu ve Yatılı İlköğretim Okulu öğrencileri arasında da farklılıklar gözlenmiştir.

İlköğretim Okulu Öğrencilerinin yaklaşık % 63, 1'i temel demokratik değerleri okullarının tamamen kazandırdığı yönünde görüş belirtirlerken, bu oran YİBO öğrencilerinde % 56, 3'tür. İlköğretim Okullarının bu amacı daha yüksek düzeyde gerçekleştirdiği öğrencilerce ortaya konulmuştur.

Temel demokratik değerleri davranışa dönüştürmede de her iki okul arasında yaklaşık % 53 oranı gibi bir benzerlik olduğu öğrenciler tarafından ortaya konulmuştur.

Bu okullarda görev yapan öğretmenlerin bilim ve tekniğin önemini kavrama amacını gerçekleştirmeye yönelik görüşlerine bakıldığında, İlköğretim Okullarındaki öğretmenler %23,5 oranında bu amaca ulaşıldığını belirtirken,

YİBO'lardaki öğretmenler kendi okullarının % 8,3 oranında bu amaca ulaştıklarını, % 29,4 oranında ise ulaşamadıklarını belirtmişlerdir. Her iki okulun öğretmenlerinin kısmen seçeneğinin ortalaması ise % 62,2'dir.

Her iki okulun öğrencileri, bilim ve tekniğin önemini kavrama amacı konusunda birbirlerine benzer cevaplar vermişlerdir. Yatılılarda % 53 oranında okulların bu amacı gerçekleştirdikleri, % 32, 7 oranında kısmen gerçekleştirdikleri ve % 14, 3 oranında ise hiç gerçekleştiremedikleri yönünde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenlere okulunuz, Türkiye'deki olayların yanı sıra, diğer ülkelerdeki olay ve gelişmelerin de izlenmesi gerekliliğini hangi ölçüde kazandırmaktadır? Sorusu sorulmuştur. Bu soruya; İ.O. % 20,3 oranında tamamen cevabını verirken, YİBO'lardaki öğretmenler % 6,4 oranında tamamen, % 33,9 oranında hiç şeklinde cevap vermişlerdir.

Öğretmenlerin verdikleri cevaptan anlaşılmaktadır ki, İlköğretim Okulları YİBO'lara göre bu amacı daha fazla öğrencilerine kazandırmaktadır.

Her iki okulun öğrencilerine, okulunuz, Türkiye'deki olayların yanı sıra, diğer ülkelerdeki olay ve gelişmelerin de izlenmesi konusundaki amacını gerçekleştirme düzeyleri sorulmuştur. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan iki okulun bu amacı gerçekleştirme düzeyleri arasında benzerlikler olduğu sonucu çıkmıştır. Yaklaşık 40, 5 oranında tamamen seçeneğini, % 40, 8 oranında kısmen gerçekleştirdiği seçeneğini, % 18, 7 oranında ise hiç seçeneğini işaretlemişlerdir.

Başkaları ile iyi ilişkiler kurma ve işbirliği içinde çalışan vatandaşlar olarak yetiştirme amacını gerçekleştirme konusunda her iki okul öğretmenlerinin görüşleri arasında büyük farklar bulunmuştur. Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğretmenlerine göre bu amacı tamamen gerçekleştirme oranı % 22 iken, İlköğretim öğretmenlerine %46,4'dir. Hiç gerçekleşme oranı YİBO'larda %

15,6 iken, İlköğretim Okullarında 9,2'dir. % 51,9 oranında her iki öğretmen grubunca bu amaç kısmen gerçekleşmektedir.

Bu amaç yolunda İlköğretim Okullarının, Yatılı İlköğretim Okullarındaki öğretmenlere göre daha avantajlı oldukları görülmektedir.

Öğrencilerin başkaları ile iyi ilişkiler kurma ve işbirliği içinde çalışan vatandaşlar olarak yetiştirilme amacı konusunda benzer cevaplar verdikleri görülmektedir. Yatılı İlköğretim Okulu öğrencisi olmak ile İlköğretim Okulu öğrencisi olmak bu amacın gerçekleştirilmesi açısından farklı olmamaktadır. Her iki okulun öğrencileri de ortalama 62, 4 oranında bu amacın gerçekleştiğini, % 25, 5 oranında kısmen gerçekleştiğini, % 12,1 oranında da hiç gerçekleşmediğini belirtmişlerdir..

İlköğretim Okullarının çevreleri ile etkileşim içinde olan bireyler olarak yetiştirme derecesinin bu okul öğretmenleri tarafından % 40, 5 oranında tamamen, % 53,6 oranında kısmen, % 5,9 oranında ise hiç şekilde gerçekleştiğini bildirmişlerdir.

Yatılı İlköğretim Okullarının, çevreleri ile etkileşim içinde olan bireyler olarak yetiştirme derecesinin bu okul öğretmenleri tarafından % 14,7 oranında tamamen gerçekleştirildiği, % 72,5 oranında kısmen gerçekleştiği, % 12,8 oranında ise hiç gerçekleşmediği yönünde görüş belirtmeleri dikkat çekicidir. Görülmektedir ki iki okul arasında çok büyük fark vardır.

Her iki okulun öğrencileri aynı amacı gerçekleştirme düzeylerini, ortalama % 52 oranında tamamen, % 34, 2 oranında kısmen, % 13, 3 oranında hiç şekilde belirtmişlerdir.

Bu oranlar; Yatılı İlköğretim Bölge Okulları öğrencileri ile İlköğretim öğrencilerinin çevre ile etkileşim içinde olan bireyler yetiştirme konusunda benzerlik olduğunu ve bu anlamda ilişki içinde olduklarını göstermektedir.

Öğrencilerin kişisel ve toplumsal problemlerinin çözümünde bilimsel ilkeleri uygulayabilme amacının gerçekleştirilme düzeyinde İlköğretim ve Yatılı

İlköğretim Bölge Okullarında görevli öğretmenlerin ve öğrencilerin verdikleri cevaplar okullar arasında farklılaşmaktadır.

İlköğretim Okullarında görev yapan öğretmenlerin bu amaca tamamen seçeneğini % 19,6 oranında işaretlemişlerdir. YİBO'larda görev yapan öğretmenler ise aynı amaca % 8,3 oranında tamamen gerçekleşmekte seçeneğini işaretlemişlerdir.

Aynı amaca İlköğretim Okullarında görev yapan öğretmenlerin % 69,3'ü kısmen gerçekleşmekte olduğunu belirtmelerine rağmen, YİBO öğretmenlerinin % 58,7'si kısmen gerçekleşmekte seçeneğini işaretlemişlerdir.

İlköğretim Okullarındaki öğretmenlerin % 11,1'i öğrencilerin kişisel ve toplumsal problemlerinin çözümünde bilimsel ilkeleri uygulayabilme seçeneğini hiç şeklinde işaretlemişlerdir. Bu oran YİBO'larda % 33'dür.

Öğretmenlerin görüşleri dikkate alındığında YİBO'nda bu amacın gerçekleşmeme oranı daha yüksektir.

Aynı amacı YİBO ve İlköğretim Okulu öğrencilerinin gözüyle değerlendirdiğimizde bu okulların kişisel ve toplumsal problemlerin çözümünde bilimsel ilkeleri uygulama amacının gerçekleşme düzeyleri arasında benzerlik vardır, fark yoktur. Ortalama benzerlik oranları % 52, 7 ile tamamen gerçekleştiği, % 33, 8 ile kısmen gerçekleştiği, % 13, 5 oranında ise hiç gerçekleşmediği yönündedir.

Öğrencilerin bu amacı gerçekleştirme düzeyleri ile öğretmen görüşleri arasında farklılaşmalar vardır.

Sosyal hayatın gerektirdiği toplumsal kurallara uyma alışkanlığı kazandırma amacının gerçekleştirilme düzeyinde İlköğretim ve YİBO'larda görevli öğretmenlerin ve öğrencilerin verdikleri cevaplar okullar arasında farklılaşmamaktadır.

YİBO'larda görev yapan öğretmenler bu amacın tamamen gerçekleşme oranını % 22 düzeyinde belirtirken, İlköğretim Okulu öğretmenleri aynı amacın tamamen gerçekleşme oranını % 28,8 olarak işaretlemişlerdir. Kısmen

gerçekleşmektedir seçeneğini YİBO öğretmenleri % 70,6 oranında İlköğretim Okulu öğretmenleri % 64,7 oranında; hiç seçeneğini YİBO öğretmenleri % 7,3 oranında, İlköğretim Okulu öğretmenleri % 5, 6 oranında işaretlemişlerdir.

İki okulun arasında bu amacı gerçekleştirme düzeyleri açısından öğretmenlerin görüşlerine göre anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Benzer durum YİBO öğrencileri ile İlköğretim Okulu öğrencilerinin sosyal hayatın gerektirdiği toplumsal kurallara uyma alışkanlığı kazandırma amacını gerçekleştirme düzeylerinde de ortaya çıkmıştır. Her iki okulun öğrencileri % 62, 6 oranında bu amacın tamamen gerçekleştiğini, ortalama % 27, 2 oranında kısmen gerçekleştiğini, % 10, 2 oranında ise hiç gerçekleşmediklerini ifade etmişlerdir.

Bu amacı gerçekleşme düzeyleri ile öğretmen ve öğrenci görüşleri arasında farklılaşmanın olmadığı görülmektedir.

Öğrencilere Planlı çalışma alışkanlığı kazandırma amacını, gerçekleştirme düzeyleri arasında İlköğretim ve YİBO'larda görev yapan öğretmen ve öğrencilerin verdikleri cevaplar arasında farklılaşma görülmemektedir.

İlköğretim Okullarında görev yapan öğretmenler bu amacın % 32 oranında tamamen gerçekleştiğini belirtirken, YİBO öğretmenlerinin % 28,4 bu amacın tamamen gerçekleştirildiğini belirtmişlerdir. Aynı amacı kısmen gerçekleştirmektedir seçeneğini YİBO öğretmenlerinin % 64,2'si işaretlemiştir. İlköğretim Okulu öğretmenlerinin ise % 61,4'ü bu amacın kısmen gerçekleştirildiğini belirtmişlerdir. Hiç gerçekleşmemektedir seçeneğini YİBO öğretmenlerinin % 7,3'ü, İlköğretim Okulu öğretmenlerinin de % 6,5'i işaretlemişlerdir.

Her iki okulun bu amacı gerçekleştirme düzeyleri arasında bir ilişki bulunamamıştır.

Planlı çalışma alışkanlığı kazandırma amacının gerçekleştirilmesi konusunda Yatılı İlköğretim ve İlköğretim Okulu arasında da anlamlı bir ilişki

bulunmamıştır. Bu amacı gerçekleştirme oranları her iki okulda da aşağı yukarı benzer bulunmuştur. Yatılı İlköğretim Bölge Okulları öğrencilerinin % 59,6'sı bu amacın tamamen gerçekleştiğini belirtirken, İlköğretim Okulu öğrencileri % 63,3'ü tamamen gerçekleştiği seçeneğini işaretlemişlerdir. Kısmen seçeneğini % 28,1, hiç gerçekleştirilmemektedir seçeneğini % 10, 5 oranında işaretlemişlerdir. Her iki okulun öğrencileri arasında bu amacı gerçekleştirme düzeyleri açısından fark yok, benzerlik vardır.

Sorumluluk alma, bağımsız ve ekip halinde çalışma yeterliliğini geliştirme amacının gerçekleştirilme düzeylerinde İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında görevli öğretmen ve öğrencilerin verdikleri cevaplar okullar arasında farklılıklar arzetymekte; fakat benzerliklerin olduğu da görölmektedir. Bu benzerlikler öğretmenleri görüşleri ile şu şekilde ortaya konulmaktadır: Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğretmenlerine göre bu amacın tamamen gerçekleşme oranı % 22,9 iken, İlköğretim Okulu öğretmenlerinin tamamen seçeneğini işaretleme oranı % 30,1'dir. Kısmen seçeneğini YİBO öğretmenleri % 63,3 oranında seçerken İlköğretim Okulu öğretmenlerinin % 60,8 oranında işaretledikleri görölmektedir. Hiç gerçekleşmemektedir seçeneğini YİBO öğretmenleri % 13,8 oranında işaretlerken, İlköğretim Okulu öğretmenleri aynı seçeneği % 9,2 oranında işaretlemişlerdir.

Yatılı İlköğretim ve İlköğretim Okulu öğrencilerinin, sorumluluk alma, bağımsız ve ekip halinde çalışma yeterliliğini gerçekleştirme düzeyleri arasında farklar yok, benzerlikler vardır. Oranlara bakıldığında bu amacın tamamen gerçekleştirilmekte olduğunu YİBO öğrencileri % 50,5 oranında işaretlerken, İlköğretim Okulu öğrencileri % 55, 3 oranında işaretlemişlerdir.

Öğrencilerin gelecekteki mesleğini seçmesine yardım edecek temel bilgi ve verileri elde etmesine ve meslek seçimine yardımcı olma amacını gerçekleştirme düzeyinde İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge okullarında görevli öğretmenlerin ve öğrencilerin verdikleri cevaplar okullar arasında farklılaşmaların olduğunu göstermektedir.

Öğrencileri bilimsel ve teknolojik gelişmelerden haberdar etme amacını gerçekleştirme düzeyinde İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge okullarında görevli öğretmenlerin verdikleri cevaplar okullar arasında farklılaşmaktadır.

Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında görev yapan öğretmenlerden %8,3'ü bu amacın tamamen gerçekleştiğini belirtirken; İlköğretim Okulu öğretmenlerinin %24,2'si aynı amacın tamamen gerçekleştiğini işaretlemişlerdir. Kısmen gerçekleştirmektedir seçeneğini Yatılı İlköğretim Bölge Okulundaki öğretmenlerin %63,3'ü, İlköğretim Okulu öğretmenlerinin de %57,5'i işaretlemişlerdir. Hiç gerçekleştirmemektedir seçeneği ise Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğretmenlerinin %28,4'ü İlköğretim Okulu öğretmenlerinin %18,3'ü tarafından işaretlenmiştir.

Öğretmenlerin görüşlerinden anlaşılmaktadır ki merkezdeki İlköğretim Okulları öğrencileri bilimsel ve teknolojik gelişmelerden haberdar etme amacını Yatılı İlköğretim Bölge Okullarından daha fazla yerine getirmektedir.

Aynı amacı, İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğrencileri de değerlendirmiş ancak, öğrencilerin görüşleri arasında fark değil, benzerlik görülmüştür.

Öğrencileri iyi bir tüketici olarak yetiştirme amacını gerçekleştirme düzeyinde İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında görevli öğretmenlerin verdikleri cevaplar okullar arasında farklılaşmaktadır. Bu farklılaşma İlköğretim okullarının lehinde bir farklılaşmadır.

Öğrencilere sağlık hizmetleri sunma amacını gerçekleştirme düzeyleri arasında İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında ki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki öğrencilerinin %56.7'si bu amacın tamamen gerçekleştirildiğini belirtirken, İlköğretim Okulu öğrencilerinin %47.5'i aynı amacın tamamen gerçekleştirildiğini belirtmişlerdir. Kısmen gerçekleştirmektedir seçeneğini Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğrencileri %28 oranında, hiç gerçekleştirmemektedir şikkını %15.3 oranında işaretlemişlerdir. İlköğretim Okulu öğrencilerinin ise

%36.4'ünün kısmen, %16.1'inin ise hiç gerçekleştirmedikleri görüşünde oldukları belirlenmiştir.

Öğrencilere sağlık hizmetleri sunma amacını gerçekleştirme düzeyleri arasında Yatılı İlköğretim Bölge Okulları öğretmenleriyle İlköğretim okulu öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

İlköğretim Okullarındaki öğretmenlerinden bu amacın tamamen gerçekleşmekte olduğunu düşünenlerin oranı %24,2, Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğretmenlerinden ise böyle düşünenlerin oranı %36,7 olarak belirlenmiştir. İlköğretim Okullarındaki öğretmenlerin %51,6'sı Yatılı İlköğretim Bölge Okulları öğretmenlerinin ise %50,5'i bu amacın kısmen gerçekleşmekte olduğu düşüncesindedirler. Hiç gerçekleştirilmemekte seçeneğini İlköğretim Okulu öğretmenleri %24,2 oranında işaretlerken, Yatılı Bölge öğretmenlerinden bu seçeneği işaretleyenlerin oranı %12,8'dir..

Her iki okul öğretmenlerinin verdikleri cevaplardan anlaşılmaktadır ki, öğrencilere sağlık hizmeti sunma amacını, Yatılı İlköğretim Bölge Okulları merkezdeki İlköğretim okullarından daha yeterli düzeyde gerçekleştirmektedir. Bunun için her iki okulda farklılaşma vardır.

Okulunuzda, eğitim durumunun, sorunlarının ve çözüm yollarının görüşüldüğü toplantıları gerçekleştirme düzeyinde İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında görevli öğretmenlerin görüşleri arasında bir fark bulunamamıştır. Ancak aynı amacı gerçekleştirme düzeyinde bu iki okulun öğrencilerinin verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

İlköğretim Okullarındaki öğrencilerin bu amacı tamamen gerçekleştirildiğini düşünenlerin oranı %46.3 iken, Yatılı İlköğretim Okullarında ki öğrencilerden böyle düşünenlerin oranı %55'tir. Kısmen gerçekleştirmektedir seçeneğini Yatılı Bölge Okulu öğrencileri %31.9, İlköğretim Okulu öğrencileri de %40.3 oranında işaretlemişlerdir. Hiç gerçekleştirilmemekte seçeneğini Yatılı Bölge Okulu öğrencileri %13.1, İlköğretim Okulu öğrencileri de %13.4 oranında işaretlemişlerdir.

Öğrencilerin verdikleri cevaplardan anlaşılmaktadır ki iki okul arasında bu amacı gerçekleştirme düzeyleri açısından benzerlik yönünde bir ilişki vardır, farklılaşma yoktur.

Eğitsel kol çalışmalarını gerçekleştirmeye yönelik amaçlara ulaşma düzeyleri arasında İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında görev yapan öğretmenler ve öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Her iki okulda da eğitsel kol çalışmalarını gerçekleştirmeye yönelik amaçların farklılaşmadığı görülmektedir.

Kişisel problemler ile ilgilenme amacını gerçekleştirme düzeyleri arasında İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında görev yapan öğretmen ve öğrencilerin görüşleri arasında da anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Okul-aile işbirliğini gerçekleştirmeye yönelik amaçlara ulaşma düzeyleri arasında İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında görev yapan öğretmen ve öğrencilerin görüşleri ve verdikleri cevaplar farklılaşmakta, aralarında anlamlı ilişkiler bulunmaktadır.

İlköğretim Okullarındaki öğretmenlerin bu amacın tamamen gerçekleşmekte olduğunu belirtme oranı %32, Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğretmenlerinin oranı ise %9,2 dir.

İlköğretim Okullarındaki öğrencilerin bu amacın tamamen gerçekleşmekte olduğunu belirtme oranı %54, Yatılı Bölge Okulu öğrencilerinde ise %42.8 dir. Aynı amaca İlköğretim Okullarındaki öğretmenler %49,7 oranında kısmen gerçekleştirilmekte olduğunu belirtirken, %55 oranında da Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğretmenleri kısmen gerçekleşmekte olduğunu belirtmişlerdir.

İlköğretim Okulunda ki öğrenciler % 33.6 oranında bu amacın kısmen gerçekleşmekte olduğunu belirtmişler, %34.4 oranında ise Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğrencileri kısmen seçeneğini belirtmişlerdir. Bu amacın hiç gerçekleşmediğini İlköğretim okulundaki öğretmenlerin %18,3'ü, YİBO öğretmenlerinin %35,8'i belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin verdikleri cevaplardan da anlaşılmaktadır ki bu amacı gerçekleştirme düzeyleri arasında iki okul arasında çok büyük farklılaşma vardır. Bu fark İlköğretim okulları lehinedir.

Bu amacın hiç gerçekleşmediğini YİBO öğrencileri %22.8 oranında, %12.4 oranında ise İlköğretim Okulu öğrencileri işaretlemişlerdir. Öğrencilerin görüşüne göre bu amacın gerçekleşme düzeyleri arasında benzerlik düzeyinde bir ilişki bulunmaktadır.

Toplumsal ortamı olumsuz etkileyebilecek disiplin problemlerinin yaşanıp yaşanmadığına yönelik amacı gerçekleştirme düzeyleri arasında YİBO öğrencileri ile İlköğretim Okulu öğrencileri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Okulunuzun fırsat eşitliğini hangi ölçüde gerçekleştirdiği ile ilgili amacı gerçekleştirme düzeyleri arasında YİBO öğretmenleri ile İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

İlköğretim Okullarında görev yapan öğretmenlerin bu amacın tamamen gerçekleşmekte olduğunu belirtme oranı %48,4, YİBO öğretmenlerinde ise %39,4 dür. İlköğretim Okulu öğretmenlerinin %39,2'si bu amacın kısmen gerçekleşmekte olduğunu bildirmelerine karşı, YİBO öğretmenlerinin %36,7'si kısmen gerçekleştirdiğini bildirmişlerdir. Aynı amacın hiç gerçekleşmediğini belirten İlköğretim Okulu öğretmenlerinin oranı %12,4 iken, böyle düşünen YİBO öğretmenlerinin oranı %23,9 dur..

Bulgulardan anlaşılmaktadır ki; YİBO'larında fırsat eşitliğini gerçekleştirme oranı ilköğretim okullarından daha düşüktür. İki okul arasında bu amacı gerçekleştirme oranları arasında fark vardır.

Okulunuzun kapasitesinin çevreden gelebilecek öğrenci sayısını karşılayabilecek yeterlilikte olup olmadığı sorusuna YİBO öğretmen ve öğrencileri ile İlköğretim Okulu öğretmen ve öğrencilerinin verdikleri cevaplar arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

İlköğretim okullarındaki öğretmenlerinin bu amacın tamamen gerçekleşmekte olduğunu belirtme oranı %38,6 , YİBO öğretmenlerinin ise %61,5'dir. İlköğretim Okullarındaki öğrencilerin bu amacın tamamen gerçekleşmekte olduğunu belirtme oranı %62.5, YİBO öğrencilerinin ise %50.4'dür.

İlköğretim okulu öğretmenlerinin %58,2'sinin kısmen bu amacın gerçekleştirilmekte olduğunu bildirmelerine karşın, YİBO öğretmenlerinden %33'ü aynı amacın kısmen gerçekleştirildiği düşüncesindedir. Bu amacın hiç gerçekleştirilmediğini YİBO öğretmenlerinden %5,5'i İlköğretim Öğretmenlerinin de %3,3'ü işaretlemişlerdir. İlköğretim ve YİBO öğrencilerinin görüşleri arasında da ortalama olarak kısmen %30.9, hiç %12.7 şeklinde benzerlik ilişkisi vardır.

Okulunuzun, çevrenin ekonomik durumuna katkı amacını gerçekleştirme düzeyleri arasında YİBO ile İlköğretim Okulları öğretmen ve öğrencileri arasında verdikleri cevaplar okullar arasında farklılaşmaktadır.

YİBO öğretmenlerinin bu amacın tamamen gerçekleşmekte olduğunu belirtme oranı %41,3, İlköğretim okulları öğretmenlerini ise %19,6dır.

YİBO öğretmenlerinin %45.9'u bu amacın kısmen gerçekleştiğini bildirmelerine karşın, İlköğretim okulu öğretmenleri bu amacın %38,6 oranında kısmen gerçekleşmekte olduğunu bildirmişlerdir.

Hiç gerçekleşmemektedir seçeneğini YİBO öğretmenlerinin %12,8'i işaretlerken, İlköğretim Okulu öğretmenlerinin %41,8'i bu amacın okullarında hiç gerçekleşmediği yönünde çok büyük oranda görüş belirtmişlerdir.

Her iki okulun arasında verilen cevaplardan büyük farklılık görülmektedir.

İlköğretim Okulu öğrencileri ile YİBO öğrencilerinin verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu amacın tamamen gerçekleştirildiğini düşünen YİBO öğrencilerinin oranı %37.4, böyle düşünen İlköğretim Okulu öğrencilerinin oranı %41.5'tir. YİBO öğrencileri %44.3 oranında bu amacın

kısmen gerçekleştiğini işaretlerken, İlköğretim Okulu öğrencileri %35.7 oranında işaretlemişlerdir. Hiç gerçekleşmediği seçeneğini %18.3 oranında YİBO öğrencileri işaretlerken, %22.9 oranında İlköğretim Okulu öğrencileri işaretlemişlerdir.

Her iki okulun öğrencileri arasında benzerlik yönünde bir ilişkinin olduğu bulgulardan anlaşılmaktadır.

Türk eğitim sisteminde Yatılı İlköğretim Bölge Okulu uygulaması, eğitimde fırsat ve imkan eşitliğini sağlamada önemli bir eğitim kademesi olarak görüldüğü için, Milli Eğitim Bakanlığı bu okulların niteliğini arttırmak üzere büyük çabalara girişmiş; özellikle kalkınmada öncelikli bölgelerde altyapı hizmetlerini, araç-gereç ve donanımı arttırmıştır. Ancak araştırma bulgularından anlaşılmaktadır ki, istenilen toplumsal fonksiyonlara ulaşamamıştır. Özellikle merkezdeki İlköğretim okulları, Yatılı İlköğretim Bölge Okullarına göre ilköğretimin toplumsal fonksiyonlarını daha ileri düzeyde gerçekleştirdiği bulgulardan anlaşılmaktadır.

4.2. Öneriler

Bu bölümde, araştırmanın sonuçlarından yararlanarak uygulamaya dönük bazı öneriler geliştirilmiştir.

1.Bu tür araştırmalar belirli sürelerle tekrar edilerek YİBO ve İlköğretim okullarındaki durumlar karşılaştırılarak değişiklikler izlenmelidir. Bu okullarda nitelik, sayı, yatılılık, iş eğitimi gibi değişik özellikler belirli aralıklarla izlenmelidir.

2.Bilimsel ve teknolojik ilerlemelerin, hızlı değişme, gelişme ve yenileşmenin doruğa ulaştığı bir dönemde, kalkınma ve çağı yakalamak herhalde eğitilmiş insan gücünün yetiştirilmesi ile mümkün olacaktır. Bu işlevi yerine getirecek kurumlar ve okullar olduğuna göre, büyük bir çoğunluğu ülkemizin kalkınmada

öncelikli yörelerinde bulunan Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile İlköğretim Okullarında, Toplumsal amaçların gerçekleşme düzeyinin sonuçlarına göre yeniden düzenlenmelidir.

3.Yatılı İlköğretim Bölge okullarının alt yapısı (su, kalorifer, kanalizasyon vb.) eksiklikleri giderilmelidir.

4. İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge okullarında çalışan yönetici, öğretmen ve personelin özlük haklarında iyileştirmeler yapılmalıdır.

5.Özellikle laboratuvar, kütüphane, spor tesisleri müsait olan YİBO'ları bölgede bulunan kabiliyetleri, akademik bir geleceğe ve Anadolu Liselerine hazırlayan yabancı dil ağırlıklı "Anadolu Yatılı İlköğretim Bölge Okullarına" dönüştürülmelidir.

6. Bu okullarda branş öğretmeni açığı en kısa sürede kapatılmalıdır.

7. Özellikle YİBO'larında tecrübeli öğretmenlerin de uzun süre kalabilmesi için maddî ve manevî katkı sağlanmalıdır.

8. Bu okulların bütününde rehberlik servisleri açılmalı ve işlevsel bir çalışma alanına kavuşturulmalıdır.

9. Bu okullarda personel açığı giderilmelidir.

10.Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının yanına Yatılı Lise açılmalıdır. Böylelikle öğrenci ilköğretimini bitirince tekrar köye dönmeyecek, ona bir üst öğrenime geçme fırsatı tanınmış olacaktır.

11. Yatılı İlköğretim Bölge Okulları yeterince tanıtılmalı ve kız öğrencilerin okula gönderilmesi için TV'den yararlanılmalıdır.

12.Özellikle YİBO'larda küçük sınıflar ve kız öğrenciler için, bayan öğretmen ve hizmetli görevlendirilmelidir.

13. İlköğretim okulları ve YİBO'larda okuyan öğrencilerin düzenli aralıklarla sağlık taramasından geçirilmesi valilikçe sağlanmalıdır.

14. İl bazında valilik tarafından belli aralıklarla toplantılar düzenlenerek bu okulların problemleri tartışılmalı ve çözümler getirilmeli.

15. Bu okulların toplumsal fonksiyonlarını gerçekleştirilmesinde etkili olan araç- gereç teminindeki eksikliklerin giderilmesi için gerekli denekler sağlanmalıdır.
16. Aile ile okulun birlikte hareket etmeleri toplumsal amaçların gerçekleştirilebilme derecesine önemli katkısı olacaktır. Bu amaçla okul-aile birliği toplantılarının sıklıkla yapılması çalışmalarına girişilmeli (okul sergileri, evre gezileri gibi.)
17. Öğretim faaliyetlerinin amaca daha iyi hizmet edebilmesi için bazı yollar aranmalıdır. Niteliği geliştirici çalışmaların yapılması teşvik edilmelidir.
18. Çevreden kopuk değil, çevreye açık okul anlayışı ile ilgili etkin çalışmaların yapılmasına önem verilmeli ve zen gösterilmelidir.
19. Öğrencilerin eğitsel ve meslek seçimine ilişkin problemlerinin mesleki rehberlik çalışmaları ile sağlıklı çözüm yollarının bulunabilmesine imkan sağlanabilir.
20. Yatılı İlköğretmen Okulu uygulamalarında olduğu gibi, Yatılı Bölge Okullarında da iş ile eğitim felsefesine uygun faaliyetlere yer verilmelidir.
21. İlköğretim Okullarının İlk ve orta kısım dersleri arasında bütünlüğün sağlanmasına yönelik araştırmaların yapılması yararlı olacaktır.

KAYNAKLAR

Adem, Mahmut. "İnsan Gücü ve Eğitim Verimliliği", **Eğitim ve Bilim Dergisi**, Sayı:9 Eylül, 1997.

Akhun, İlhan. **İstatistiksel Formüller ve Tablolar**, Ankara,1988.

Akyüz, Yahya. **Türk Eğitim Tarihi(Başlangıçtan 1993'e)**, Kültür Koleji Yayınları, İstanbul, 1993.

Akyüz, Hüseyin. **Türk Eğitimcileri**. Edebiyat Fakültesi Ders Notları:17, Atatürk Üniv.Fen-Edebiyat Fak.. Erzurum,1983.

Akyüz, Hüseyin.**Eğitim Sosyolojisinin Temel Kavram Alanları Üzerine Bir Araştırma**, Erzurum, 1990.

Alkan, Cevat. **Eğitim Ortamları**, Ankara, 1970.

Aralpcan, Hüsniye.**Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Sayısal Gelişimi ve Hizmet Sunduğu Çevre**, Ankara, 1998.

Arends, I. Richard, **Learning to Teach**. Copyright 1988 by Random Houser inc.

Ataünal, Aydoğın."Cumhuriyetimizin 74. Yıldönümünde Eğitimde Bir Değerlendirme"**Çağdaş Eğitim Dergisi**, sayı:239, Ankara, 1998.

Atuh, Nafi, **Türkiye Maarif Tarihi Hakkında Bir Deneme**, Muaallim Ahmet Halit Kütüphanesi, Ankara, 1930.

Ayaz, Nevzat. **1995 Bütçe Raporu**, M.E.B. Ankara, 1994.

Aytaç, Kemal. **Avrupa Eğitim Tarihi**, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi
Basımevi, Ankara, 1980

Aytekin, Halil. **İttihat ve Terakki Dönemi Eğitim Yöntemi**, Ankara, 1991.

Barker, Mark T. **Missionaires and Mountain Peoples: Presbyterain Responses
to Southern Appalachia. Hispanic New Mexico.** 1993.

Başaran, İbrahim Etem. **İlköğretimin Sorunları ve Çözüm Yolları
(Yayınlanmamış Doktora Tezi)** Ankara, 1974

Bennett, .Neville ve Desforges, Charles; "Primary Education İn England: A
System in Transition." **The Elementary Scool Jurnal**, Cilt:92.

Beyboğan, H.Ömer, **Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Yönden Avantajlı ve
Dezavantajlı İlkokul Son Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Dersi
Bilişsel Hedeflerine Ulaşma Düzeyi (Yayınlanmamış Doktora Tezi)**,
Erzurum, 1993.

Bilgen, H. Nihat. **İlköğretim Okulu Araştırması**, Cilt:1, Ankara, 1986.

Can, Tulgar. **Yatılı Bölge Okulları.**(Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi).D.T.P.
Ank., 1965.

Candan, Ragıp. "İlkokul Beşinci Sınıf Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgileri
Dersinin Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyi", (Yayınlanmamış
Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üni., Ankara, 1990.

Celkan, H.Yıldırım. **Eğitim Sosyolojisi**, Ata.Üni. Yay. No:644. Erzurum, 1991.

Cicioğlu, Hasan. **Türkiye Cumhuriyetinde İlk ve Orta Öğretim(Tarihi Gelişimi)**, Ankara,1985.

Congress of the U.S., Washington, Dc. Senate Committee on Indian Affairs. Performance of Buruau of Indian Affairs off-Reservation Boarding Schools. Oversight Hearing ToReiew the Performance of Bareau of Indian Affairs Off-Resevation Boarding Schools., 1994.

DPT. Kalkınma Planı, İkinci Beş Yıl: 1968-1972, (Ankara:1967).

DPT. Yeni Strateji ve Kalkınma Planı, Üçüncü Beş Yıl: 1973-1977 (Ankara:1973), s.735.

DPT. Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı: 1979-1983, (Ankara:1979).

Dikmen, Selahattin. **Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve Sorunları**, O.A.İ.E., Ankara, 1989.

Durkheim, Emile. **Education and Society**.U.S.A

Doğan, Hıfzı. ve Külahçı. **İlköğretim Okulu Araştırması**.M.E.B. İlköğretim Genel Müd., CİLT:2, Ankara, 1986.

Erden, Münire. "Temel Eğitim Süreci", **Çağdaş Eğitim**, Sayı:164, Ankara, 1991.

Erden, Münire. **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. Alkım Yayınları, Ankara, 1998.

Ergün, Mustafa. **Karşılaştırmalı Eğitim**, Malatya, 1986.

Ergün, Mustafa, **Eğitim ve Toplum**, İnönü Üni. Basımevi, Malatya, 1987.

Erkal, Mustafa. **Sosyoloji**, İstanbul, 1983.

Ertürk, Selahattin. **Eğitimde Program Geliştirme**, Ankara. 1984.

Fidan, Nurettin ve Diğreleri; "İlköğretimde Temel Öğrenme İhtiyaçlarının Karşılanması", **Eğitimde Nitelik Geliştirme 1. Sempozyumu**, Kültür Koleji Yayınları, no:1, İstanbul, 1991.

Greaney, Vincent ve Mulryan Catherine; "Primary Education In Ireland", **The Elementary School Jurnal**, Cilt:92.1992.

Güven, Mehmet. **Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında ve Ailesi yanında Kalan Öğrencilerin Benlik Kavramı Düzeyleri**, Hacettepe Üni. Ankara, 1996.

İlköğretim ve Eğitim Kanunu(5.1.1961 tarih, 222sayılı kanun), Resmi Gazete (Sayı:10705, 12.1.1961).

Kaptan, Saim. **Bilimsel Araştırma Teknikleri**, Tekışık Matbaası, Ankara, 1981.

Karataş, Birgül. **Araştırma Teknikleri**, İstanbul, 1984.

Kılıç, Durmuş. "İlkokul 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinin Öğretmenlerin Görüşleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi", Ata. Üni. Sosyal Bil . Ensti., Bilim Uzmanlığı Tezi, Erzurum, 1994.

KıncalRemzi. **Okul Aile İşbirliğinin Fonksiyonlarını Gerçekleştirme Düzeyleri**, Erzurum, 1991.(Yayınlanmamış Doktora Tezi).

Kıncal, Remzi. **Eğitim Bilimine Giriş** Güven Mat., Erzurum, 1994.

Köstüklü, Nuri, "Kazım Karabekir'in Açtığı Okullar", **Belgelerle Türk Tarih Dergisi**, Sayı:5, İstanbul, 1985.

Kurtkan, Amiran. **Eğitim Yoluyla Kalkınmanın Esasları**. İstanbul, 1977.

Levitt, M. Andersen ve Diğerleri; "Elementary Education in France", **The Elementary School Journal**, Cilt:92.1991.

Leynch, Patrick D.Educational Vouchers: Vouchers in the American Indian Education Sistem., 1993.

Lomawaima, K.Tsianina. **They Called it Prairie Light: The Story of Chilocco Indian School.**, 1994.

Mangır, Mine. "Çocuğun Öğrenimi ve Sorunları", **Çağdaş Eğitim Dergisi**, Sayı-125. Ankara, 1987.

Martini, Mary. **Peer Dynamics among Marquesan School-Aged Children.**1994.

Martini, Mary. Peer Dynamics among Marquesan School-Aged Children.1994.

Milli Eğitim Temel Kanunu 1739.

Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergileri

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği

Milli Eğitim Şura Kararları

Milli Eğitim Sayısal Veriler 2000. M.E.B. Araş. Plan Koor, Kurulu Baş., Ankara-2000.

Milli Eğitim Bakanlığı, 2000 Yılında Milli Eğitim, Aralık-1999.

Oğuzkan, A.Ferhan. Eğitim Terimleri Sözlüğü, Genişletilmiş 2. Baskı, Ankara, 1981

Özçelik, Durmuş Ali, Eğitimde Program Geliştirme, Genel Öğretim Yöntemleri, Ankara, 1987.

Özergin, Faruk. Kazım Karabekir Çocuk Davamız. Emre yayınları, Cilt :1, İstanbul, 1995.

Sağlamer, Emin."Temel Eğitim Çalışmalarına Başlarken", Çağdaş Eğitim Dergisi, Sayı:46 Ankara, 1980.

Sezer, Sezin. **İlkokul 3. Sınıf Matematik Programına Göre Ankara'da Farklı Sosyo- ekonomik Çevre İlkokullarında Sunulan Öğretim Hizmetinin Programın Bilişsel Hedeflerini Gerçekleştirme Yönünden Etkililik Analizi** (Yayınlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi), H.Ü. Sos.Bil. Ens. Ankara, 1987.

Sönmez, Selami, **Prof.Dr.Mümtaz TURHAN ve Eğitimle İlgili Düşünceleri**.Ata.Üni. Yay.:105. Erzurum, 1999.

Şeker, Hasan, **"Köy ve kent Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Hayat Bilgisi, Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi Ders Başarıları ile Köy Okulu Öğrencilerinin Başarılarını Etkileyen Aile, Öğretim, Sosyal Çevre ve Davranışsal Etkiler"**.(Yayınlanmamış Doktora Tezi).Erzurum, 1998.

Şeker, Hasan, **İlköğretim Programlarının Değerlendirilmesi**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum, 1993.

Taba, H. **Curriculum Development Theory and Practice**. New York:Harcourt, Braca and World Inc.1962.

Tezcan, Mahmut. **Eğitim Sosyolojisi**, Geliştirilmiş 8. Baskı., Ankara, 1992.

Tyler, R.W. **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago:The Üniversity of Chicago Press.1950.

Van Essen, Mmineke. "New" Girls and Traditional Womanhood. Girlhood and Education in the Netherlands in the Nineteenth and Twentieth Century. **Paedagogica Historica**; V 29. A1.1993.

Varış, Fatma, **Eğitim Bilimine Giriş**, Atlas Kitapevi, Ankara, 1994.

Yalçın, İsmet. **“Ortaokul Sosyal Bilgiler Ders Programlarının Değerlendirilmesi”**(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), A.Ü. Sos. Bil. Ens., Ankara, 1985.

Yozgat, Fazıl, **”İlköğretim Okullarında(İlköğretim ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında)Öğrencilerin Psiko-sosyal Problemlerinin İncelenmesi”**(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara, 1990.

Warner, Linda Sue; Hastings, Jim. **“A Reascarch Study to Determine Perceptions of jop” . Related Stress by Brueau of Indian Affairs Education Employees. V.35.n.1. 1995.**

Williamson, John ve Frasser, Barry J.; **“Elementary Education İn Australia”, The Elementary School Jurnal, Cilt:92., 1991.**

Wires, John W.;And Others. **Determinants of Adolescent İdentity Development:A Cross-Sequential Study of Boarding Schools Boys., V29. n114., 1994.**

ÖZGEÇMİŞ

Durmuş Kılıç, 1962 yılında Erzurum'un Olur ilçesinde doğmuştur.İlkokulu köyünde tamamlayan Kılıç,Öğretmen Okulları sınavını kazanarak Erzurum Yavuz Selim İlk öğretmen Okulunu 1977-1978 öğretim yılında tamamlamıştır.1980 Öğretim yılında Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümüne girmiş ,1984 yılında bu bölümden mezun olmuştur.

1985 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nca Artvin Yusufeli Lisesi Felsefe Öğretmenliğine atanmıştır.Daha sonra Erzurum Oltu Lisesi Felsefe öğretmeni olarak öğretmenliğini sürdürmüştür. 1990 yılında askere alınmış ve askerliğinin temel eğitim bölümünü Ankara Zırhlı Birlikler Yedek Subay Kurs Bölüğü'nde icra etmiş , geri kalan kısmını Kayseri Yahyalı İmam Hatip Lisesinde Felsefe öğretmeni olarak tamamlamıştır.

1992 yılında Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesine Meslek Dersleri Okutmanı olarak atanan Kılıç,1994 yılında Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitimde Program Geliştirme Ana Bilim Dalında Yüksek lisansını tamamlamıştır. Aynı fakültenin Sınıf Öğretmenliği Bölümüne 1994 yılında atanan Kılıç,halen bu görevini sürdürmekte,ve 1994'de Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Eğitim Bilimleri Eğitimde Program Geliştirme bilim dalında başlamış olduğu doktora öğrenimine devam etmektedir.

EKLER**EK-1. YATILI İLKÖĞRETİM BÖLGE OKULLARI İLE DİĞER
(NORMAL) İLKÖĞRETİM OKULLARININ TOPLUMSAL
FONKSİYONLARINI GERÇEKLEŞTİRME DÜZEYLERİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI (Erzurum Örneği) ANKET FORMU**

Sayın Öğretmen,

Size sunulan bu anket formu, İlköğretim Yatılı Bölge Okulları İle Normal İlköğretim Okullarının Toplumsal Fonksiyonlarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Karşılaştırılmasını yapmak amacıyla hazırlanmıştır.

Vereceğiniz cevaplar ve bilgiler yalnızca araştırma amacıyla kullanılacak ve bu okulların amaçlarını daha fonksiyonel hale getirilmesine katkıda bulunacaktır. Araştırmamızın amacına ulaşması vereceğiniz cevapların doğru ve eksiksiz olmasına bağlıdır.

İlgi ve yardımlarınıza şimdiden teşekkür ederim.

Durmuş KILIÇ

Ata.Üni. K.K Eğitim Fak.

İlköğretim Bölümü Sınıf Öğret.

Ana. Bil. Dal

ANKET SORULARI**Öğretmenlerle İlgili Kişisel Bilgiler:**

1-Cinsiyetiniz : () Kadın () Erkek

2-Mesleki Kıdeminiz: ()1-5 Yıl ()6-10 Yıl ()11-15 Yıl ()16-20 Yıl

()21 ve yukarı

İlköğretim Yatılı Bölge Okulları İle Normal İlköğretim Okullarının Toplumsal Fonksiyonlarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Karşılaştırılması amacıyla hazırlanan anket sorularına ne derece katıldığınızı belirtiniz. Uygun bulduğunuz seçeneğin içerisine (x) işareti koyunuz.

Okulunuz;

1. Sizce, Türk Milletinin milli değerlerini kavrama amacını gerçekleştirmede etkili midir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

2. Türk Milletinin insani değerlerini kazandırmada ne derece etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

3. Sizce, memleket menfaatlerine aykırı propagandalara karşı olmayı sağlayacak etkinlikleri ne ölçüde gerçekleştirmektedir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

4. Temel demokratik ilkeleri öğrenmenizde hangi ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

5. Temel demokratik ilkeleri davranışa dönüştürmenizde hangi ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

6. Bilim ve teknolojinin önemini kavramak için yürüttüğü faaliyetlerde ne derece etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

7. Ülkemizdeki olayların yanısıra, diğer ülkelerdeki olay ve gelişmelerinde izlenmesi gerekliliği, hangi ölçüde kazandırılmaktadır?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

8. Sizi, başkaları ile iyi ilişkiler kuran ve işbirliği içinde çalışabilen vatandaşlar olarak yetiştirmede hangi ölçüde etkilidir

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

9. Öğrencileri çevreleriyle etkileşim içinde olan bireyler olarak yetiştirmede ne kadar etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

10. Öğrencilerin kişisel ve toplumsal problemlerinin çözümünde bilimsel ilkeleri uygulayacak şekilde yetiştirmekte hangi ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

11. Öğrencilere sosyal hayatın gerektirdiği toplumsal kurallara uyma alışkanlığı kazandırmada hangi ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

12. Öğrencilere planlı çalışma alışkanlığı kazandırmada ne derece etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

13. Öğrencilerin sorumluluk alma, bağımsız ve ekip halinde çalışma yeterliliğini geliştirmede hangi ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

14. Öğrencinin gelecekteki mesleğini seçmesine yardım edecek temel bilgi ve verileri elde etmesine ve meslek seçimine yardımcı olmada hangi ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

15. Öğrencileri bilimsel ve teknolojik gelişmelerden haberdar etmede hangi ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

16. Öğrencileri iyi bir tüketici olarak yetiştirmekte ne ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

17. Öğrencilere sağlık hizmetleri sunmada hangi ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

18. Okulunuzun eğitim öğretim durumunun, sorunlarının ve çözüm yollarının görüşüldüğü toplantılar hangi ölçüde yapılmaktadır?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

19. Okulunuzun sahip olduğu kaynaklar, öğrencilerinizin toplum hayatına uyum sağlamalarına dönük olarak hangi ölçüde kullanılmaktadır?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

20.Eğitsel kol çalışmaları ile çevrenin ilgi ve ihtiyaçları arasında ne derece ilişki kurulmaktadır?

a-() Tamamen b-()Kısmen c-()Hiç

21.Okulunuzda ğrencilerin kişisel problemleri ile hangi ölçüde ilgilenilmektedir?

a-() Tamamen b-()Kısmen c-()Hiç

22.Okulunuzda, okul- aile işbirliği hangi ölçüde gerçekleştirilmektedir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-()Hiç

23.Okulunuz fırsat eşitliğine hangi ölçüde katkıda bulunmaktadır?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-()Hiç

24.Okulunuzun kapasitesi çevreden gelebilecek ğrenci sayısını karşılayabilecek yeterlilikte midir?

a-()Evet b-()Hayır

25. Okulunuzun çevrenin ekonomik durumuna katkısı olmakta mıdır?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-()Hiç

26.Sizce İlköğretim okullarının toplum hayatı bakımından amaçlarını daha nitelikli olarak yerine getirebilmesi için ne gibi önerileriniz olabilir?Yazınız.

**EK-2. YATILI İLKÖĞRETİM BÖLGE OKULLARI İLE DİĞER
(NORMAL) İLKÖĞRETİM OKULLARININ TOPLUMSAL
FONKSİYONLARINI GERÇEKLEŞTİRME DÜZEYLERİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI (Erzurum Örneği)**

Sevgili Öğrenci,

Size sunulan bu anket formu, İlköğretim Yatılı Bölge Okulları İle Normal İlköğretim Okullarının Toplumsal Fonksiyonlarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Karşılaştırılmasını yapmak amacıyla hazırlanmıştır.

Vereceğiniz cevaplar ve bilgiler yalnızca araştırma amacıyla kullanılacak ve bu okulların amaçlarını daha fonksiyonel hale getirilmesine katkıda bulunacaktır. Araştırmamızın amacına ulaşması vereceğiniz cevapların doğru ve eksiksiz olmasına bağlıdır.

İlgi ve yardımlarınıza şimdiden teşekkür ederiz.

Durmuş KILIÇ
Ata.Üni. K.K Eğitim Fak.
İlköğretim Bölümü Öğretim
Elemanı

ANKET SORULARI

Öğrencilerle İlgili Kişisel Bilgiler

1-Okulunuzun adı:

2-Sınıfınız :

2-Cinsiyetiniz :

İlköğretim Yatılı Bölge Okulları İle Normal İlköğretim Okullarının Toplumsal Fonksiyonlarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Karşılaştırılması amacıyla hazırlanan anket sorularına ne derece katıldığınızı belirtiniz. Uygun bulduğunuz seçeneğin içerisine (x) işareti koyunuz.

Okulunuz;

1. Sizce, Türk Milletinin milli değerlerini kazandırmada ne derecede etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

2. Sizce Türk Milletinin insani değerlerini kazandırmada ne derece etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

3. Sizin memleket menfaatlerine aykırı propagandalara karşı olmayı sağlayacak etkinlikleri ne ölçüde gerçekleştirmektedir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

4. Temel demokratik ilkeleri öğrenmemizde hangi ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

5. Temel demokratik ilkeleri davranışa dönüştürmemizde hangi ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

6. Bilim ve teknolojinin önemini kavratmak için yürüttüğü faaliyetlerde ne derece etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

7. Ülkemizdeki olayların yanı sıra, diğer ülkelerdeki olay ve gelişmelerin de izlenmesi gerekliliği, hangi ölçüde kazandırılmaktadır?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

8. Sizi, başkaları ile iyi ilişkiler kuran ve işbirliği içinde çalışabilen vatandaşlar olarak yetiştirmede hangi ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

9. Çevrenizle etkileşim içinde olan bireyler olarak yetişmemizde ne kadar etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-() Hiç

9.Çevrenizle etkileşim içinde olan bireyler olarak yetişmeniz ne kadar etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-()Hiç

10. Sizi, kişisel ve toplumsal problemlerin çözümünde bilimsel ilkeleri uygulayacak şekilde yetiştirmekte hangi ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-()Hiç

11 Size sosyal hayatın gerektirdiği toplumsal kurallara uyma alışkanlığı kazandırmakta hangi ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-()Hiç

12. Size planlı çalışma alışkanlığım kazandırmakta hangi ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-()Hiç

13. Sizin sorumluluk alma, bağımsız ve ekip halinde çalışma yeterliliğini geliştirmekte hangi ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-()Hiç

14. Gelecekteki mesleğini seçmesine yardım edecek temel bilgi ve verileri elde etmesine ve meslek seçimine yardımcı olmada hangi ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-()Hiç

15. Sizi bilimsel ve teknolojik gelişmelerden haberdar etmede hangi ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-()Hiç

16. Size sağlık hizmetleri sunmada hangi ölçüde etkilidir?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-()Hiç

17. Eğitim öğretim durumunun, sorunlarının ve çözüm yollarının görüşüldüğü toplantılar hangi ölçüde yapılmaktadır?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-()Hiç

18.Okulunuzun sahip olduğu kaynaklar, toplum hayatına uyum sağlamasına dönük olarak hangi ölçüde kullanılmaktadır?

a-() Tamamen b-() Kısmen c-()Hiç

a-() Tamamen

b-() Kısmen

c-() Hiç

21.Okulunuzun toplumsal ortamını olumsuz etkileyebilecek disiplin problemleri yaşanmakta mıdır?

a-() Tamamen

b-() Kısmen

c-() Hiç

22.Okulunuzda okul-aile işbirliği hangi ölçüde gerçekleşmektedir?

a-() Tamamen

b-() Kısmen

c-() Hiç

23.Okulunuzun öğrenci, yeterli düzeyde midir?

a-() Tamamen

b-() Kısmen

c-() Hiç

24.Okulunuzun çevrenin ekonomik durumuna katkı derecesi nedir?

a-() Tamamen

b-() Kısmen

c-() Hiç

25.Okulunuz, Toplum Hayatı Bakımından amaçlarını daha yeterli düzeyde gerçekleştirebilmesi için ne gibi önerileriniz olabilir?

1-

.....

2-

.....

3-

.....

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

SAYI : B.08.4.MEM.4.25.01.05-040
KONU: Anket Uygulaması

07.11.20 019803

İL MAKAMINA
ERZURUM

Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü Personel Daire Başkanlığı'nın 27.10.2000 tarih ve 151106 sayılı yazıları ile Üniversiteleri Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi öğretim elemanlarından okutman Durmuş KILIÇ'ın Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve Normal İlköğretim okullarımızda "**Toplumsal Fonksiyonlarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Karşılaştırılması**" konulu bir anket formu uygulamak istediği bildirilmiş olup, Müdürlüğümüzde uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Fevzi BUDAK
Milli Eğitim Müdürü

OLUR
07..11.2000
Cengiz GEVREK
Vali a.
Vali Yardımcısı